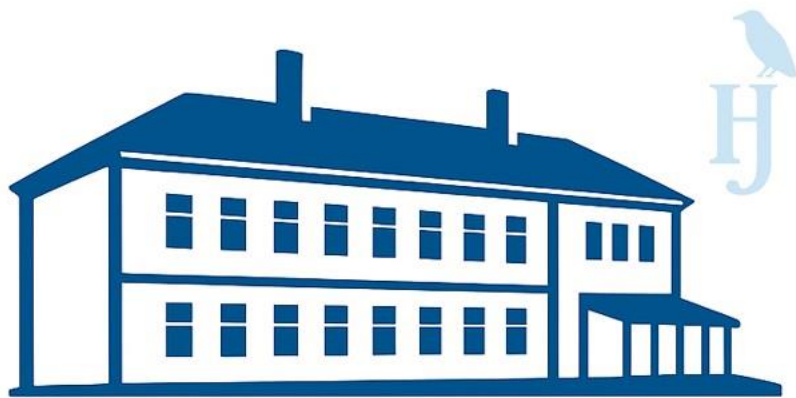

Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ

Nagymágocsi
Hunyadi János Általános Iskola

**NAGYMÁGOCSI HUNYADI JÁNOS
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM: 201172

Nagymágocs, 2026. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény nevelési programja	6
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.1.1. Jogsabályi vonatkozások	9
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	11
1.3.1. Elméleti háttér	11
1.3.2. Helyzetelemzés.....	13
1.3.3. Pedagógiai hitvallás.....	14
1.3.4. Célmeghatározás.....	15
1.3.5. Az egészségfejlesztés iskolai területei	17
1.3.6. Humán erőforrások.....	19
1.3.7. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	20
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
1.4.1 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:	21
1.4.2. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:.....	23
1.4.3. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:.....	23
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	24
1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai az alábbiakban foglalhatók össze:...	24
1.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:	25
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	25
1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	25
1.6.1.1. A tehetségfejlesztés lehetséges feladatai, formái:	26
1.6.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek a felső tagozaton:	26
1.6.2. A tehetségsávok.....	26
1.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	27
1.6.3.1. A tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységeink:.....	27
1.6.3.2. Az egységes alapokra épülő differenciálás:	28
1.6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	29
1.6.5. Az eredményes tanulás segítésének elvei.....	29
1.6.6. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása	30
1.6.6.1 Iskolai szociális segítő tevékenység megvalósítása	31
1.6.7. Az intézmény kiemelt partnerei:	33
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	33
1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	34
1.9. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata.....	36

1.9.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	41
1.9.2. Az azonos teljesítménytől való eltérés lehetősége	42
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	42
2. Az intézmény helyi tanterve	43
2.1 A kerettanterv	43
2.2 Az iskola helyi tantervének (1-8. évfolyamig) óraszámai	43
2.2.1. Hit-és erkölcsstan, valamint az etika oktatás megszervezése	45
2.2.2. A Polgár Judit Módszer megvalósítása	45
2.2.3. A Logikai Táblajáték Program megvalósítása	46
2.2.4. Boldogság óra megvalósítása	50
2.2.5. A Komplex Instrukciós Program megvalósítása	51
A program általános jellemzése	51
A módszer főbb jellemzői, céljai:	51
2.2.6. Állatasszisztált terápiás foglalkozások az iskolában	52
2.2.7. Művészeti nevelés programja	56
2.2.8. KEVE Program	57
2.2.9. Arizona Program	58
2.2.10. Projektnapok, projekthetek az intézményben	59
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	59
2.3.1. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	59
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	60
2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	60
2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	60
2.4.3. Az iskolaotthonos tanulásszervezési forma megvalósítása	61
2.4.4. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	61
2.4.5. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	61
2.5. Kulcskompetenciák fejlesztése a NAT alapján	62
2.5.1. A tanulás kompetenciái	62
2.5.2. Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kompetencia	63
2.5.3. Digitális kompetenciák	64
2.5.4. A matematikai, gondolkodási kompetencia	64
2.5.5. Személyes és társas kapcsolati kompetencia	65
2.5.6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái ..	66
2.5.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	66
2.6. Mindennapos testnevelés	67
2.6.1. A mindennapos testnevelés célja	67
2.6.2. Intézményünk mindennapos testnevelési programjának tartalmi elemei	68

2.6.2.1. A program tárgyi feltételei	69
2.6.2.2. A program tartalma	69
2.6.2.3. A mindennapos testnevelés programját kiegészítő más mozgáslehetőségek	70
2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	71
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	71
2.8.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	71
2.8.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	72
2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	73
2.9.1. A tanulók értékelésének helyi rendszere	73
2.9.1.2. A mérések időpontjai.....	73
2.9.1.3. Idegen nyelvi szintvizsga	74
2.9.2. Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:.....	75
2.9.3. A személyre szabott értékelés, mint a képesség-kibontakozást támogató tényező	76
A képesség-kibontakozást támogató értékelés kritériumai:	76
2.9.4. Az értékelés módjai:.....	77
Az érdemjegy (osztályzatok) osztálykönyvi bejegyzésének formái:.....	77
Az évközi értékelések súlyozása:	78
2.9.5. A tanulók értékelésének módjai	79
Az értékelés formái:	79
2.9.6. A tanulók írásbeli és szóbeli beszámoltatásának formái, rendje	79
2.9.7. Az értékelés módjai, alapelvei.....	81
2.9.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	84
2.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	85
2.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	85
2.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	86
2.13. Az iskola környezeti nevelési elvei	86
A környezeti nevelés színterei iskolánkban:	86
2.14. Örökös Ökoiskola.....	87
2.14.1. Célkitűzés	88
2.14.2. Az „ökoiskolaiság” kritériumrendszere	89
Általános elvárások	89
Tanítás-tanulás	89
Személyi feltételek, belső kapcsolatok.....	90
Tanításon kívüli tevékenységek	90
Társadalmi kapcsolatok.....	91
Fizikai környezet	91
Az iskola működtetése	92

Jövőkép, hosszú távú célok	94
2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	95
2.15.1 A magatartás értékelésének elvei	96
2.15.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei	97
2.16. A tanulók pozitív megerősítésének gyakorlata:	98
3. Záró rendelkezések.....	99
4. Az iskola pedagógiai programjának nyilvánossága, hozzáférhetősége.....	100
4. Mellékletek.....	102
1. sz. melléklet.....	102
NETFIT mérés.....	102
2. sz. melléklet.....	105
ARIZONA PROGRAM iskolai alkalmazásának szabályai	105

1. Az intézmény nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Nagymágocsi Hunyadi János Általános Iskola Pedagógiai Programjában foglalt alapelvek, alapvetések határozzák meg az intézmény oktató-nevelő munkájához, társadalmi szerepvállalásához kapcsolódó célokat és feladatokat.

Célunk azt az elvárt, tervezett állapotot tekintjük, amelyet a napi oktató-nevelő munka során végzett tevékenység során el kívánunk érni. A feladatok pedig azok a tennivalók, amelyeket a cél felé való haladás érdekében el kell végeznünk. Nevelő-oktató munkánk mindennapi feladatai a kitűzött célok lebontásából adódnak. Az intézményi nevelő és oktató munka egyik fő céljának az általános emberi és a nemzeti értékek diákokkal történő megismertetését, elfogadtatását és átadását tartjuk. Ebből adódóan pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselte váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Ennek érdekében általános céljaink:

- Az élet tisztelete, védelme.
- Az emberi kapcsolatok tisztelete.
- A magyar nemzet történelmének, kultúrájának és keresztényi alapokon nyugvó erkölcsi normáinak elsajátítása, azok tisztelete, az azokhoz való kötődés kialakítása, erősítése.
- A tudás, mint érték tisztelete.
- Az ember testi és lelki egészségének megőrzése. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény.
- A természeti értékek megóvása, az állatok, növények védelme és szeretete.
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye. A tanulók felelősségvállalása saját sorsuk alakításáért. Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Az európai normáknak megfelelő magatartás és kommunikáció. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, felelősség-, és áldozatvállalás másokért, a közösségért.
- Becsület, őszinte, tisztességes egyéni és közösségi magatartásra nevelés.

Célok az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszára (1-4. évfolyam):

- Fejlessze tovább az iskola a kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Megteremtse a harmonikus, a tanulók egyéni sajátosságaira és a csoport igényeire építve az átmenetet az óvoda és iskola között.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai elsősorban,

de nem kizárólagosan tanulás-, és kooperációközpontú tevékenységeibe.

- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.
- Az iskola adjon teret a gyermek játék-és mozgásigényének,
- Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozása folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.

Célok az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakaszára (5-8. évfolyam):

- Folytassa a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, képességek, készségek fejlesztését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik (5-6. és 7-8. évfolyam).
- Vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Vegye figyelembe, hogy 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveljük.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra és a társadalomba való beilleszkedésre.
- Alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
- Vegye figyelembe azokat a pszichológiai és egyéb folyamatokat, melyek meghatározzák a kamasz-, és serdülőkorban a gyermekek érzelmeit, viselkedését, igényeit és tanuláshoz, iskolai munkavégzéshez való viszonyát.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszára (1-4. évfolyam):

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szabott fejlesztés törekvése álljon.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítsa érzelmvilágának gazdagodását.
- Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat-, és problémamegoldáshoz.
- Alapozza meg a tanulási szokásokat.
- Támogassa az egyéni képességek kibontakozását, erősségek fejlesztését.
- Működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak.
- Tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat.
- A gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakaszára (5-8. évfolyam):

- Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanuló közösségben való élete során fejlessze a tanulóknál az önismeretét, együttműködési készségét, önfegyelmét, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Olyan helyzeteket teremtsen, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét.
- Tudatosítani kell a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és annak néhány általánosan jellemző szabályát.
- Tisztázni kell az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban.
- A demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre.
- A nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés.
- Fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó módszerek	• Követelés. • Gyakoroltatás. • Segítségadás. • Ellenőrzés. • Ösztönzés.	• A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. • Közös célok kitűzése, elfogadtatása. • Hagyományok kialakítása. • Követelés. • Ellenőrzés. • Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	• Elbeszélés. • Tények és jelenségek bemutatása. • Műalkotások bemutatása. • A nevelő személyes példamutatása.	• A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. • A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	• Magyarázat, beszélgetés. • A tanulók önálló elemző munkája.	• Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. • Vitakultúra fejlesztése.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek,
- ismeri saját képességeit, tudatában van egyéni erősségeinek, fejlesztendő területeinek,
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- életkori sajátosságainak megfelelő mértékben elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

1.1.1. Jogszabályi vonatkozások

- a 2011.évi CCIX. törvény a családok védelméről,
- a 2011.évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról,
- a 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról,
- a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól,

- a 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól,
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról,
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. LII. törvény végrehajtásáról,
- 44/2023. (X. 19.) BM rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény hatálybalépésével kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról,
- az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2021. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról,
- az 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat A térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás 10–16. évfolyamaira történő kiterjesztéséről.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának egyik alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. **A tanulók erkölcsi nevelése:** Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
2. **A tanulók értelmi nevelése:** Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
3. **A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése:** Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. Az európai normákhoz igazodó, kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. A beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítő magatartás kialakítása.
4. **A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:** Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulóknak az emberi közösségekre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmeinek kialakítása.
5. **A tanulók akarat nevelése:** Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
6. **A tanulók nemzeti nevelése:** A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet és a keresztény értékek iránti érzékenység fejlesztése.
7. **A tanulók állampolgári nevelése:** Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése.

Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. **A tanulók felelős munkavégzésre nevelése:** Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
9. **A tanulók testi nevelése:** A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a rendszeres testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.3.1. Elméleti háttér

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a munkavállalók egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programok szervezőivel. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésnek, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jólétét, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjait egészségük megőrzésében; együttműködik a helyi közösség vezetőivel.

Az iskolai egészségfejlesztés módszerei

- prevenció
- egészségnevelés, felvilágosítás
- rizikócsoporthoz közelítés
- társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások
- helyzetelemzés

A prevenció területei

A prevenciós munka elsődlegesen a betegség első megjelenésének megakadályozására, az egészségmegőrzésre irányul. Az egészségfejlesztés a korszerű egészségnevelésre és az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik pl. az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer biztonsággal kapcsolatos feladatok megvalósítása.

Az iskolának a prevencióban van jelentős szerepe, így az egészségnevelési feladatok meghatározása során is e területekre kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni.

Egészségfejlesztés, felvilágosítás

Az egészségfejlesztés, a felvilágosítás azt a célt szolgálja, hogy az emberi viselkedés racionálisan szervezett legyen, több és megfelelőbb tudás, tapasztalat álljon rendelkezésre helyes döntésekhez, az pedig az életvezetés helyes alakításához vezessen. A nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a testi, lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységében. E módszer keretében az alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, témnapok (pl. egészségnap) is jó alkalmat teremtenek.

Rizikócsoportos megközelítés

Ez a módszer a korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportok körében folytat megelőző tevékenységet. (pl. túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei, stb.). Mint egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzéshez. Amennyiben meg lehet állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, avagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek, felnőtt emberek számára ki lehet munkálni valamilyen betegséget megelőző programot (speciális étrend, személyre szabott mozgásprogram).

Társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ez a modell az érzelmi nevelést tekinti megfelelő eszköznek. Hangsúlyozza, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztár gyengeségei húzódnak meg. Azt vallja, hogy az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas érzelmi törekvések fejlesztését kell célul tűzniük. Ezek körébe tartoznak a serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti csoportfejlesztő foglalkozások, amelyek képzett szakembert kívánnak. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak a dohányzásnak vagy a droghasználatnak. A foglalkozások célja, hogy a résztvevőket ne csak arra készítse fel, hogy nemet tudjanak mondani a káros szenvedélyekre, hanem arra is, hogy pl. igent tudjanak mondani az egészségre, és megvédje őket a divatos, de veszélyes, külsőségekben megnyilvánuló kóros fogyókúráktól, eltúlzott és ezért veszélyes testépítéstől. A korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető magatartásformák az esetek jelentékeny százalékában a kortárs csoport nyomására,

hatására jelennek meg. Az első cigaretta elszívása, az első részegség, az első droghasználat: mindegyik túlnyomó részt a társas tevékenység, a szociokulturális nyomás és mentális problémák részeként, eredményeként történik meg. A serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. A felvilágosítást és megelőzést célzó programok közül ki kell emelni a szexuális kultúra fejlesztésére, a nemi úton terjedő betegségek prevenciójára, a dohányzás-, alkoholfogyasztás-, kábítószer használat megelőzésére irányuló programokat, projekteket.

1.3.2. Helyzetelemzés

Az iskola adottságai az egészséges életmód szempontjából

Iskolaépület: Az iskola épülete a település központjában található. Az gyalogosan és kerékpárral is könnyen megközelíthető. Az épület K-Ny irányú tájolása miatt a tantermek jelentős része közvetlen napfényt kap, amely különösen a késő tavaszi és kora őszi időszakban zavarja a nevelő-oktató munkát (a túlzott fény és hő fáradékonyságot, fejfájást okozhat).

Iskolaudvar: Az iskola épülete mellett nagy játszóudvar és sportudvar található. A bitumennel borított kézilabdapályát, valamint a körülötte található, valamikor salakos futópályát, állapota miatt használni nem lehet. Az iskolaudvaron kiemelt projektként faültetési programot valósítunk meg. A fű gondosan kezelt. Részben fedett kerékpártároló található az iskola udvarán. Az udvari gyülekezőhely térköves. A két épületet összekötő járda felújításra került.

Iskolabelső: A tantermek mérete változó. Az illemhelyek száma megfelelő, azok egy része azonban felújításra szorul. A felsőruhák és a cipők tárolása az iskolában a folyosón található szekrényekben, és a tantermekben kialakított szekrényekben megoldott. A központi iskolaépületben a lépcsők erősen kopottak, csúszósak, több tanterem és a tornaterem parkettás burkolata szintén elhasználódott. Az épületben hiányzik a zsibongó vagy aula. A 12x30 m méretű tornatermet iskolai testnevelésre, diák- és szabadidősportra, edzésre használjuk. Igény szerint a felnőttek is igénybe vehetik. A sportszerek rögzítése balesetmentesen megoldott. Az öltözők mérete nem megfelelő, szűkösek. A tanulók számára nem áll rendelkezésre tusoló.

Tanórák: A tanulók órarendjének készítésekor elsődleges szempont az egyenletes terhelés kialakítása. A tanulók minden esetben a tornatermet használják a testnevelési órákon.

Étkezés: Az iskolában helyben megoldott az étkezés. A folyamatos étkezés csoportokban, önkiszolgáló rendszerben történik. Az étkezés kulturált körülmények között történik.

Berendezés, felszerelés: A tantermek meghatározó berendezése a tanulói padok, székek. A berendezési tárgyak, felszerelések egy része cserére szorul.

Üzemeltetés: Üzemeltetési feltételek az intézményben adottak. A szigetelési rendszer biztosítja a megfelelő hőmérsékletet az épületben. A fűtési rendszer elavult, a teljesítménynövelés és a fűtőtestek cseréje aktuális.

Az intézmény tanulóinak egészségmagatartással összefüggő szokásai

Iskolánk életének hagyományosan szerves részét alkotják az iskolai sport és kulturális rendezvények. A sportrendezvények közé sorolhatók a tornaünnepélyek, a házi tornaversenyek, a bajnokságok, családi sportdélutánok, a madarak és fák napi programok, valamint a kirándulások jellegüknél fogva szintén e körbe sorolhatók. Intézményünk Diáksportkört működtet. Különböző sportolási lehetőségek igénybevételével a sportolási lehetőség biztosított. E foglalkozásokat testnevelő tanár, tanítók irányítják. A futball edzéseket sportegyesületek szervezik több korcsoportban. Tapasztalatunk, hogy diákjaink nem használják ki az egészség megőrzés e lehetőségeit kellően.

Közegészségügyi ellátás

A tanulók egészségi állapotának a vizsgálata, a szűrések folyamatosan, zavartalanul történnek. A védőnő rendszeresen ellenőrzi a személyi higiéniát, aktívan bekapcsolódik az intézmény egészségfejlesztési programjába, osztályfőnöki órák keretében egészségmegőrző témában előadásokat tart.

Betegség, balesetvédelem, baleset-megelőzés

Iskolánkban előforduló leggyakoribb gyermekbetegségek a légúti fertőzések, a fertőző eredetű hasmenések és a vírusfertőzések. Tanulóink egy részének ellenálló képessége igen gyenge. Iskolai balesetek előfordulása ritka, többnyire a testnevelési órán helytelenül végrehajtott tornagyakorlat következményeként, vagy a tanítási órák közötti szünetekben önfeledt játék közben történnek.

1.3.3. Pedagógiai hitvallás

Valljuk, hogy intézményünknek minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi feltételeink kihasználásával segítenünk kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják. Alapelvünk, hogy a harmonikus élet értéként való tiszteletére neveljünk. Fel kell készítenünk a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. A beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásra kell nevelnünk. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink ismerjék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola, a közlekedés, veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a vészhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Feladatunk, hogy felkészítsük tanulóinkat az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira. Támogatást nyújtunk diákjainknak, különösen a serdülőknek, a függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. A krízishelyzetbe jutottakat segítjük, iskolapszichológusi ellátást igyekszünk biztosítani, a fenntartó támogatásával.

Megkerülhetetlen feladatunk, hogy foglalkozzunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítsunk a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésére. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokásokat a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével kívánjuk kialakítani.

1.3.4. Célmeghatározás

Az iskola egészségfejlesztési tevékenységének kiemelt céljai:

1. a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
2. tanulóinknak bemutassuk és gyakoroltassuk az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
3. a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten (a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében) foglalkozzanak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia területén.

Az egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.

Az egészségfejlesztés hosszú távú céljai:

1. Egységes prevenciós szemlélet kialakítása: egészséget támogató életmód gyakorlása, környezeti károsító tényezők lehetőség szerinti kiiktatása, a betegségek megelőzése.
2. Az esélyegyenlőség elvének a mindennapi élet színterein, az egészség, az egészségfejlesztés tekintetében való érvényesítése.
3. A mozgásgazdag életmód, a testedzés szerves szükségletté váljon, a sportolás közösségi és társadalmi programként általánosan elfogadott legyen.
4. A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.
5. Az iskoláskorú gyermekek helyes egészségmagatartásának kialakítása.
6. Az iskola atmoszférája és tárgyi környezete legyen alkalmas az egészségbarát életformákat támogató üzenetek befogadására és továbbadására.
7. Mentális betegségek megelőzése, a tanulók lelki egészségi állapotának, és életminőségének javítása, az egészségtudat fejlesztése, a lelki egészségnek, mint értéknek a felmutatása.
8. Drogtagadás, az egészségre káros szokások mellőzésének segítése.
9. Pozitív döntéshozatal támogatása.
10. Az egyéni képességek fejlesztése, az egyén saját egészsége és környezete feletti fokozottabb ellenőrzés gyakorlása és az egészség szempontjából kedvező alternatívák választása terén.

Az egészségfejlesztés rövid távú céljai

Olyan egészségmagatartás kialakítása a tanulóknál, amely az alábbi pilléreken nyugszik:

1. *Személyi higiéné:* A test tisztántartása, a bőr szerepe; szexuálhigiéné; mentálhigiéné; lelki egészségvédelem.
2. *Egészséges táplálkozás:* élettani alapismeretek (anyagcsere); élelmi anyagok, tápanyagok; energia, tápanyagszükséglet; táplálékpiramis; egészséges táplálkozás; helytelen táplálkozási szokások; ismerete.
3. *Több mozgás, aktív sportolás:* a mozgás, aktivitás jelentősége az ember életében; a mozgáshiány okozta problémák, az inaktív életmód következményei.
4. A mindennapos testedzés fontossága.
5. *Stressztűrés, stresszkezelés:* a stressz jelentősége, hatása az emberi szervezetre; a pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása.
6. *Balesetmegelőzés:* az otthoni balesetek, iskolában előforduló balesetek, az utcán és a közösségekben megjelenő veszélyforrások.
7. A szexuális viselkedés; biológiai reprodukció; születésszabályozás, fogamzásgátlás, terhesség, növekedés, fejlődés, szexuális felelősség, nemi úton terjedő betegségek.
8. *Dohányzásprevenció:* a dohányzás veszélye, akaratlan tényezők, motiváció, környezetünk iránti felelősségérzet.
9. *Nem az alkoholfogyasztásra:* a szervezet reakciói, a szervrendszerek megváltozott működése; a személyiség átalakulása, hatása a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre.
10. *Drogtagadás:* leépülés, a személyiség megváltozása, elvonási tünetek, tolerancia; egyéni és társadalmi problémák; szenvedélybetegségek.
11. Preventív szemlélet jelentősége; szűrővizsgálatok fontossága.
12. *Környezetvédelem:* közvetlen környezetünk védelme. Fenntarthatóság.
13. A levegő, víz, talaj tisztasága, hatása az egészségre, tisztaságuk védelme; (természeti kincseink védelme, hulladékok, veszélyes anyagok kezelése, környezetbarát termékek előterbe kerülése).

Az iskolai egészségfejlesztés feladata

A helyes egészségmagatartás kialakítása érdekében az iskola feladata:

- Készítse fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.
- A sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást tanúsítsanak.
- A környezet - elsősorban az iskola, a háztartás, a közlekedés, a veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőinek ismertetése.
- Készítsen fel veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Készítsen fel az önálló gyalogos és tömegközlekedésre, az utasbalesetek elkerülésének módjaira.
- Nyújtson támogatást a káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol-és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.

- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- Az iskolai környezet biztosítsa a tanulók egészséges testi, lelki, szociális fejlődését.

1.3.5. Az egészségfejlesztés iskolai területei

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, s ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységek során kerüljenek megalapozásra.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmaguk és egészségi állapotuk ismerete;
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;
- az értékek ismerete;
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata;
- a barátság a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésében;
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismeretével;
- a tanulás és a tanulás technikái;
- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a rizikóvállalás és annak határai;
- a szenvedélybetegségek elkerülése;
- a tanulási környezet alakítása;
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka területei:

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás-és kábítószer használat megelőzése,
- a sajátos nevelésű és hátrányos helyzetűek integrációja,
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzése,
- a szexuális nevelés már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is.

Egészségfejlesztés a tanórán:

- Biológia, az etika, a kémia, a közösségi nevelés, a technika és tervezés, a környezetismeret, testnevelés órák egészségfejlesztési tananyagát a tanítási óráinkba beépítjük, mely témakörei a helyi tantervben is megtalálhatók.
- Az egészséges magatartás kialakításához illeszkedő tanulásszervezési módok kialakítása (Pl. tanulmányi kirándulás, témanap, projektnap, egészségügyi

intézményekbe szervezett órák)

- Olyan cselekedtető módszerek alkalmazása, amelyek elősegítik a tanuló együttműködő, kooperatív tanulását, a problémamegoldásban való közreműködését.

Egészségfejlesztés a tanórán kívül:

- az egészségfejlesztéshez kapcsolódó jeles napok megünneplése (csatlakozás helyi vagy országos szervezetek akcióihoz is);
- egészségnap szervezése;
- sportnap/sportesemények szervezése;
- szakkörök;
- bekapcsolódás járási, kistérségi, megyei, országos vetélkedőkbe, versenyekbe;
- az egész iskolai életre ható, témanapok, egészségnapok szervezése;
- egészségvédő és környezetvédő szokások kialakítása pl. családi napok szervezése;
- délutáni szabadidős foglalkozások (sportprogramok, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások);
- iskolai kirándulások, családi sportdélutánok;
- kapcsolattartás külső segítő partnerekkel;
- kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz;
- előadások, tréningek, fórumok szervezése.

A közegészségügyi szabályok, feltételek biztosítása és betartatása az intézményvezetés feladata. Az oktatási-nevelési tevékenység közegészségügyi normáinak és előírásainak betartása (kiemelten a járvány elleni védekezés során; valamint tanulók terhelése, szabadidő igény figyelembevétele, szabadidő-eltöltés módszerei, formái stb.) pedig minden pedagógus feladata.

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülői csoportok számára szervezett fórum, tájékoztató. Szakmai tanácskozások, tréningek szervezésére is sor kerülhet.

A mindennapos iskolai testedzés fontossága

Célja a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés keretei között az egészségfejlesztés, a szociális kompetenciák, csapatmunka valamint a társakkal történő kreatív együttműködés fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás programban, a testnevelés órákba beépül a gyógytestneveléssel összefüggő gyakorlatok, mozgásformák elsajátítása,
- minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgás alkalmával megtörténik a keringési- és légző rendszer megfelelő terhelése,

- a testnevelés órák részét képezi a gimnasztika, a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna, a testnevelés tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire,
- minden testnevelés óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő képességű tanulóknak is,
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban,
- a testmozgás program során olyan sportokkal ismerkednek meg a tanulók, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.

1.3.6. Humán erőforrások

Pedagógusok részvétele

Az iskolai egészségfejlesztési feladatokban való részvétel minden pedagógus alapvető feladata. Mivel a pedagógusok többsége az alapképzésen és eddigi továbbképzései során nem kapott az egészségfejlesztéssel kapcsolatosan kielégítő ismereteket, módszertani ötleteket, ezért fontos szerepe van az önképzésnek, továbbképzéseknek.

Szülők (család)

A szülő, a család legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség olyan jogosítványokkal felruházott szervezet, amely hidat jelent az iskola és a tanulók szülei között. Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonnunk e szervezetet és megnyerni támogatását is. Ez a "szövetség" garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

Iskolaorvosok, védőnő

Az iskola tanulóinak egészségügyi ellátását a kijelölt orvosok, védőnő végzik, a tanulók fogászati ellátásáról a fogorvos gondoskodik.

Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzat más intézményeiben dolgozó szakemberek.

Egészségügyi intézmények, szervezetek

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, az Országos Gyermekegészségügyi Intézet szakemberei segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkában.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, továbbképzéseken jogi, gyermek-és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

A program értékelése

Az egészségfejlesztési feladatokat az iskolai munkaterv tartalmazza. A feladatok teljesülése, a program értékelése a célkitűzések és a sikerkritériumok mentén történik. A programokat tanév végén értékeljük.

1.3.7. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás oktatásának célja, hogy szerezzenek alapvető ismeretet az életet vagy egészséget veszélyeztető állapot miatt azonnali egészségügyi ellátásra.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- biológia és közösségi nevelés tantárgy keretében, valamint külön az erre a célra szervezett előadások, gyakorlati bemutatók során van lehetőségük tanulóinknak az alapismeretek elsajátítására

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulói személyiségfejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának egyik alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása, koordinálása, segítése az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulói közösségek fejlesztésében: a tanulói közösségek irányításában a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz, normákhoz.
- Az önkormányzás képességének kialakítása: a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé

célt kitűzni; a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát értékelni legyenek képesek.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése: a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

1.4.1 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

Egy-egy csoport szerveződésének fontos motivációs tényezője lehet az azonos érdeklődési kör. Ennek alapján szerveződnek a szakkörök, tehetségsávok, művészeti csoportok, sportkörök, és az iskolai munkaközösségek által szervezett, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvények, programok. Fontos tevékenységünknek tartjuk, hogy e szervezeti keretek között ne csak a tehetséggondozásra kerüljön sor, hanem a közösségben rejlő személyiségformáló erők is maximálisan kibontásra, kiaknázásra kerüljenek.

Intézményünk egyik legfontosabb célkitűzése, hogy nevelő-oktató munkánk eredményeként minden tanuló teljesítsen képességei szerint, tanulmányi eredményeiben érje el képességei maximumát, váljék erkölcsi normakövető, harmonikus személyiséggé.

A cél megvalósításának legfőbb záloga a pedagógus, aki elősegíti a képességek korai felismerését, a tehetség kibontakoztatásának gazdag tárházát alkalmazza, odafigyelő, lelkiismeretes és szakmailag magas színvonalú munkával igyekszik csökkenteni a meglévő hátrányokat, valamint személyiségével, személyes példájával, következetes elvárásaival kezeli a magatartási gondokat, segíti a beilleszkedést.

Fontos követelmény, hogy a pedagógus munkáját megértő odafigyelés, empátia, helyes helyzetfelismerés és segítő szándék jellemezze. Nevelési módszereiben domináljon a motiváció, a tanulói erőfeszítést értékelő magatartás, az elismerés és a dicséret, valamint az építő jellegű, fejlesztő célzatú, helyzethez és időhöz kötött kritika. A tanulási kudarc, magatartási probléma forrása lehet részképességzavar, de gyökerezhet kulturális hátrányokban, szociális körülményekben, aktuális mentális állapotban, nehézségekben. Ezek megértése és helyes kezelése a pedagógus alapvető feladata.

Az iskola számára kiemelt feladat, hogy biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit, a személyre szabott nevelés-oktatás feltételeit, ezzel is csökkentve a hátrányok hatásait.

A pedagógus feladata a kudarc forrásának feltárása, melynek eszközei:

- családlátogatás, a tanuló otthoni körülményeinek megismerése, kapcsolattartás a szülőkkel,
- konzultáció a kollégákkal,
- egyéni foglalkozás,
- pedagógiai szakszolgálat által nyújtott szolgáltatások igénybe vétele.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.
-

A közösségfejlesztés színterei:

- a tanórákon (különös tekintettel az osztályfőnöki/közösségi nevelés és etika órákra),
- a tanórán kívül által szervezett foglalkozásokon,
- a szabadidős tevékenységek keretében

Mind a három terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzá járulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához,
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Valamennyi terület feladata azonos és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve, kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskolával minden dolgozójának figyelembe kell vennie és el kell végeznie mindennapi munkája során.

Iskolánk tanulói saját osztályközösségük mellett az iskola egészének, mint nagyközösségnek is tagjai. Fontosnak tartjuk az együvé tartozás érzésének erősítését. Ennek eszközei az iskola közös rendezvényei:

- az iskolai ünnepélyek, megemlékezések,
- projektnapok
- projekthetek,
- nyitott iskola programban megvalósuló nyílt órák,
- a farsangi rendezvény,
- osztály- és iskolai kirándulások
- családi nap,
- nyári táborok.

A mindennapokban az iskolaközösség erősítésének eszközei az iskolán belül meghirdetett pályázatok, a különböző korcsoportok összefogását igénylő versenyek, az iskola egészét megmozgató versenyek, vetélkedések, sportrendezvények, házibajnokságok.

A tanórán és a tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,

- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősségérzését.

1.4.2. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákok által kezdeményezett tevékenységek mozgatórugója iskolánkban a diákönkormányzat. Az iskolai diákönkormányzat élén 3 fős elnökség áll, ők képviselhetik tanulóinkat a városi és országos rendezvényeken.

A működés módja: negyedik évfolyamtól két képviselőt választ az osztály a tanév kezdetén, akik képviselik társaikat a diákönkormányzat megbeszélésein.

A diákönkormányzat tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezetszervezésre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra. A diákönkormányzat működését saját Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg.

A diákönkormányzat közösségfejlesztési feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenység,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait,
- közösségfejlesztést célzó iskolai és iskolán kívüli programok szervezése-lebonyolítása.

A tanulóközösség megbízása alapján a diákönkormányzat jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogát.

A diákönkormányzat közreműködik az iskolai nyári tábor megszervezésében.

1.4.3. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. Ennek megvalósítására jó lehetőség nyílik a szervezett iskolai, szakköri vagy osztályprogramok keretében.

Lehetséges formái:

- Kirándulások, túrák, helytörténeti séták, amelyek az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére; a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére. A tanulmányi kirándulásokat, túrákat, színházlátogatásokat stb. a jogszabályi előírásoknak megfelelően, valamint az intézményi SZMSZ-ben meghatározott szabályok alapján lehet megszervezni.
- A kiállításokon, színházi-, zenei-, irodalmi programokon való részvétel az esztétikai nevelés mellett szolgálja a kulturált megjelenés, viselkedés normáinak elsajátítását, gyakorlását.
- A közös sportprogramok előmozdítják az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását.
- A csapatversenyeken való részvétel erősíti az egészséges versenyszellemet, segíti az együttműködő-készség fejlődését.
- Az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség. E feladatok kiváló terepet jelentenek a közösséggel szembeni felelősség átérzésének elmélyítésére.

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai az alábbiakban foglalhatók össze:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók teljesítményének értékelése,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti-, osztályozó-, javítóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése, osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,

- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg feladatainak ellátásával.

1.5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés folyamatára, a személyre szabott igényekre.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Kollégáinak véleményét kikérve minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok kitöltése, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart a település gyermekjóléti felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az alsós, felsős munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályban.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség valamely tevékenységi kör átlagosnál jóval eredményesebb művelésében jut kifejezésre, ezért minél sokszínűbb tevékenységek végzésére kell lehetőséget adnunk a tanórákon, a szervezett tanórán kívüli foglalkozásokon és a szabadidőben.

1.6.1.1. A tehetségfejlesztés lehetséges feladatai, formái:

- a tehetséges tanulók felismerése, a tehetség mibenlétének megállapítása,
- szükséges személyi és tárgyi feltételrendszer folyamatos nyomon követése,
- személyre szóló differenciált feladatokkal éljük át tanulóink a nehezebb feladatok megoldásával járó örömet,
- olyan légkör biztosítása, amely ösztönöz a problémamegoldásra, fejleszti a kreativitást,
- kommunikációs képesség fejlesztése,
- önművelés igényének erősítése, vállalkozási kedv fejlesztése, fenntartása,
- a könyvtárhasználat, az információszerzés és kritikus szemlélet képességének elsajátíttatása (gyűjtőmunkák, projektek, kutatások, tanulói előadások előkészítése, stb.),
- az éves órakeretben biztosított lehetőségeken belül, csoportbontásos oktatási forma megvalósítása,
- művészeti csoportok működtetése,
- tehetségsávok működtetése,
- szakkörök, fejlesztő foglalkozások szervezése érdeklődési kör, igény alapján,
- a napközi/iskolaotthon, a tanulószoba, valamint a tehetséggondozásra biztosított tantárgyakhoz rendelt órák hatékony felhasználása,
- a tömegsport foglalkozások, a mindennapi sportolás feltételrendszerének biztosítása,
- versenyeztetési, szerepeltetési, pályáztatási lehetőségek biztosítása,
- a tehetséges tanulók „tutorálása”,
- gyermekek pályaválasztásának segítése, lehetőség szerint pályaaorientációs tanácsadó/konzulens bevonásával,
- az eredményesség, egyéni tehetség elismerése, jutalmazása,
- a Tanítsunk Magyarországot Programba való bekapcsolódás.

1.6.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek a felső tagozaton:

A tehetség az egyik legnagyobb emberi érték, melyet óvnunk és gyarapítanunk kell. Az adottságok felismerése, a képesség kibontakoztatása a mindennapok tanóráinak része. A tehetség, képesség felismeréséhez objektív mérési módszerek alkalmazhatók.

E tesztek közül, felsőbb évfolyamokon visszatérő jelleggel néhány újra elvégezhető. Fontosnak tartjuk a tanulók differenciált foglalkoztatását. Tehetséggondozó szakköröket, tehetségsávokban megvalósuló foglalkozásokat szervezünk tanulóink igényei, érdeklődése alapján. Ösztönözzük tanulóinkat a különböző versenyeken, pályázatokon való részvételre, melyekre az egyéni felkészítést akár szakköri kereteken túl is vállaljuk. Szervezünk iskolai szintű (házi) versenyeket is a szélesebb körű részvétel, a megmérettetés lehetőségének biztosítása érdekében.

1.6.2. A tehetségsávok

Iskolánk alsó és felső tagozatán délutáni foglalkozások keretein belül, elsősorban, de nem kizárólag szakkörök és tehetségsávok szervezésével valósítjuk meg a tehetséggondozást.

Hisszük, hogy minden gyermek tehetséges valamely területen, ezért arra törekszünk, hogy a délután megvalósuló tehetségsávokban minél színesebb, minél kreatívabb foglalkozásokat szervezzünk, miközben a fejlesztés fókuszában továbbra is a képesség-, és készségfejlesztés marad. A tehetségsávok kínálatában elsősorban az alábbi foglalkozások szerepelnek:

- idegen nyelv (angol, német, orosz stb.),
- mozgáskultúra fejlesztése (tánc),
- sport,
- művészeti nevelést támogató foglalkozások,
- anyanyelvi kompetencia és kreatív gondolkodás fejlesztése.

1.6.3. A KIP, mint tehetséggondozó módszer

A tehetséggondozó munka egyik legfontosabb színtere a Komplex Instrukciós Program, melyben a tehetséggondozás és felzárkóztatás egymástól nem elválasztható fogalomként jelenik meg.

A tehetséggondozó és felzárkóztató tevékenységünk középpontjában az a meggyőződés áll, hogy e két tevékenység csak személyre szabott haladási ütemben, differenciált módon, az egyénre jellemző képességek és készségek figyelembevételével lehet hatékony. A KIP módszer alkalmazásával hitet teszünk amellett, hogy mindenki tehetséges valamiben, de nem minden tanuló egyformán tehetséges mindenben. Olvasatunkban ez azt jelenti, hogy amíg a diákok egy része egy adott területen kimagaslóan teljesít, addig egy másik területen felzárkóztatásra szorulhat. Ennek elfogadása pedagógiai kultúránk alapjául is szolgál, mely hétköznapi tevékenységünkben nyilvánul meg.

1.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcnak kitett (elsősorban SNI, BTMN) tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás differenciált módon történő megszervezése,
- a tanulószobai foglalkozásokon a tanulók megsegítése,
- fejlesztő/felzárkóztató foglalkozásokon egyénileg/kis csoportban,
- iskolaotthonos oktatási formán belül a differenciált munkamódszer alkalmazása,
- a felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- a Tanítsunk Magyarorszáért Programba való bekapcsolódás.

1.6.3.1. A tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységeink:

Iskolánkban fejlesztő-gyógypedagógus látja el a törvényi előírásoknak megfelelően a fejlesztő pedagógusi feladatokat. Mindemelllett a pedagógus tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon megvalósuló fejlesztő tevékenysége is fontos szereppel bír. A szakemberek tudás-, és tapasztalatmegosztásra épülő együttműködése elengedhetetlen a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő tanulók esetében is. A

folyamatba a szülő és a tanuló bevonása is szükséges a hatékonyság és sikeresség érdekében.

Egyik ilyen együttműködési forma az ún. teamtanítás, mely során a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében több pedagógus egyszerre valósítja meg. A módszer nem csupán a tanulási, beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulók esetén lehet eredményes, hanem az egész csoport, osztály esetében is sikeres oktató-nevelő munkát eredményezhet.

A tanulási nehézségek enyhítését célzó tevékenységek a következő területekre terjednek ki:

- a tanulási és viselkedési zavarok megelőzése, a kialakult zavarok korrekciója;
- a megelőző (preventív) tevékenység különösen, de nem kizárólag az első osztályban fontos és hatékony,
- kapcsolattartás a szülőkkel, fogadóóra, tanácsadás, lehetőség szerint (szükség esetén) külső szakemberek bevonásával,
- tanulási zavarok megelőzése: mérések alapján hiányzó részképességek (téri, látási, hallási, emlékezet, gondolkodás) kialakítása, fejlesztése,
- állatasszisztált terápia alkalmazása;
- egyéni vagy kiscsoportos fejlesztés;
- viselkedési zavarok kezelése: megfigyelés, mérés alapján a zavarok okainak feltárása, a gyermek énképének, önbizalmának erősítése, a kialakult negatív szokások leépítése.
- gyógytestnevelés: tanulók fejlesztő ellátása gyógytestnevelő segítségével külön erre a célra szervezett tanórán kívüli foglalkozásokon, illetve szaktanár/tanító irányításával testnevelés órákon.

Mindehhez nélkülözhetetlen a szülőkkel kialakított, bizalom alapján működő kapcsolattartás. Az *alsó* tagozaton az osztályfőnökök illetve az egyes tantárgyakat tanító pedagógusok vállalhatnak egyéni képességfejlesztést, amelyet egyéni foglalkozásra, felzárkóztatásra, illetve tehetséggondozásra használhat fel. **Iskola/napköziotthonos foglalkozás keretében egyéni segítségadást nyújtunk, valamint megteremtjük a tanulószobai foglalkozás keretében a felzárkóztatás, hátrányok felszámolásának lehetőségét.**

A tanulási zavarral küzdő tanulók segítésére külön figyelmet fordítunk. Részképesség-zavar kiszűrése az alsó tagozaton, a tanulás korai szakaszában alapvető fontosságú, mely a tanító és fejlesztő pedagógus együttes feladata a szakértői bizottság közreműködésével. A részképességzavarral rendelkező tanulók támogatásának lehetőségei a minden pedagógus által biztosított segítségadáson túl kiegészülhetnek tanulási coaching foglalkozásokkal, illetve olyan elemekkel, mint a motiválás, a tanulási sikerélmény lehetőségének megteremtése a tanulási kedv fokozása, az eredményesség, és az élményszerzés érdekében.

1.6.3.2. Az egységes alapokra épülő differenciálás:

A NAT által előírt tartalmi szabályozás megvalósítása során törekszünk arra, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra a pedagógusok, a tanulók sokféle és sokszínű differenciált tevékenysége épülhessen. Lehetőséget adunk a fenntartó, a szülők, a tanulók értekeinek és érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek az érvényesítésére, valamint az adott

körülmények, feltételek és lehetőségek figyelembe vételére. Az ismeretek különböző szintjén álló tanulók fejlesztését differenciált tanulásszervezéssel segítjük a felzárkóztatásra szoruló tanulók esetén éppúgy, mint a tehetséggondozás területén.

1.6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

1-2. évfolyam:

Beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulóinkat - alapos megfigyelést, megismerést követően, az okok lehetséges feltárása után - egyéni bánásmóddal, kortársak bevonásával, súlyosabb esetekben a nevelési tanácsadó, pszichológus segítségét kérve, sajátos fejlesztőterápiát alkalmazva segítjük.

3-8. évfolyamon:

Az osztályközösségekben a nevelők, szülők észrevételei alapján kerülnek felmérésre azon tanulók, akik a közösségtől elkülönülnek. A kiváltó okok felkutatása után kerül sor olyan program kidolgozására, amely ezt a helyzetet igyekszik enyhíteni vagy megszünteti (egyéni fejlesztési terv).

Amennyiben a probléma ezen a szinten nem kezelhető, az osztályfőnök, továbbá az iskola vezetőjének és külső szakembereknek a segítségét szükséges igénybe venni.

Módszerek:

- egyéni fejlesztő beszélgetések, a pozitívan ható társas kapcsolatok erősítése,
- a nevelési tanácsadó, a gyermekjóléti szolgálat, a szakértői bizottság szakembereinek bevonása,
- tanulási kudarcok esetén felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- pozitív érzelmi élmények, önbizalomnövelő helyzetek biztosítása a közösségben.

Tevékenységek:

- szoros kapcsolattartás a helyi óvodával, nevelési tanácsadóval, családsegítő szolgálattal, iskolai szociális munkással és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a pedagógiai szakszolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a felzárkóztató órák, foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a családlátogatások,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

1.6.5. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Az intézményben folyó oktató-nevelő munka sikerkritériumai között kiemelkedő helyet foglal el megfelelő tanulási környezet kialakítása. Fontos, hogy a csoportra szabott és a tanóra céljaihoz, feladatahoz illeszkedő tanulásszervezési eljárások alkalmazásához szükséges berendezések könnyen mozgathatók, rendezhetők legyenek, illetve megfeleljenek a gyermekek életkori, egyéni szükségleteinek.

Lehetőség szerint biztosítani kell az IKT és digitális eszközökhöz, illetve a digitális és

hagyományos iskolai könyvtári állományhoz való hozzáférést.

Az eredményes oktató-nevelő munka egyik fontos alappillére, hogy a pedagógiai munkát végző és támogató szereplők, illetve a szülők kapcsolatát a kölcsönös tiszteleten és párbeszeden alapuló együttműködés jellemezze.

A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműsége és a tanulási folyamat elején történő közlése elengedhetetlen a sikeres közös munka megvalósításához.

A tanulók értékelése személyre szabottan történik, azzal a céllal, hogy a lehető leginkább támogassa a tanulók egyéni fejlődését. Az értékelést az igazságosság, az esélyteremtés és méltányosság alapelvei határozzák meg. Az értékelés nem lehet a fegyelmezés eszköze.

Az eredményes tanulás segítése során a tanulók tanulási tevékenységekben történő aktív részvétele elengedhetetlen. Az aktív tanulás kritériumait és jellemzőit a következőkben lehet összefoglalni:

- legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, melyek lehetővé teszik az ismeretek kombinálását és különféle helyzetekben történő kreatív alkalmazását;
- differenciált tanulásszervezés jellemzi;
- együttműködésen és kommunikáción alapul;
- figyelembe veszi és felhasználja a tanulói különbségeket, többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás jellemzi;
- lehetővé teszi külső szakemberek bevonását, külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását;
- több pedagógus együttműködésével témahetek, témanapok, kirándulások, táborok során lehetővé teszi a különféle tantárgyi tartalmak integrálását;
- segíti személyre szabott módszerek és egyéni haladási ütem alkalmazását.

1.6.6. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermek és ifjúságvédelmi munka minden pedagógus kötelessége. Az igazgató felel a feladatok megszervezéséért és ellátásáért. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok prevenciójára,
- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák súlyossága alapján megkülönböztetjük a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű valamint veszélyeztetett gyermekeket. A státuszokat a mindenkori jogszabály határozza meg.

A megelőzés gyermekvédelmi és egyben pedagógiai tevékenységet is jelent. A feltárás alkalmával meg kell ismerni, fel kell tárni a tanulók problémáit, meg kell keresni a problémák okait.

Az iskolánkban a gyermekvédelem céljainak megvalósítására olyan pedagógiai tevékenységet és légkört alakítunk ki, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik tanulónk bőrszíne, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, vagy bármely más ok miatt hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

Nevelő-oktató munkánk mindenki számára biztosítja a fejlődéshez szükséges

feltételeket, lehetőségeket annak érdekében, hogy tanulóink kibontakoztathassák képességeiket, tehetségüket, leküzdhessék hátrányaikat.

Tevékenységünk elemei:

- a gyermekek személyiségének megismerése, személyiségzavarok leküzdésének segítése,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- pályaválasztás irányítása, segítése,
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok, foglalkozások szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- iskolai étkezési lehetőség biztosítása,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás (családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt tanítási napok),
- tanulókkal való együttműködés (elsődleges színtere a diákönkormányzat),
- iskolaotthonos/napközis/tanulószobai ellátás,
- iskolaotthonos oktatási forma.

1.6.6.1 Iskolai szociális segítő tevékenység megvalósítása

A szolgáltatás célja

- a gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai (szociális) segítség nyújtása annak érdekében, hogy képesek legyenek diagnosztizálni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat,
- elsődleges prevenciós programok szervezésének segítése, működtetése,
- az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének segítése, az abban való megfontolt és körültekintő módon, szakmaiságon alapuló közreműködés
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás,
- egyéb segítő szolgáltatások közvetítése,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása.

A szolgáltatás feladata

- Az iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.
- Egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint segíti a gyermek- és

ifjúságvédelmi feladatokat. Ennek keretében segíti:

- a gyermeket a köznevelési intézménybe való beilleszkedésében,
- a gyermeket tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a gyermeket és pedagógust a tanuló mulasztásának, tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelésében és feltárásában,
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenció eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

Szociális segítő munka módszerei (egyéni tevékenységek)

- egyéni tanácsadás a gyermekek, fiatalok számára, a probléma megoldásában való segítségnyújtás,
- tanácsadás a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más területein lévő problémák esetén, valamint az óvodában, iskolában jelentkező problémák kapcsán a gyermek eltérő fejlődésével kapcsolatban,
- információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátórendszer működéséről,
- ügyintézésben való segítségnyújtás,
- segítségnyújtás és közvetítés konfliktushelyzetekben, részvétel a megbeszélésen
 - gyermek - gyermek,
 - gyermek - pedagógus,
 - szülő - pedagógus,
 - több szülő között,
- közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez,
- pedagógusoknak konzultációs lehetőség biztosítása,
- krízisintervenció.

Szociális segítő munka módszerei – csoportos tevékenységek

- gyermek(ek) megfigyelése csoporthelyzetben pedagógus, osztályfőnök kérésére,
- csoport- és klubfoglalkozás megtartása gyermekek, fiatalok számára csoportfoglalkozás megtartása gyermekek, fiatalok számára,
- az iskolai csoportokban, gyermek- és osztályközösségekben jelentkező nehézségek, problémák kezelésének, megoldásának támogatása (pl.: agresszió, kirekesztés),
- lehetőség, illetve igény szerinti egyéb szolgáltatások:
 - pályaorientációs csoportfoglalkozás,
 - kommunikációs kompetencia fejlesztésének támogatása,
 - szülőcsoportok szervezése, vezetése,
 - a pedagógusok segítése, tájékoztatása, érzékenyítése.

Szociális segítő munka módszerei – közösségi tevékenységek

- az intézmény által szervezett rendezvények, szabadidős programok, kirándulások lebonyolításában való részvétel,
- együttműködés kialakítása
 - a partner intézményekkel;
 - az intézményben dolgozó szakemberekkel;
 - az intézményben működő szülői szervezettel;
- részvétel a szülői értekezleteken, elérhetőség biztosítása a szülők számára,
- részvétel a nevelőtestületi értekezleteken (vagy azok egy részén),
- a gyermek- és ifjúságvédelmi munka támogatása

1.6.7. Az intézmény kiemelt partnerei:

- Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ,
- Nagymágocs Nagyközség Önkormányzata,
- Szentes Járási Gyámhivatal,
- Nagymágocsi Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- védőnői szolgálat,
- háziorvosok,
- Rendőrség,
- Nagymágocsi Nagyközség Önkormányzata,
- Szentesi Családsegítő Központ,
- CSMPSZ Szentesi Tagintézménye,
- Csongrád-Csanád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat,
- Nagymágocsi Szendrey Júlia Községi Színtér és Könyvtár.

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény növendékeinek közösségét a diákönkormányzat képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosított a lehetőség, hogy a tanulók összességét érintő ügyekben tájékozódhassanak, jogaikat érvényesíthessék, valamint azokban a kérdésekben, melyekben a jogszabályok erről rendelkeznek, egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák:

- A gyermek a tanuláshoz való jogát a tanulói jogviszony keretében gyakorolhatja. Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanulói jogviszonnyal összefüggő jogok és kötelességek alanya a tanuló, de a tankötelezettséggel kapcsolatos tanulói kötelezettségek elmulasztásáért a szülő is felelős.
- A tanulás és az iskolában végzett munka a diák személyes felelőssége, melyet értékelni a tanárnak joga és kötelessége is. A szülőnek joga ezen értékelést megismerni, a tanár pedig jogosult a szülő értesítését kezdeményezni.

- A tanuló – a beiratkozást követően – részt vehet a különböző csoportok munkájában, az iskola tanulói számára szervezett rendezvényeken. A rendezvény idején a tanulónak joga van az intézmény létesítményeit, eszközeit használni.

A Diákönkormányzat saját szervezeti és működése szabályzata az összejövetelek idejét, feladatát, céljait pontosan meghatározza.

1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az intézmény vezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják az alábbi fórumokon:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi gyűlésen,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat ülésén és a faliújságon keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan, elsősorban az osztályfőnöki órákon,
- a tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan, szóban, illetve az elektronikus naplón, üzenőfüzetben keresztül, írásban,
- a tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az intézményi tanáccsal.

A szülőket az iskola életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az intézmény vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten tájékoztatást nyújt,
- az osztályfőnökök, szaktanárok és tanítók folyamatosan a fogadó órákon, az osztály szülői értekezletein adnak tájékoztatást.

Nagy hangsúlyt fektetünk a kooperativitásra épülő tanulásszervezési eljárások alkalmazása során a szülők és tanulók bevonására az oktató-nevelő munka folyamataiba, fokozott aktivitásuk megvalósítására törekszünk, mind a szervezés, mind a lebonyolítás során.

A kapcsolattartás, a szülők tájékoztatásának formái:

Szóbeli

- Szülői értekezlet,
- Családlátogatás,
- Fogadóórák,
- Esetmegbeszélések,
- Egyéni beszélgetések fogadóórákon kívül,
- Szülői munkaközösség megbeszélései,
- Tanévnyitó, tanévzáró ünnepség,

- Egyéb iskolai események,
- Tematikus, rendkívüli megbeszélések,
- Szülők fóruma – (közérdeklődésre számot tartó pedagógiai kérdésekről szakember által tartott előadás, beszélgetés szervezése),
- Nyílt napok.

Írásbeli:

- Üzenőfüzet,
- Elektronikus napló,
- Az iskola honlapja,
- Internetes közösségi oldalak,
- Szórólapok,
- Plakátok,
- Félévi értesítő, bizonyítvány.

A szülők közösségének szervezetei

A Szülői Munkaközösség (SzMK)

Az osztályok szülői munkaközösségeit az intézmény vezetője évente legalább kétszer köteles összehívni és tájékoztatást nyújtani. Az iskola minden osztályában az első szülői értekezlet alkalmával kerül megválasztásra 3 fő, önkéntes jelentkezése alapján. A szülői munkaközösséget annak választott elnöke vezeti és képviseli. Az SZMK tagjai és elnöke feladatukat az osztályfőnökkel közösen, vele egyeztetve végzik. Feladataik között szerepelnek: rendezvényeken való segítségnyújtás, a szülők kéréseinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az osztályfőnök felé stb.

Szülők tájékoztatásának iskolai formái

A szülői értekezletek

- *célja:* a közös feladatok, célok megtervezése, a problémák megoldása, kapcsolatteremtés iskola-szülő, szülő-szülő között.
- *ideje:* tanévenként legalább 2 alkalommal, valamint szükség szerint.
- *feladata:* szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.

A fogadóórák célja a szaktanárokkal való egyéni találkozásokon véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről. A fogadóórák feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. Az iskola nevelőit és az iskola vezetőit a szülők - a tanítási órát nem zavarva – meghatározott időpontban felkereshetik.

A nyílt tanítási napok célja betekintést nyújtani a szülők számára az iskolai életbe.

A családlátogatás célja a tanulóval kapcsolatban felmerülő problémák megoldása, feladata:

a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

A pedagógusok szervezetei:

Szakmai munkaközösségek:

A munkaközösséget az azonos szakterületen tevékenykedő, az azonos oktatási programot alkalmazó vagy azonos tagozaton működő nevelők csoportja alkotja.

A munkaközösség célja: a nevelő-oktató munka fejlesztése, a tagok továbbképzésének segítése, az iskola vezetői részére szaktanácsok nyújtása az adott szaktárgy tanításában. Intézményünkben alsós és felsős munkaközösség működik.

A munkaközösségek főbb feladatai:

- Fejleszti az intézményben folyó oktató-nevelő munka módszertanát és az oktató-nevelő munkát, tökéletesíti a módszertani eljárásokat.
- Kialakítja az egységes követelmény és értékelési rendszert.
- Szervezi a pedagógusok továbbképzését, illetve javaslatot tesz a továbbképzési program és a beiskolázási terv készítésekor.
- Segíti az új illetve a pályakezdő pedagógusok munkáját. Megismerteti velük a helyi szokásokat, követelményeket, a pedagógiai programot.
- Figyelemmel kíséri az intézményben alkalmazott tanítási módszereket.
- Javaslatot tesz a tankönyvek, taneszközök kiválasztására évfolyamok szerint.
- Szakmai, módszertani megbeszéléseket, továbbképzéseket tart.
- Dönt szakterületén belül az iskolai tanulmányi és egyéb versenyek megrendezéséről, az iskolán kívüli versenyeken való részvételről.
- Végzi az iskolavezetés és a tantestület által kijelölt feladatokat.
- Összehangolja a munkát az osztályközösségekkel, nevelőtestülettel és az iskola vezetésével.
- Társadalmi igényeknek megfelelő tanulmányi munkát alakít ki, mely megfelel az intézmény pedagógiai céljainak és a gyermekek egyéniségének.
- Egységes nevelési elveket fogalmaz meg és törekszik azok megvalósítására.
- Hozzásegíti diákjainkat ahhoz, hogy felismerjék az értékeket.
- Családi háttér feltérképezése.
- Jól működő, elfogadó, stabil és együttműködő osztályközösség kialakítására törekszik.
- Hozzásegíti diákjainkat ahhoz, hogy megtalálják helyüket a kisebb-nagyobb közösségekben.
- Hatékony konfliktusmegelőzés, konfliktuskezelés.
- Az egészséges életmód szemléletének kialakítása, káros szenvedélyeket elutasító szemlélet támogatása.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet vonatkozó szakaszainak felhatalmazása alapján a tanulmányok alatti vizsgák ideje, részei, értékelése a Nagymágocsi Hunyadi János Általános

Iskolában e szabályzat szerint történik.

A tanuló felsőbb évfolyamba lépéséhez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

1. A jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet;
2. Külföldi tartózkodás, egyéni munkarend illetve egyéb ok miatt engedélyezett számára az osztályozó vizsga letétele;
3. Felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozó vizsga letételére kötelezték (pl. sportolók esetében testnevelés);
4. Tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból);
5. Más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték;
6. A tanórákon nem tanult tantárgyból osztályozó vizsga letételére engedélyt kapott.

Tudnivalók az osztályozó vizsgával kapcsolatban:

- Osztályozó vizsga a különbözeti vizsga kivételével évente 2 vizsgaidőszakban tehető: januárban és júniusban.
 - Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
 - A vizsga időpontjait az intézmény vezetője jelöli ki.
 - A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt 15 nappal értesítést kap.
 - Egy vizsgaidőszakban legfeljebb 2 évfolyam tananyagából, a közismereti tantárgyakból tehető osztályozó vizsga.
 - Az osztályozó vizsga letételét az igazgató engedélyezi, írja elő.
 - Az osztályozó vizsgára való jelentkezés kérelmét a tanuló januári vizsgaidőszakra december 31-ig; a júniusi vizsgaidőszakra pedig május 31-éig nyújthatja be az intézmény vezetőjének címezve.
 - Az osztályozó vizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg.
 - A tanuló a vizsga előtt 30 nappal az osztályozóvizsga követelményeiről, tantárgyanként tájékoztatást kap.
 - Az osztályozó vizsga helye az az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.
 - A tanuló az osztályozóvizsgára önállóan készül fel.
 - **A közismereti tárgyak és készségtantárgyak mindegyikéből írásbeli, vagy szóbeli vagy gyakorlati vizsgát kell tenni.**
- Ha a tanuló sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, akkor a tanulói jogviszonyban álló intézménynek kell gondoskodnia az iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint.

- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott, a szakértői véleményben meghatározott segédeszközöket használja, könnyítéseket igénybe vegye.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó, amennyiben szakértői véleménye javasolja, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó, amennyiben szakértői véleménye javasolja, a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet.
- Az intézmény tanulói számára a vizsga díjmentes.

A vizsga lebonyolítása:

- Az írásbeli osztályozó vizsga időtartama max. 60 perc.
- Egy napon legfeljebb három vizsgát lehet tenni.
- A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.
- A szóbeli osztályozó vizsgát az iskola tanáraiból alakított 3 tagú vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy, az adott osztályban tanító vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- Az a tanuló, aki feladatát legalább elégséges szinten nem tudja megoldani, még egy feladatot kap további felkészülési idővel. Végső osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, teljesítményéről a kérdező tanár rövid írásos értékelést ad (ezt a jegyzőkönyvhöz mellékeli).
- A tanulónak a felkészülésre min. 20 percet kell biztosítani. A feleletek maximális időtartama 15 perc.
- Az osztályozóvizsga díjmentes.
- Az osztályozóvizsga nem ismételhető meg!
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, ebben az esetben a vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült, eredménye elégtelen. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- Az osztályozó vizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott munkaközösség által elfogadott értékelési rendszer szerint történik.
- Sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanulónak javítóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni. Ez az osztályfőnök feladata.
- Az eredményhirdetés legkésőbb az osztályozó vizsgát követő 3 munkanap. Az eredményhirdetésig a tanároknak titoktartási kötelezettsége van. Az elért eredményéről a

szülő hivatalos értesítést kap.

- Osztályozó vizsga hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók esetén: az osztályozó vizsga időpontja a nem osztályozható tanulók esetében az első félév utolsó hete az első félévi tananyagból. Az év végi osztályozó vizsgán a második félév anyaga kerül számonkérésre a tanév rendeletben meghatározott utolsó napjáig.
- Amennyiben a vizsga sikertelen, vagy a tanuló nem jelenik meg, a következő vizsgaidőszakban javítóvizsgát köteles tenni.

A vizsgarészek meghatározása:

A tantárgy neve

A vizsga részei

5-8. évfolyam:

Magyar nyelv és irodalom	írásbeli/szóbeli
Történelem (kiegészítve az állampolgári ismeretek tantárgy követelményeivel 8. évfolyamon)	írásbeli/szóbeli
Matematika	írásbeli/szóbeli
Élő idegen nyelv	írásbeli/szóbeli
Fizika	írásbeli/szóbeli
Kémia	írásbeli/szóbeli
Biológia	írásbeli /szóbeli
Földrajz	írásbeli/szóbeli
Digitális kultúra	gyakorlati/szóbeli
Természettudomány	írásbeli/szóbeli
Dráma és színház	gyakorlati/szóbeli
Ének-zene	gyakorlati/szóbeli
Etika/hit- és erkölcsstan	írásbeli/szóbeli
Hon- és népismeret	írásbeli/szóbeli
Technika és tervezés	gyakorlati/szóbeli
Testnevelés	gyakorlati
Vizuális kultúra	gyakorlati

1-4. évfolyam:

Magyar nyelv és irodalom	írásbeli/szóbeli
Matematika	írásbeli/szóbeli
Élő idegen nyelv (3., 4. évf.)	írásbeli/szóbeli
Környezetismeret	írásbeli/szóbeli
Ének-zene	gyakorlati/szóbeli
Etika/hit- és erkölcsstan	írásbeli/szóbeli
Technika és tervezés	gyakorlati/szóbeli
Testnevelés	gyakorlati
Vizuális kultúra	gyakorlati

Különbözeti vizsga az igazgató döntése alapján bármikor tehető.

A különbözeti vizsgával kapcsolatban az alábbiak szerint kell eljárni:

- A különbözeti vizsgára a bizonyítvány benyújtásával kell jelentkezni. A vizsgaengedélyt az igazgató adja, és a szaktanárokkal együttműködve állapítja meg a különbözeti vizsga anyagát is, kivéve, ha valaki külföldi bizonyítvány alapján jelentkezik vizsgára.
- A különbözeti vizsga azokra a tantárgyakra illetőleg tananyagokra terjed ki, amelyeket a tanuló az érvényes tantervből és bizonyítványból megállapíthatóan az előző osztály(ok)ban nem tanult.
- Ha a tanulónak tanulmányai folytatásához egynél több osztály vagy évfolyam anyagából kell különbözeti vizsgát tenni, akkor engedélyezhető számára az egy-egy osztályból a félévenkénti vagy az összevont különbözeti vizsga letétele.
- A vizsga ideje általában a szorgalmi idő vége vagy a tanév vége.
- A vizsgáztató tanárok lehetőleg annak az osztálynak a tanárai legyenek, amelyben a sikeres vizsga letétele után a tanuló folytatja tanulmányait.
- A vizsga lebonyolítása az osztályozó vizsgára előírtak szerint történik.
- A különbözeti vizsga díjtalan, és nem nyilvános.
- A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni és a vizsga eredményét a tanuló bizonyítványába, a naplóba és a törzskönyvbe is be kell vezetni. A külföldi bizonyítvány alapján különbözeti vizsgát tett tanulónak új bizonyítványt kell kiállítani, és a jegyzet rovatba be kell jegyezni a különbözeti vizsga eredményét.

Javítóvizsga szabályzata

- Javítóvizsgán kell részt vennie annak a tanulónak, akinek legfeljebb három tantárgyból a tanév végén megállapított osztályzata elégtelen volt, vagy az osztályozóvizsgán, elégtelent érdemjegyet kapott.
- A javítóvizsgára utasított tanuló vizsgát csak az igazgató által megállapított napon tehet.
- A javítóvizsga helye az az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van. A vizsga előtt legalább 30 nappal független vizsgabizottság kérhető.
- Az igazgató levélben értesíti a tanulót a vizsga idejéről és helyéről. A javítóvizsga követelményeit írásban a szülőnek postai úton június 30-ig át kell adni. A szülő aláírásával igazolja a levél átvételének tényét.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést von maga után.
- A tanuló – előzetes jelentkezés nélkül – bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt.
- A javítóvizsgát az osztályozó vizsgára előírt módon kell lebonyolítani.
- Az írásbeli vizsga (időtartama tantárgyanként max. 60 perc). Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani.
- Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el.

- A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még legalább egy, az adott osztályban tanító nevelőnek jelen kell lennie.
- A tanulónak a felkészülésre min. 20 percet kell biztosítani. A feleletek maximális időtartama 15 perc.
- Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap további felkészülési idővel. Végző osztályzata a két felelet százalékos átlaga lesz.
- Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, teljesítményéről a kérdező tanár rövid írásos értékelést ad (ezt a jegyzőkönyvhöz mellékeli).
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, vizsgája sikertelen és csak az osztály megismétlésével folytathatja tanulmányait. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívül, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott munkaközösség által elfogadott értékelési rendszer szerint történik.
- A javítóvizsga díjmentes és nem nyilvános.
- A javítóvizsga nem ismételhető meg!
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök vezeti be a törzskönyvbe és a bizonyítványba. Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik.

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsgáról jegyzőkönyvet kell kiállítani, amely osztályozó, és különbözeti vizsga esetén a. Tü. 950. r. számú, javítóvizsga esetén a Tü.1023. r. számú nyomtatvány.

A szabályok betartása fegyelmi felelősséggel járó kötelesség!

1.9.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

1. Az iskola 1-8. évfolyamán a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén, az adott tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
4. Ha a tanuló betöltötte a 16. életévét és nem végezte el az általános iskola 6. osztályát, nem tagadható meg abban az iskolában az évfolyam megismétlése, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
5. A szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha az előírt követelményeket teljesítette.
6. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az intézmény vezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól

(szakvélemény alapján)

- az intézmény vezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és a nevelőtestület döntése értelmében nem osztályozható,
- mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át meghaladja, a nevelőtestület hozhat olyan döntést, hogy osztályozó vizsgát kell tennie,
- a tantárgyi követelményeket egyéni munkarendben teljesítette.

1.9.2. Az azonos teljesítménytől való eltérés lehetősége

Pedagógiai hitvallásunk egyik alappillére, hogy nem tartjuk szükségszerűnek azt, hogy minden tanuló azonos időpontban azonos teljesítményre legyen képes. A nevelőtestület és a pedagógus pedagógiai szabadságának része, hogy jogában áll egy tanulónak akkor is továbbhaladási lehetőséget biztosítani, ha az adott ismeretkörben az átlagnál kevesebbet teljesít. A hangsúly az egyéni bánásmódra, differenciált oktatási-értékelési folyamatra helyeződik. Semmi sem indokolja és támasztja alá azt, hogy minden tanuló ugyanazon időpontban vagy időpontig kell, hogy eljusson egy központilag meghatározott, standardizált szintre. Sőt, nem szükségszerű az sem, hogy az általános iskolai tanulmányok teljes idejét szemlélve mindenkitől minden területen azonos teljesítményt várjunk el. Éppen ezért nyújtunk a pedagógusok számára nagyobb, pozitív irányba való eltérésre lehetőséget adó mozgásteret, mely az egyéni fejlődést veszi figyelembe és kiemelt szerepet juttat a tehetség mellett a motivációnak és szorgalomnak.

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az átvétel jelentkezés útján történik, melyről az intézmény vezetője dönt. Az általános iskola köteles átvenni azt a tanulót, akinek a lakóhelye/tartózkodási helye a körzetében található. Osztályba, csoportba való besorolásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az igazgató dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az iskola a beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző iskolai tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az intézmény vezetője dönt. Indokolt esetben az igazgató felmentést adhat az értékelés alól, addig, ameddig a másik intézményből érkező tanuló fel nem zárkózik.

Az 1-8. osztályban történő felvételnél be kell mutatni:

- A tanuló anyakönyvi kivonatát.
- Áttelepülés esetén a gyermek születési anyakönyvi kivonatának magyar nyelvű fordítását és a szülők letelepedési engedélyét.
- Az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt (amennyiben releváns).
- A tanuló személyes iratait az adatok valóságának igazolása céljából.
- Az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot (amennyiben releváns).
- Meglévő szakértői véleményt, szakorvosi véleményt.

- A felügyeleti jog és a kiskorú törvényes képviselétéről szóló határozatot, végzést.
- A beiratkozáshoz mindkét szülő/törvényes képviselője szükséges. Az ettől eltérő esetekről jogszabály rendelkezik.

Megszűnik a tanuló jogviszonya:

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 53 §. (2) a, b, g, és (10) pontja szerint.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 A kerettanterv

A kerettanterv feladata a tartalmi szabályozás eszközeként meghatározni a pedagógiai szakaszokra, iskolatípusra vonatkozó érvényes, közös, átfogó célokat és feladatokat.

Intézményünk a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókban (Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára¹ és Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára²) foglaltak alapján végzi a tanulók általános iskolai nevelését-oktatását.

Az osztályok számára engedélyezhető időkeret, minden tanévben az aktuális tanulói szakértői véleményeknek megfelelően változhat.

2.2 Az iskola helyi tantervének (1-8. évfolyamig) óraszámai

Az egyes tantárgyak óraszámai évfolyamonként, beleértve a szabadon tervezhető órakeret óraszámait is:

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5				
Magyar irodalom					2	2	2	2
Magyar nyelv					2	2	1	1
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1

¹ Forrás: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf (2024.08.09.)

² Forrás: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8 (2024.08.09.)

Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	4	4	5	5	5	5	5	5
Néptánc	1	1						
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező, minimális tantárgyi óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Kötelező, szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	0,5	0,5	1	1			0,5	
Elő idegen nyelv	1	1	1	0		0,5		0,5
Környezetismeret				1				
Matematika	0,5	0,5			1	0,5	0,5	
Kémia							0,5	
Biológia								0,5
Történelem							0,5	
Hon-és népismeret						1		
Dráma és színház								1
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	28	28	28	30	23	23	26	26
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret	52	52	52	55	51	51	56	56
Nkt.27.§ (5.) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 6. sz. melléklete szerint sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma (EC beszéd fogyatékos)	8	8	8	8	9	9	10	10
Nkt. 6. sz. melléklete szerint sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma (EF egyéb)	3	3	3	3	3	3	4	4

A kötelező, szabadon tervezhető órakeretet a nevelőtestület egyes tantárgyak óraszámának növelésére fordította, melynek segítségével több időt fordítunk a tanítási órán gyakorlásra, bevézésre.

Intézményünk felső tagozatán is külön tantárgyként oktatjuk a magyar irodalom és magyar nyelv tantárgyakat.

5. és 6. osztályban is alkalmazzuk a Logikai Táblajáték Programot, melyet a matematika tantárgy keretein belül oktatunk. A Program óraszámát a kötelező, szabadon tervezhető órakeret terhére biztosítjuk.

Lehetőség szerint alsó tagozaton 1. és 2. osztályban a heti 5 testnevelés óra keretein belül heti 1 órában néptáncoktatást szervezünk meg. **A néptáncot nem értékeljük.**

2.2.1. Hit-és erkölcsstan, valamint az etika oktatás megszervezése

A hit és erkölcsstanoktatás választásának és megszervezésének eljárásrendjét a 20/2012 EMMI rendelet 182/A és 182/B §-i szabályozzák.

A szülő írásban nyilatkozik, hogy melyik hit-és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit-és erkölcsstanoktatást, vagy az iskola által szervezett etika oktatást igényli gyermeke számára.

Amennyiben a következő tanévre a tantárgyra vonatkozó választást módosítani szeretné, azt a jogszabályban meghatározott határidőig teheti meg a szülő. Ezt írásban kell közölni az intézmény vezetőjével és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

A hit-és erkölcsstan oktatásban résztvevő tanulócsoportok összevonhatók.

A tanórákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani, vagy a szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásbeli megállapodása alapján más időpontban, vagy az iskola épületén kívül is megtarthatja.

A hitoktató akadályoztatása esetén a felügyeletet az iskolának kell megoldania. A hit-és erkölcsstan, valamint az etika tantárgy értékelése érdemjeggyel történik. Amennyiben nem tesz nyilatkozatot a szülő, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.

Az etika/hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése 1. évfolyamon négyfokozatú minősítéssel, szövegesen történik (részelt/megfelelt/jól megfelelt/kiválóan megfelelt). Második évfolyamtól kezdve félévkor és év végén ötfokozatú skálán, érdemjegyekkel történik a tanulók értékelése.

2.2.2. A Polgár Judit Módszer megvalósítása

A sakk az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, az iskoláskor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív, lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékosan hat az értelmi képességek, mindenképp a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem.

A sakk, mint oktatási eszköz bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, iskolaotthonos idő keretében.

Elsődleges célok:

1. a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
2. a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
3. önálló döntéshozás kialakítása,
4. összefüggések, globális folyamatok felismerése,
5. önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
6. gyakorlatias szemlélet kialakítása,
7. a kreativitás növelése,
8. viselkedészavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben,
9. memóriafejlesztés.

Iskolánkban a Polgár Judit által kifejlesztett Polgár Judit Módszert, annak részeként a Sakkpalota képességfejlesztő programot és a SakkTesi programot az alsó tagozatos osztályokban alkalmazzuk. 1-4 osztályokban a szükséges heti 1 órakeretet az iskolaotthonos órák terhére biztosítjuk. A Polgár Judit Módszer oktatásában és terjesztésében közreműködő, a Sakkpalota képzéseket vezető szakemberek és saját tapasztalataink alapján, valamint a rendelkezésre álló tantermi kapacitás okán, lehetőség szerint csoportbontást alkalmazunk a program megvalósítása során. A szükséges tankönyveket könyvtári rendeléssel biztosítjuk. A tanmenetek kidolgozását, aktualizálását a Sakkpalota képességfejlesztő programot oktató pedagógusok folyamatosan végzik.

2.2.3. A Logikai Táblajáték Program megvalósítása

Intézményünkben a 2020/2021. tanévtől kezdve 5. és 6. évfolyamon alkalmazzuk a Logikai Táblajáték Programot (röviden: LTP), mely program szakszerű megvalósításához a Hejőkeresztúri IV. Béla Általános Iskola nyújt segítséget.

Az LTP bevezetésével megteremtjük annak lehetőségét, hogy az alsó tagozaton már korábban megkezdett Sakkpalota Program által nyújtott előnyök más keretek között történő folytatása biztosított legyen. A Programban a tanulók értékelése csak és kizárólag ösztönző, motiváló jelleggel történhet.

Személyiségfejlesztés a logikai- és táblajátékok segítségével

Az iskolában bevezetett, kötelező tanórai és nem kötelező tanórán kívüli logikai- és táblajáték-foglalkozások fő célkitűzései között szerepel a gyerekek értelmi képességének, fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése, a társas élet, a szociabilitás erősítése, a rendszeres megmérettetés, versenyzés és a hagyományápolás.

Korunkban a tömegkultúra befolyása jelentős. Alapvető érdeké vált, hogy az a gazdasági és politikai jogosultságok mellett a kulturális állampolgárságot az állami és gazdaság elit tartalommal töltsen meg, amelynek az oktatás mellett a modern tömegkultúra vált az elsődleges terepévé. Mivel nap mint nap azt érzékeljük, hogy a tömegkultúrában egyre inkább teret hódít az igénytelenség, szükség van olyan tevékenységekre, amelyek a gyermekek más irányú fejlődését szolgálják szellemi, lelki téren egyaránt.

A homo ludens fogalma régóta ismert: az ember minden korban szeretett játszani, versenyezni, hiszen játékra, játszásra mindenkinek szüksége van az izgalom átélése vagy éppen az ellazulás végett. A játék élmény, élvezet, az örömszerzés érdekében végzett tevékenység, amelyben a motívumok és célok egybeesnek, önként vállalt tevékenység, így a gyermek saját maga szabályozza az örömszerzés mértékét. Jelentős szerepe van a lelki egyensúly kialakításában, fenntartásában. Johann Huizinga szerint "... az emberi közösség fontos ténykedései mind játékkal vannak átszöve". Ugyanakkor a játéknak fontos társadalmi haszna is van, jelentős szerepet játszik a társas-kapcsolatok kialakulásában, a kultúra egy része. A játék közben a fair play, a szabályok betartása kerül előtérbe, a helytállás fontosabb a győzelemnél, gazdagodik a jellem, kockázatvállalásra és önfegyelemre nevel.

Az emberiség legnagyobb szellemi alkotásai közé tartoznak a **táblajátékok**. Szűkebb értelemben valamilyen téglalap, vagy négyzet, esetleg hatszög alakú, mezőkre, vagy pontokra felosztott játéktéren, táblán korongokkal, golyókkal vagy bábuval játszott játékok, mint például

a sakk. Tágabb értelemben ide sorolhatók a dominók, a különböző geometriai formákat felhasználó tologatók, játékok is, mint amilyen a pentominók vagy a tangram. Alkalmazásuk során a tanulók a táblajátékon keresztül képessé válnak a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekednek az önellenőrzésre és képesek lesznek várható eredmények becslésére. A játékot úgy kell megszervezni, hogy mindvégig törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére. Ebben a törekvésben fontos terület a matematika alkalmazásának, eszköz jellegének sokoldalú bemutatása, és a tanításban való érvényesítése.

A táblás játékoknak a **matematikával** való szoros kapcsolata nyilvánvaló, hiszen ez a sajátos ismeretszerzési módszer logikus gondolkodásra, következtetésre nevel. A matematikatanítás célja és feladata a tanulók önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásának kialakítása, annak megtanítása, hogy a helyes következtetés menetében a premisszák igazsága szükségszerűen maga után vonja a konklúzió igazságát, azaz, lehetetlen olyan szituáció, amelyben a premisszák igazak, a konklúzió pedig téves. Mindezt az a folyamat biztosítja, amelynek során fokozatosan kiépítjük a matematika belső struktúráját fogalmak, axiómák, tételek, bizonyítások elsajátításán keresztül, a tanultakat pedig változatos területeken alkalmazzuk. A logika feladata azon feltételek tisztázása, amelyek a helyes következtetés szabatos megfogalmazásához szükségesek, azon eszközök megadása, amelyek segítségével ellenőrizhetők, hogy a következtetések valóban helyesek-e. A diszkussziós képesség fejlesztésével, a többféle megoldás keresésével, megtalálásával és megbeszélésével a logikus gondolkodást fejlesztjük, amely a problémamegoldásban, az algoritmikus eljárások során és az alkalmazásokban egyaránt lényeges.

A matematikában a logikai játékok segítségével sikereket érhetünk el a valószínűség számításban a relatív gyakoriság vagy a kedvező esetek számának meghatározásával, vagy a kombinatorika területén a permutációk, variációk, kombinációk megkeresésével. Ide tartoznak az algoritmusok, a halmazok, a táblázatok, a nyílt végű feladatok, a divergens problémák, a nyerő stratégiák és még sorolhatnánk, amelyek mind hozzájárulnak a tanulók absztrakciós és szintetizáló képességének fejlesztéséhez. A célszerű, új fogalmak alkotása, az összefüggések felfedezése és az ismeretek feladatokban való alkalmazása fejleszti a kombinatív készséget, a kreativitást, a problémahelyzetek önálló, megfelelő önbizalommal történő megközelítését, megoldását. A logikus gondolkodásra nevelés fejleszti a tanulók modellalkotó tevékenységét, kialakítja a megfogalmazott összefüggések, hipotézisek bizonyításának igényét, megmutatja a matematika hasznosságát, belső szépségét, az emberi kultúrában betöltött szerepét, fejleszti a térbeli tájékozódást és az esztétikai érzéket.

A problémaérzékenységre, a **problémamegoldásra nevelés** fontos feladat, amelyhez azonban elengedhetetlen a matematikai szövegek megfelelő értelmezése, logikus elemzése, a tanulók minél gyakoribb önállóan tevékenykedése, aktív részvétele a tanítási, tanulási folyamatban. Általános fejlesztési követelmény a megfigyelőképességnek, a problémamegoldó gondolkodás alapjainak fejlesztése, a matematikatanulással kapcsolatos tevékenységformák megismerése, szokások kialakítása. Konkrét fejlesztési követelmény a kapcsolatok, összefüggések megfigyelése, leolvasása, halmazok jellemzése állításokkal, számosság megállapítása, a szabályszerűség felfedezése, szóbeli megfogalmazása, sorozatok képzése és folytatása. A valószínűség számításban és a statisztikában a közös játékok, kísérletek a "biztos", a "lehetetlen", a "lehet, de nem biztos" fogalmak megértését segítik. A táblajátékok alkalmazása során

mindvégig előtérbe kerül a széles körű tapasztalatszerzés, amely segíti a matematikában való jártasság kialakítását.

Az induktív módszer mellett nagy szerepet kapnak a deduktív következtetések. A logikai játékok alkalmazásának segítségével az elsajátítandó tananyagban feltételezéseket fogalmazunk, fogalmaztatunk meg, amelyek néhány lépésben bizonyíthatók vagy megcáfolhatók. Munkánk során fontos a bizonyítás iránti igény felkeltése, ezért előtérbe kerül a különféle bizonyítási módszerek megismerése, valamint a fogalmak, szabályok pontos megfogalmazása. Ezzel egy időben alapvetően fontos az absztrakciós képesség fejlesztése, a komplex szemléletformálás, az önálló ítéletalkotás, a problémák különböző oldalról történő megközelítése, a gyakorlatorientáltság, a pontosság, ütemezés és a tervezés fejlesztése. Tapasztalataink szerint a gyerekek jelentős és tartós javulást érnek el a stratégiai érvelés és a problémamegoldás területein, sőt iskolai eredményük is pozitív irányba változik.

Miben ragadható meg a siker szubjektív tartalma?

Minden sikernek – jelentkezzen az iskolai élet bármely területén – a jellegzetessége, hogy a gyerek hite megerősödik önmagában. Az a tanuló, aki sikert él át, úgy érzi, hogy ő önmaga sok mindenre alkalmas: amikor ötöst kap matematikából, nem csak azt éli meg, hogy sikeresen hajtotta végre az adott feladatot, hanem úgy érzi, hogy szinte minden feladatot sikeresen meg tud oldani. És ez az igazi motiváció. A siker növeli a személyiség önmagába vetett hitét. Az iskolának abban van óriási felelőssége, hogyan fejleszti a gyerek képességeit, hogyan fejleszti **önértékelését**, önbizalmát, illetve hogyan idomítja viselkedését. A gyermeknek hinnie kell abban, hogy az elé állított feladatot meg tudja oldani. Ez pozitívan hat önbecsülésére, amely nagy támasza a tanulmányi előrehaladásnak.

A képességek kibontakoztatásának egyik útja a tantárgyi előrehaladás segítése, és ezen keresztül az **önbizalom** növelése. A célunk annak tudatosítása, hogy a teljesítmény kitartó munkával növelhető és tartóssá tehető. Ennek egyik eszköze a különféle versenyeken való megmérettetés.

A sikert sok tényező befolyásolhatja, többek között a tanár-diák jó kapcsolata, együttműködése. Biztosítanunk kell a sikerhez vezető helyzet megteremtését, lehetőséget adva a gyerekek képességeinek kibontakoztatására. Az iskolai siker és a magatartás nem választhatók el élesen egymástól, hiszen a tanulási siker, az önbizalom megkönnyítheti a beilleszkedést a közösségbe.

Az iskolának a szaktárgyi felkészítés mellett a **személyiségfejlesztésre** is gondot kell fordítania. A gyermek attól sikeres, hogy átéli, érdemes próbálkoznia, érdemes keresnie azt az utat-módot, ahogyan a céljait elérheti, és hinnie abban, hogy ezt az utat meg is találja. A személyiségnevelés lényege a játéktevékenység feltételeit és kereteit alkotó pedagógiai helyzetek kialakítása és e helyzetekben tervezett tevékenységek megvalósítása. A tevékenység során magatartási, gondolkodási szabályokat, elvárásokat állítunk a gyerekek elé, amelyeken keresztül megtanulják helyesen értékelni magatartásuk helyességét és betartják a szabályokat. A normák erőssége, kényszerítő ereje fejlesztő hatású, a szabályok alkalmat adnak a rendszeres visszacsatolásokra, amelyen keresztül a gyerekek képesek lesznek követni az irányított folyamatokat.

Nevelési célok között szerepel az intellektuális képességek fejlesztése mellett a különböző **viselkedésformák** kialakítása, mint amilyen a nyerő és vesztes helyzetek, a kitartás, az elszántság, a célorientáltság, a merészség, a kockázatvállalás és megfontoltság, a határozottság,

a felelősség vállalás, a szabályok betartása. Ide soroljuk a kudarcátűrés, türelem, kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, szociabilitás, udvariasság, fegyelmezettség, rendszeret és nem utolsó sorban a sikerorientáltság, talpraesettség fejlesztését is.

A logikai játékok jól használhatóak a **konfliktushelyzet kezelésénél**, a gyerekek között zajló folyamatokban, amelyben érdekek, értékek, nézetek, szándékok kerülnek egymással szembe nyílt – tevékenységekben is megnyilvánuló – vagy rejtett – tudati, érzelmi szint – formájában. Segítenek a közösségi normarendszer értékrendjének, és ezzel összefüggésben a személyiség kibontakoztatásának, harmonikus fejlődésének optimális fejlesztéséhez, miközben magatartásuk, a környezetükhöz való viszonyuk harmonikussá válik. Mindennapjaikat átszövi a meggyőződésére érlelődött ismeret, a pozitív szándék és akarat és a normáknak megfelelő szokások. Segítségükkel megvalósítható a gyerekek tetteinek céltudatos és tervszerű alakítása, illetve a gyerekek számára mindazoknak a társadalmi-pedagógiai feltételeknek a biztosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a személyiséget sokoldalúan fejlesszük, képességüket lehetőségeiknek felső határáig kiműveljük.

A készségjellegű cselekvések kiépülése maga után vonja a **szokások kialakulását**. A gyerekek az ismétlődő játékhelyzetekben erős belső késztetést éreznek arra, hogy az elsajátított módon cselekedjenek, tehát a folyamat lényege a dinamikus sztereotípiák. Amennyiben a szokásos cselekvés végrehajtása akadályba ütközik hiányérzet, nyugtalanság érzete támad, ám ha a gyerekek következetesen helyes viselkedési módokat tanúsítanak, az a helyes magatartáshoz vezet. Ugyanakkor a helyes viselkedés elsajátítása hatással van az alkalmi viselkedésre, befolyásolja, meghatározza azt.

A táblajátékok és táblajáték feladványok mellett a palettát színesítik a kártyajátékok, keresztrejtvények, sík-és térbeli kirakó játékok, dobókockás játékok és a logikai rejtvények is. A táblajáték alkalmazásának egyik nagy hozadéka a csapatmunkára való alkalmasság kifejlesztése, amelyben elsősorban a **kommunikációs- és elemző készség** kap helyet.

A táblajáték népszerű tevékenység. A logikai játékok alkalmazásának nagy előnye, hogy a legfogékonyabbak együtt tanulnak a lassabban haladókkal.

A logikai játékokat remekül tudjuk alkalmazni frontális-, egyéni-, páros- és csoportmunkában személyre szabottan, differenciáltan, de a könyvtári munka és az e-learning szerves része is.

A logikai és táblás játékok szoros kapcsolatban állnak a matematikán kívül **más tantárgyakkal** is. Történelem területén a gyerekeknek alkalmuk adódik kutatni a logikai és táblajátékok keletkezését, országok, népek uralkodók, híres emberek szerepét a játékok elterjesztésében, megismerkednek a játékok népszerűsítésében szerepet játszó történelmi személyiségekkel. Földrajz órán a játékoknak a Földön való megjelenésével, elterjedésével foglalkoznak. Irodalom órán szó esik irodalmi nagyjaink játékszenvedélyéről, ének-zene foglalkozásokon említést teszünk Rossiniról, rajzórán Pieter Van Huys vagy Baugin nevét hallják, és informatika/digitális kultúra órán a gyerekek ezerféle táblajátékra lelnek rá a különböző weboldalakon.

Nevelési célunk, hogy biztonságos, derűs légkörben egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük a gyermekeket az életkoruknak legmegfelelőbb eszközzel, a játékkal. Emellett konkrét célunk, hogy az alapoktatás befejezésével a gyermekek legyenek életkoruknak megfelelően önállóak, magabiztosak, legyenek képesek gondolataikat érthetően közölni, tudjanak a közösség elvárásaihoz megfelelően alkalmazkodni, érzelmeiket szocializált formában kifejezésre juttatni.

Legyenek derűsek, bizakodók, egymást elfogadók. Tevékenységünkkel a játékokat helyezzük a középpontba, és katalizátorként alkalmazzuk azokat a gondolkodási, a társadalmi és érzelmi készségek elsajátításában.

Más megközelítésben:

Logikai Táblajáték Program alkalmazásának célja:

- a) a gyerekek értelmi képességének fejlesztése;
- b) a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése;
- c) hagyományápolás;
- d) a társas élet, szociabilitás erősítése.

a) Az értelmi képesség fejlesztése

A sakk, az egyik, legismertebb és legkedveltebb táblajáték fejleszti a logikát, a koncentráció képességet, az emlékezetet, a képzelőerőt, azaz mindazon képességeket, amelyek a tanulás folyamatában fontos szerepet töltenek be.

Nagyon sok táblajáték rendelkezik azokkal a fejlesztő tulajdonságokkal, mint a sakk. A sakk mélységét ugyan nagyon kevés táblajáték éri el, vagy közelíti meg, de közülük jó néhány alkalmasabb a sakknál a kisgyerekek értelmi fejlesztésére.

Az amőba típusú játékok családja nagyon népszerű a 6-10 évesek körében. (4 a nyerő, 5 a nyerő változatokban). Nagyobbaknál a téramőba (TAMBA) páratlanul fejleszti a térlátást.

A táblás játékok a matematikával való szoros kapcsolata nyilvánvaló: nyerő algoritmusok keresése, rávezető kérdések, feladatok alkalmazása, a feltételek változtatása. Ötletbörze létesítése a játékszabályok megváltoztatására, új játékok kitalálására már a kreativitás bizonyos szintjét feltételezi. A szabályok megértése és alkalmazása pedig párhuzamba állítható a szöveges feladatok megértésével és megoldásával.

b) A szabadidő tartalmas eltöltése

Ma, amikor a tömegkultúrában teret hódít az igénytelenség (pl. a kereskedelmi televíziók műsorai), a nihilizmus, szükség van olyan tevékenységekre, amelyek a fejlődést szolgálják szellemi, lelki terén egyaránt. Ennek a célnak kiválóan megfelelnek a táblajátékok.

c) Hagyományápolás

A homo ludens fogalma régóta ismert. Minden korban szeretett az ember játszani, versenyezni. Táblajátékok sokasága származik rég, vagy nemrég letűnt korokból. S maga a lényeg: egy, két, vagy több ember leül játszani hiányos szabályok szerint egy asztal mellé, vagy egy szőnyegre, ez már hagyományápolás is.³

2.2.4. Boldogság óra megvalósítása

A Boldog Iskola program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.

³ Forrás: a Hejőkeresztúri IV. Béla Általános Iskola Pedagógiai Programja.

A boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.

A boldogságórák megvalósítása minden évfolyamon az osztályfőnöki és etika tantárgyak tananyagába építve történik.

2.2.5. A Komplex Instrukciós Program megvalósítása

A program általános jellemzése

A **Komplex Instrukciós Program (KIP)** olyan tanítási módszer, mely lehetővé teszi a tanárok számára a magas szintű csoportmunka szervezését olyan osztályokban, ahol a tanulókat, tudásukat és kifejezőkészségüket tekintve nagyfokú diverzitás jellemzi. A programnak köszönhetően az osztályon belüli státuszbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak. Mindemelllett a csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulóknak az együttműködési normákra történő felkészítésére.

A módszer főbb jellemzői, céljai:

1. A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma, egy alapvető kérdés köré szervezett csoportmunka segítségével. A nyitott végű, több megoldást kínáló feladatok biztosítják a tanulók egymástól független, kreatív gondolkodását, problémamegoldó képességének fejlesztését. A módszer egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a feladatok megoldása különböző képességek alkalmazását teszi lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek alkalma nyílik a feladatok sikeres véghezvitelére, a csoportfeladat megoldására.
2. A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a munkában a meghatározott szerepek elsajátítására. A tanárnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, mely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.
3. Ahhoz, hogy minden tanuló számára biztosított legyen a tanulásban történő előmenetel, a tanárnak meg kell tanulnia a diákok között kialakult státuszproblémák kezelését. A KIP eddigi kutatási eredményei azt támasztják alá, hogy minél többet beszélget és dolgozik együtt a csoport, annál többet tanulnak a gyerekek. A Komplex Instrukció Programban a tanár célja az, hogy minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, és tudatosítsa, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre.
4. A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozatallal. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítve gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a

diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében.

5. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A tanárok a módszert akkor alkalmazzák, amikor a cél a konceptuális tanulás, a magasabb rendű gondolkodás és a tartalom mély megértése. A program nem számúzi az ismeretek tényszerű közlésének módszerét vagy a frontális osztálytanítás megfelelő helyzetekben történő alkalmazását. A Komplex Instrukciós Program kiváló lehetőség többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyagrész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmas lehet.⁴

A KIP módszert a tanítási órák körülbelül 13-15%-ában alkalmazzuk.

2.2.6. Állatasszisztált terápiás foglalkozások az iskolában⁵

„A kutyák többsége nem hiszi: tudja, hogy maga is emberi lény.”

(Jane Swan)

Az állatasszisztált terápia keretei az iskolában

Az állatasszisztált, elsősorban de nem kizárólagosan kutyás terápia az iskola oktató-nevelő munkájának, az iskolai élet és a gyermekek mindennapjainak, így tanórai, tanórán kívüli foglalkozásoknak, óráközi szüneteknek és iskolai programoknak is szerves részét képezi. Olyan intézményi sajátosság és erősség, melynek alkalmazása és támogatása kiemelt feladat.

Intézményünkben a kutyás terápia alkalmazása megfelelő végzettségű szakember (habilitációs kutyakiképző-felvezető) jelenlétével, szakmai irányításával, valamint megfelelő kiképzéssel, érvényes engedéllyel, jogszabály által előírt oltásokkal és orvosi vizsgálatokkal rendelkező terápiás állatok bevonásával történik.

Az állatasszisztált terápiáról általánosságban

Az elmúlt évtizedekben sok tudományos kutatás rámutatott arra, hogy a terápiás céllal alkalmazott állatok, így a kutyák kiemelkedő motivációs erővel bírnak és pozitív hatással vannak a gyermekek életében, iskolai munkájuk során, így már pusztán jelenlétük is jelentős, pozitív változást eredményez a fejlesztő foglalkozások, tanórák folyamán. A gyermekek úgy dolgoznak, hogy nem érzik feladathelyzetben magukat, több a sikerélményük, nem szorongnak, az állat jelenlétében magabiztosabbakká és nyugodtabbakká, együttműködőbbé válnak. A terápia folyamán sokkal magasabb a motivációs szintjük az állat jelenlétében, így kedvvel, örömmel vesznek részt a foglalkozásokon, szívesebben végeznek feladatokat, melyeket játéknak tekintenek.

⁴ Forrás: http://komplexinstrukcio.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=62&Itemid=102 (2019. március 21.)

⁵ A fejezet részéhez felhasználtam: <https://www.csigabigaalapitvany.hu/kutyaval-kisert-programok/> (2020.08.22.) és <https://www.egyensulyert.hu/blog/item/355-kutyaval-tamogatott-fejleszto-foglalkozas-a-pedagogiaban> (2020.08.22.)

A terápiás állat sokoldalú hatást fejthet ki a gyermekek fejlesztésében, mint személyiségfejlesztő tényező hatással van a gyermek szociális- és érzelmi fejlődésére, elősegíti a társas kapcsolatok kialakítását, azok alakulását. Javítja a gyermekek önértékelését.

A kutya motiváló erő a gyermekek számára, aki elősegíti a gyermek figyelmének a feladatra való összpontosítását, így a tanulásra jobban motivált gyermek nagyobb előrehaladást érhet el, a kevésbé motivált gyermek pedig jelentős motivációt kap a feladatra való összpontosításra, annak elvégzésére. Az állatasszisztált terápiában a természetes mozgáskészséget használva fejleszthető a gyermek. A négylábú társ közelsége a szükséges támogatást nyújtja a hiányos képességek, adottságok kibontakozásához.

Kutyás terápia intézményünkben

A kutyák az evolúció során alkalmazkodtak az emberhez, szociális viselkedési formákat vettek fel. Olyan egyedi viselkedés alakult ki bennük, mely hasonló az emberi kötődéshez, s a terápiás folyamatban nagyon fontos szerepe van a kötődésnek. Kommunikációs képességük is fantasztikus, hiszen nem csak a vezényszavakból értenek, hanem képesek a testbeszéd megértésére, tehát olyan gyermekekkel is képesek kommunikálni, akik nem beszélnek. A kutyák érzékenyen reagálnak a szemkontaktusra, a megszólításra, a gesztusokra, a figyelemre. Ezek az állatok minden ráhatásra „vevők”. Ezen fantasztikus tulajdonságaik alapján alkalmazzák a kutya segítségét olyan esetekben is, amikor a hagyományos pszichoterápia eredménytelen marad.

A fejlesztett területek mellett a gyerekek önbizalma, komfortérzete jelentősen megnő, a magatartási problémák csökkennek. Ezen felül talán a legfontosabb az, hogy a kutya segítségével a legvisszahúzódobb, legkevesebb motivációval bíró gyermek is bevonható a feladathelyzetbe. A gyermekek olyan feladatok elvégzésébe fektetnek nagy energiákat, amit kutya közreműködése nélkül meg sem próbálnának. A sikerélmény nyújtása nagyon fontos része a fejlesztésnek. Egy jól képzett kutyával, jól megválasztott feladatokkal minden gyermek lehet sikeres. A terápiás foglalkozások hatására azon kívül, hogy a gyermekek képességei javulnak, az osztály egyre inkább közösséggé válik, kialakul bennük a felelősségérzet, javul a felelősségtudatuk, javul az általános kedélyállapotuk. A kutyával való közvetlen érintkezés stressz-csökkentő hatása révén, csökken a vérmeleglet, a vérnyomás, a szívfrekvencia, a légzés és a pulzusszám, így oldottabb és a nyugodtabb állapotba kerül a gyermek. A görcsös izmok ellazulnak, a figyelem fejlődik.

A gyermek és az állat között kialakuló kölcsönös elfogadás, feltétel nélküli szeretet, egymásra figyelés, együttes játék hozzájárul a biztonságérzet, az önbizalom, az empátia kialakulásához, valamint kötődés, nyitottság, pozitív attitűdök alakulnak ki a gyermekben. Fejlődik a kifejezőkészsége, metakognitív képessége, nonverbális eszköztára, toleranciája, konfliktustűrő képessége, mely által érzelmei láthatóvá válnak, a gyermek megnyílik a világ felé. Mindez kiemelten igaz a tanulásban akadályozott, speciális nevelési igényű vagy beilleszkedési, magatartási vagy tanulási zavarral küldő tanulók esetén.

Az állatasszisztált terápia alkalmazási területei:

- ✓ iskolai nevelés-oktatás során, az iskolai munka minden területén,
- ✓ sajátos nevelési igényű gyermekeknél,
- ✓ tanulásban akadályozott gyermekeknél,
- ✓ mozgásban akadályozott gyermekeknél,
- ✓ megkésett beszédfejlődés, beszéd-, nyelvi-, és kommunikációs zavarral küzdő, vagy beszédben akadályozott gyermekek fejlesztése esetén,

- ✓ autista, vagy autisztikus tüneteket mutató gyermekek fejlesztése esetén,
- ✓ tanulási zavarral küzdő gyermekeknél,
- ✓ hiperaktív, vagy fokozott mozgásigényű gyermekek fejlesztése esetén,
- ✓ antiszociális, magatartászavar, vagy beilleszkedési problémákkal küzdő gyermek fejlesztése esetén (érzelem, empátia, szociális készségek fejlesztése).

Az állatasszisztált terápia fejlesztési területei:

- ✓ mozgásfejlesztés, finommozgások (íráshoz, rajzoláshoz szükséges mozdulatok gyakorlása),
- ✓ alapmozgások, egyensúlyérzék,
- ✓ kognitív funkciók (figyelem fejlesztése, emlékezet fejlesztése),
- ✓ beszédfejlesztés (artikulációs mozgások, beszédindítás, légzőmozgások),
- ✓ szociális készségek, empátia,
- ✓ taktilis, kinezetikus készségek,
- ✓ testséma, önmagunk megismerése,
- ✓ tájékozódás térben és időben,
- ✓ auditív, vizuális figyelem,
- ✓ stressz csökkentése,
- ✓ részképességek fejlesztése,
- ✓ beszédfejlesztés, beszédmegindítás, artikuláció, logopédiai fejlesztés,
- ✓ pszichés funkciók, szociális készségek fejlesztése,
- ✓ az érzelmi-, akarati élet, a viselkedés, a magatartás, a cselekvés pozitív irányú befolyásolása,
- ✓ önállóságra nevelés,
- ✓ a fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentése, kompenzációja,
- ✓ figyelem, koncentráció, pontosság fejlesztése,
- ✓ emlékezet fejlesztése,
- ✓ ritmusérzék fejlesztése,
- ✓ környezettudatos, egészséges életmód kialakítása és fenntartása,
- ✓ problémamegoldó készség fejlesztése,
- ✓ kudarcűrész fokozása,
- ✓ kulturált és tudatos állattartás iránti igény kialakítása,
- ✓ idegen nyelv kapcsán szókincs bővítés, érdeklődés felkeltése, ismeretek mélyítése.

Az állatasszisztált (kutyás) terápia jelentősége a mindennapi nevelő-oktató munkában

A terápiás állatok jelenléte nem csak a gyógypedagógus által tartott fejlesztő-, felzárkóztató-, tehetséggondozó foglalkozásokon, szakkörökön biztosított az intézményben, hanem tanórákon, tanórán kívüli foglalkozásokon, iskolai programokon és minden más, lehetséges módon.

A terápiás kutya hatásos közreműködő partnere lehet a pedagógusnak a nevelő-oktató munka során annak érdekében, hogy a gyermek kellő érzelmi-motivációs készségekkel legyen felvértezve arra, hogy kompetens módon, partneri szerepben vegyen részt a tanulás-tanítás folyamatában. A kutya egyrészt alapvető szerepet játszhat abban, hogy a gyermek elsajátítási helyzetből fakadó szorongását, mint kötődési biztonságot jelentő ágens csökkentse. A kutya mindemellett fontos segítője lehet a pedagógusnak abban, hogy a kompetencia élményét

biztosíthassa a gyermek számára. A tanítás-tanulás folyamatát nagyban segíti, ha tudunk olyan helyzetet teremteni, ahol a tanulásban akadályozott gyermek átélheti az "én is tudom", sőt "az én jobban tudom" érzését. Szüleik, társaik pedig megtapasztalhatják azt, hogy ezek a gyerekek olyan teljesítményre képesek, amit ők nem is feltételeztek róluk.

A különböző tanulási helyzetekben nagy problémát jelenthet, hogy a gyermekek hozzá sem mernek fogni egy-egy feladathoz. A gyermekek egy része ezt a félelmet "csak" tanórákon éli át, de egy oldott helyzetben a kutyával átélt játék (tulajdonképpen egy sikeresen elvégzett feladat) növeli az önbizalmukat, s ezzel egy pozitív érzelmi-motivációs folyamatot indít el.

A gyerekek a kutyával és a társakkal végzett játékos feladatok közben átélhetik a közös munka örömét. Megtanulnak közösen, egymás érdekeit szem előtt tartva játszani, illetve sportszerűen versengeni. A kutya, mint motivációs bázis megkönnyítheti ezeket a helyzeteket. Tapasztalatok azt mutatják, hogy ezeken a foglalkozásokon olyan társsal is hajlandók együttműködni, akit hétköznapi feladathelyzetben önként sosem választanának. Ezzel megtanulják kezelni ezeket a helyzeteket, és alkalmat teremtünk arra, hogy egymást jobban megismerjék. A kutya és a játék közösen komoly segítséget jelenthet az integráció során is.

A kutya bevonása alkalmas lehet a tanulási motiváció növelésére is. A gyerekek szívesen és örömmel játszanak. Ez alapvetően természetes körülmény számukra, az iskola feladata pedig az, hogy minél többször teremtsen tudatosan ilyen körülményt akár kutyával, akár kutya nélkül.

A kutyával végzett feladatokat – tartalmától függetlenül – szívesen végzik a gyerekek, eközben szinte észrevétlenül tanulnak, gyakorolnak például még délután is, amikor már igen nehéz lenne őket tankönyv mellé ültetni. A gyerekeknek az otthonos környezet, a velük foglalkozó felnőttek, illetve az általuk közvetített következetes szabályrendszer állandósága teremti meg a biztonság érzését. A kutyával végzett feladatok erős szabályalapú szerveződése mindezt erősíti.

A kutya az egyének csoporttá, közösséggé alakulását is segíti. A gyerekek gyakran még azzal a társukkal is hajlandóak együtt dolgozni, akit önmaguk sosem választanának párnak, ezzel a pedagógus alkalmat teremthet a kapcsolatok építésére.

A kognitív képességek és azok fejlesztése az iskolai teljesítmény szempontjából kiemelkedő terület. Mind a kognitív folyamatok (pl. érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet stb.), mind pedig alpműveletei (ráismerés, kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás stb.) gyakorlásához keretet adhat a kutyával való közös tevékenykedés (pl. akadálypálya, trükkök kivitelezése, memóriajáték stb.), tartalmát pedig jelentheti bármely aktuális ismeret vagy tananyag.

Végül, de nem utolsósorban a szociális és kommunikációs képességek azok, amelyek fejlesztésében a kutya alkalmazása egyedülálló lehetőségeket rejt. Egyrészt a foglalkozáson a siker érdekében a kutyával együtt kell működni, folyamatosan figyelni kell rá, az ő szempontjából is végig kell gondolni a helyzeteket, munka után pedig jár neki a dicséret, vagyis el kell ismerni a teljesítményét. Csoporthelyzetben ez az együttműködés kiterjed a társakra, a csoportot irányító felnőttekre is. A kommunikáció különböző területeinek (közlés, befogadás), módjainak (verbális, nonverbális) fejlesztésére pedig a kutyás foglalkozás tág teret biztosít. Bár minden csoport együttműködésének alapja egy hatékony kommunikáció, ez azonban a gyermek számára nem ennyire természetes. Egy másik fajhoz tartozó élőlénnel, a kutyával való sikeres kommunikáció megtanulása, hatékony kivitelezése felhívja a figyelmet a saját kommunikációjuk hiányosságaira.

A kutyás foglalkozások kisiskolásoknál, de szükség esetén később is játékos feladatokba ágyazva segíthetik a tananyag elsajátítását, például a készségszintű olvasás vagy számolás kialakulását, de konkrét, ismeret szintű tananyag is sikeresen gyakorolható (pl. egy memóriajáték keretében) ebben az oldott légkörben.

A kutyás terápia, mint mindennapi nevelő eszköz és lehetőség

Az állatasszisztált, így a kutyás terápia is kiemelkedő nevelő erővel bír. A foglalkozások alapvető következménye, hogy sok gyermek szeretne állatot, elsősorban kutyát. A felelős és tudatos állattartásra nevelés, a gyermekek állatok, így kutyák iránti érzékenysége, az állatok szeretetére nevelés jelentős szerepet kap az intézményben, fontos célként tekintünk rá. Ennek érdekében együttműködünk olyan szervezetekkel, melyek állatok védelmével, gondozásával foglalkoznak. Fontosnak tartjuk kiemelt partnerünkkel a szentesi ÉLET-MORZSA Egyesülettel való együttműködést, egymás szakmai munkájának megismerését, támogatását, közös projektek megvalósítására törekszünk.

2.2.7. Művészeti nevelés programja

Intézményünk két alapfokú művészetoktatási intézmény: a Szilver Alapfokú Művészeti Iskola és a Szentesi Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola telephelyeként működik. Iskolánk pedagógiai hitvallásának egyik fontos alappillére, hogy a művészeti nevelés, köztük a zene, a tánc és képzőművészet nem csupán hozzájárul a tanulási képességek fejlődéséhez és az iskolai teljesítmény javulásához, hanem a későbbi sikerek megalapozója is lehet. Már 2500 évvel ezelőtt az ókori Kínában tudták és alkalmazták azt, hogy a zene, az ének és a tánc az érvényesülés és tanulás kulcsa. Ugyanezt a gyakorlatot követték az ókori Görögországban, sőt 400 évvel ezelőtt a szigorú ciszterek, jezsuiták vagy éppen a kálvinista iskolák is. Az iskolákban drámákat írtak, jelmezeket terveztek, saját zenekaruk, énekkaruk és színházuk volt. A 20. századi zeneművészet és zeneoktatás egyik legnagyobb formátumú alakja, Kodály Zoltán gondolatait idézve: „Az általános iskola célja: a teljes embert megalapozni. Zene nélkül nincs teljes ember. Jó mérnök, vegyész stb. lehet valaki, ha tizenöt éves koráig rá sem gondol. De zeneértő nem lehet, ha hatéves korában (s játékosan még előbb) nem kezdik rendszeresen nyitogatni-gyakorolni a fülét... A zene ügye az általános iskolában nem is a zene ügye elsősorban. Közönségnevelés=közösségnevelés.” A cél, ahogyan Vekerdy Tamás nagyívű munkájában megfogalmazza : nem művészeteket akarunk nevelni, hanem művészetközeli akarjuk felnevelni a gyermekeket, mert akkor tudják minél teljesebben kibontani a személyiségüket.

A művészetoktatás területén az alábbi prioritások mentén végezzük munkánkat:

- Amennyiben a jogszabályi környezet és személyi feltételek lehetőséget adnak rá, megszervezzük a mindennapos testnevelés keretei között a néptáncoktatást iskolánk 1-2. évfolyamán. Mindemellett, a tehetséggondozás jegyében, az Orosházi Harangos Néptáncgyűttes szakmai támogatása mellett lehetőséget biztosítunk a kötelező foglalkozások utáni időben egyesületi keretek között néptánc tanulására.
- Prioritásként kezeljük a társastánc területén is a tehetséggondozás támogatását.
- A humán erőforrás függvényében lehetőséget teremtünk iskolánkban zongoraoktatás, valamint a dráma-, és színjátszás igénybevételére, mely utóbbi kiváló lehetőség az

önkifejezésre, személyiségfejlesztésre, az önbizalom fejlesztésére, a tehetséggondozásra és számos készség, képesség fejlesztésére.

2.2.8. KEVE Program

A Csongrád-Csanád Vármegyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedérendészeti Osztály Balesetmegelőzési Bizottsága olyan, általános iskolásoknak szóló közlekedésbiztonsági programot dolgozott ki Közlekedjünk Együtt! Vigyázzunk Egymásra! (KEVE) Program néven, melynek céljai között a közlekedési ismeretek és helyes közlekedési ismeretek elsajátítása mellett a biztonságos közlekedésre és hatékony balesetmegelőzésre nevelés kap fontos hangsúlyt. Az általános iskolások közlekedésbiztonságát segítő program kidolgozásában és bevezetésében a Csongrád-Csanád Vármegyei Rendőr-főkapitányság Balesetmegelőzési Bizottsága az alábbi szempontokat tartja kiemelten fontosnak:

- A gyermekek akár gyalog, akár kerékpárral vesznek részt a forgalomban, szerves részei a közlekedésnek, ezért bennük minél fiatalabb korban ki kell alakítanunk azokat a beállítódásokat, automatizmusokat, szokásokat, valamint döntési és magatartási készségeket, amelyek hozzásegítik őket a közlekedésben való részvételük kockázatának csökkentéséhez.
- A bővülő járműpark, az állandóan növekvő forgalomsűrűség és sajnos a közlekedésben is egyre gyakrabban tapasztalható figyelmetlenség, továbbá, a szabályok áthágásának „divatja” ma már olyan nagyságrendű – sajnos statisztikai adatokkal meggyőzően igazolható – reális veszélyforrást jelent, amely (a család felelős szerepén túl) minden gyermek számára szükségessé teszi a közlekedésben való önálló részvételre történő szervezett felkészítést is.
- A biztonságos közlekedés egyik alapfeltétele, hogy a gyalogosok, a járművek utasai és vezetői egyaránt ismerjék a közlekedés rájuk vonatkozó szabályait, továbbá képesek legyenek ezeket alkalmazni, illetve szándékunkban álljon azok tiszteletben tartása is.
- Az elemző rendőrségi statisztikából tudjuk, hogy a legveszélyeztetettebb a 7 – 14 éves korosztály. Az összes gyermekbalesetnek több mint kétharmadát okozzák ilyen idős gyerekek gyalogosként, amikor váratlanul lépnek az útestre, vagy szabálytalanul, tiltott helyen kelnek át az úttesten. Ezekben az esetekben természetesen a vagányság is szerepet játszik, de a szülői negatív példa is jól tetten érhető.
- A gyermekek által okozott balesetek másik nagy csoportját a kerékpáros balesetek alkotják. Amikor egy gyerek védett helyen kerékpározik, kisebb az esélye, hogy baleset éri, bár az egyszerűnek tűnő esések is komoly sérüléseket okozhatnak. A közúti közlekedés pedig egyértelműen a speciális „veszélyes üzem” kategóriába tartozik! Nem véletlen, hogy a Nemzeti Alaptanterv (továbbiakban: NAT) is kiemelten fontos feladatként kezeli a tanulók közlekedésre való felkészítését.

Az alábbi fő súlypontok jelentik az oktatási intézményekben folyó biztonságos közlekedésre való nevelés célját:

- Ki kell fejleszteni az észlelőképességet és a reakcióképességet, a racionális megfigyelés és felismerés segítség révén hozzá kell járulni a valós tapasztalatok elnyeréséhez.
- Közlekedési szabályismereti tudást kell közölni és az elméletet bevésni, automatikussá tenni és be kell gyakorolni a közlekedéstechnikai készségeket.

- Ki kell alakítani olyan közlekedési kultúrát, melyben a szabályismereten túl domináns emberi tényező a felelősségtudat, az egymás iránt tanúsított tolerancia, empátia.
- A didaktikus megfontolásoknak egyrészt a közlekedés elemzéséből kell kiindulniuk, amelyek a közlekedésben résztvevők magatartására, a közlekedési eszközök tulajdonságára és rendeltetésszerű használatuk a közlekedési utak, és a mindenkor érvényes közlekedési szabályok határozzák meg.

A KEVE Program az általános iskolák alsó tagozata számára kidolgozott módszertannal, tematikával és eszközökkel rendelkezik, melyek kiválóan segítik a fenti célok megvalósítását. A program egyes évfolyamokra bontott tematikájának feldolgozása tanórai és tanórán kívüli időkeretben történik, elsősorban etika, környezetismeret órákon és nem tanórai célú, napközis foglalkozások keretében.

2.2.9. Arizona Program

Egy nevelési-oktatási intézményben a közösségi szabály, egymás jogainak, érdekeinek, emberi méltóságának, a tanuláshoz való jogának tiszteletben tartása az eredményes és hatékony pedagógiai munka alapfeltétele. Annak érdekében, hogy a nyugodt és produktív oktatás kereteit fenntartsuk, kezelnünk kell a valamilyen szempontból kirívó, deviáns viselkedési formákat, megnyilvánulásokat. E komplex program egyik fontos eleme az Arizona Program.

Az Arizona Program lényege, hogy a nem szabálykövető magatartást tanúsító tanuló rövid időre (pl. egy tanóra vagy tanóra részlet) kiemelésre kerül a közösségből és saját döntése alapján az Arizona szobába távozik, ahol minden (délelőtti) órában tartózkodik egy ügyeletes pedagógus. Amennyiben az órát tartó pedagógus úgy ítéli meg, ismételt szabályszegés esetén ő maga is az Arizona szobába irányíthatja a diákot. A szobában a tanuló az ott tartózkodó pedagógus segítségével átgondolja, melyik szabályt sértette meg, milyen következményei vannak tetteinek saját magára, illetve osztálytársaira nézve, valamint visszatérési tervet készít arra vonatkozóan, hogyan tudná a jövőben ezt a magatartást elkerülni. Ha a diák jó visszatérési tervet készít, akkor az aláírt visszatérési „tervvel” térhet vissza a tanterembe. Amennyiben a diák nem működik együtt, az első alkalom után támogató beszélgetést kell szervezni a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus és osztályfőnök között. Az Arizona szobában való rendszeres tartózkodásnak vannak következményei: meghatározott alkalmakat követően támogató beszélgetésekre kerül sor az osztályfőnök, a választott pedagógus és a szülő között, valamint az alkalmak számától függően az iskola igazgatója, az iskolai szociális munkás és a települési családsegítő munkatárs is bevonásra kerül.

Az Arizona Programnak nem elsődlegesen a büntetés, hanem a valamilyen mentális, családi, szociális vagy egyéb gond miatt szorongó és ezért szabályszegő tanuló megsegítése és támogatása, illetve a többi, az órai munkában a szabályszegő tanuló által zavart diák tanuláshoz való jogának megteremtése áll.

A program alkalmazásának részletes szabályait a 2. sz. melléklet tartalmazza.

2.2.10. Projektnapok, projekthetek az intézményben

Intézményünkben a tanév során az alábbi projektnapok, projekthetek megvalósítása történik meg abban az esetben, ha a tárgyi, anyagi és személyi feltételek adottak:

1. A költészet napja,
2. Advent-karácsony Projekthét,
3. Digitális Témahét,
4. Farsangi kavalkád Projekthét,
5. Fenntarthatósági Témahét,
6. Gyermeknap-családi nap,
7. Idegen nyelvi hét,
8. Nyitott iskola Projekthét,
9. Őszi kavalkád Projekthét,
10. Természettudományos Projektnap.

A felsoroltak mellett intézményünk támogatja a kreativitás és egyediség elveire épülő, a nevelő-oktató munkát segítő, színesítő projektnapok, rendezvények, tanulói és pedagógusok által életre hívott kezdeményezések megvalósítását.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

2.3.1. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál (vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés) egyéb eszközökre is szükség van. (pl. technika és rajzfelszerelés, tornacsomag, stb.)

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásaihoz szükséges kötelező tanulási taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs munkaközösség, ott a szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A szükséges taneszközöket, ruházati és más felszereléseket tartalmazó listát a szülők legkésőbb a tanév végéig írásban is megkapják. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztása az alábbi szempontok figyelembevételével történik:

1. A taneszköz feleljen meg az intézmény célrendszerének és helyi tantervének.
2. Az egyes taneszközök kiválasztásánál előnyben kell részesíteni azokat az eszközöket, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
3. A taneszköz feleljen meg az önálló tanulást segítő didaktikai alapelveknek.
4. Adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre, segítse az önálló feladatmegoldást.

Az 1092/2019. (III.8.) Korm. határozat alapján a térítésmentes tankönyvellátás igénybevételére intézményünk minden tanulója jogosult annak valamennyi évfolyamán. A térítésmentesség csak az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott tankönyvjegyzéken szereplő könyvekre vonatkozik. Amennyiben nem a tankönyvjegyzéken szereplő könyvet választja a pedagógus, annak megvásárlásához a szülők és az intézmény írásbeli jóváhagyása szükséges.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A nevelő-oktató munka tartalmi kereteit, céljait a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról tartalmazza, melynek fényében az intézmény legfontosabb helyi pedagógiai feladatait, alapelveit és céljait a következőkben határozzuk meg.

2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése, az óvodából az iskolába való sikeres átmenet biztosítása valósul meg.

Az első évben fokozatosan kell áttérni az óvodára jellemző időigényesebb tevékenységre, és tanulásszervezési formákról az iskolára jellemző tanulási tevékenységekre.

Kiemelt feladatok: az írás, olvasás és számolási készségek és a hozzájuk kapcsolódó kompetenciák megalapozása, az iskolai közösségbe szoktatás, az iskolai házirendhez igazodó helyes tanulói szokások és viselkedésformák kialakítása. A teljesítménymotiváció és a képességek fejlesztése területén teret engedünk az egyéni érdeklődésnek, és lehetővé tesszük az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. Heterogén tanulói csoportokat alakítunk ki. A differenciálás és az azt szolgáló szervezési eljárások és eszközök alkalmazása, valamint a nyelvi hátrány kezelése fontos pedagógiai feladat.

Az általános iskola első és második évfolyamán az új tananyag feldolgozása és a megelőző ismeretek ismétlése, gyakorlása a negyvenöt perces tanórai időtartamon belül tetszőleges időeloszlásban, de összességében harminc perc alatt megvalósulhat, a fennmaradó idő egyéb pedagógiai tevékenységgel, mozgásos, játékos foglalkozással, meséléssel tölthető ki.

2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán fokozatosan előtérbe kerül a kerettantervek elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Alapelveink:

1. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
2. Fejlesztjük az egyéni erősségeket, a kreativitást.
3. Törekszünk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára.
4. Törekszünk a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követésére, személyre szabott, fejlesztő értékelésre.
5. A tanulók aktív tanulásának támogatása.

2.4.3. Az iskolaotthonos tanulásszervezési forma megvalósítása

Intézményünk alsó tagozatán (1-4 évfolyamig) iskolaotthonos tanulásszervezési formát alkalmazunk. Az iskolaotthonos tanulásszervezési forma azt jelenti, hogy a tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, tehetségsávok az egyenletes tanulói terhelést figyelembe véve egész nap (8-16 óra között) kerülnek megszervezésre. Mindez szolgálja a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását, a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való minél magasabb szintű foglalkozás megvalósulását, a felzárkóztatás és tehetséggondozás tanulói igényekhez, egyéni adottságokhoz igazodó, személyre szabott szervezését. Mindemellett az iskolaotthonos tanulásszervezés lehetőséget biztosít az intézményi sajátosságok, úgy, mint az idegen nyelv oktatásának és a Sakkpálya program magas színvonalon történő megvalósítására.

2.4.4. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat kezdetén folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Alapelveink:

1. Fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
2. Segítjük értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával is.
3. A helyes magatartás és viselkedésformák önálló (belső meggyőződésből fakadó) követésének megalapozása, egészséges életre és környezetvédő magatartásra, fenntarthatóságra nevelés, a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük fontos pedagógiai feladatunk.
4. A tanulók aktív tanulásának támogatása.

2.4.5. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Alapelveink:

1. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával is kívánjuk megvalósítani;
2. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori és egyéni jellemzők figyelembevétele.
3. Az egészséges életvitel kialakításához gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

4. A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása; helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása.
5. A tanulók aktív tanulásának támogatása.

2.5. Kulcskompetenciák fejlesztése a NAT alapján

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet által meghatározott kulcskompetenciák a következők:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

2.5.1. A tanulás kompetenciái

A tanulási kompetencia alapja az egyén saját fejlődési útja.

A sikeres fejlődés alappilléreinek tekintjük:

- a hatékony idő- és információkezelésre,
- a másokkal konstruktív módon történő együttműködésre,
- az alkalmazkodási képesség fenntartására,
- az alkalmazkodásra és az innovatív, problémafókuszú gondolkodásra való képességet.

E kompetencia körébe tartozik a bizonytalan és bonyolult helyzetek kezelésére, a tanulás módszerének elsajátítására, valamint a társadalom által elfogadott viselkedési és kommunikációs szabályok megértésére való képesség is.

Fontos cél, hogy ismerjük a számunkra bevált tanulási stratégiákat, azt, hogy milyen kompetenciákat kell fejlesztenünk, és milyen módjai vannak a kompetenciafejlesztésnek.

A készségek között szerepel a saját képességek meghatározására, az összpontosításra, a bonyolult helyzetek kezelésére, a kritikus gondolkodásra és a döntéshozatalra való képesség.

A tanulási kompetencia fontos eleme a toleráns magatartás, a különböző nézőpontok kifejezése és megértése, valamint a bizalom megteremtésére és az empátia tanúsítására való képesség is.

Az egyéneknek képesnek kell lenniük célokat azonosítani és meghatározni, motiválni önmagukat, valamint alkalmazkodóvá, kíváncsivá és magabiztossá válni ahhoz, hogy sikerrel vegyenek részt az egész életen át tartó tanulásban. A problémamegoldó attitűd egyaránt támogatja a tanulást és az egyén azon képességét, hogy akadályokat szüntessen meg és változásokat kezeljen.

A tanulási kompetencia fejlődésének alapja az **aktív tanulás**. E folyamat során a tanuló részese, alakítója és tevékeny mozgatója a tanulás folyamatának. A tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezési formákkal (KIP) segítjük a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretekmegszerzésében és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

E kompetenciaterület fejlesztése során el kell érni, hogy a tanuló képes legyen a **hatékony, önálló tanulásra**, mely elsősorban azt jelenti, hogy a tanuló képes a saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel, az erőforrásokkal és az információval való hatékony gazdálkodást.

2.5.2. Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kompetencia

A kommunikációs kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy két vagy több ember/mesterséges intelligencia közötti interakcióban, valamilyen közös jelrendszerben információcserét bonyolítson le.

E terület fejlesztése során kiemelt cél, hogy a tanuló képes legyen:

- az érzéseit, gondolatait különféle és változatos kommunikációs csatornákon keresztül a lehető legpontosabban, a kontextushoz illesztve kifejezni és a címzethez eljuttatni,
- az interakcióban részt vevő partner/partnerek közleményét a lehető legteljesebben, jelentésvesztés nélkül fogadni,
- a partner teljes, nem verbális kommunikációjának érzékelésére és felhasználására az interakció kommunikációs folyamataiban (empátiás viselkedés),
- a kontextusok olyan alakítására, ahol a legtisztább, a leginkább manipuláció-, vagy játszmatmentes kommunikációs folyamatok valósulhatnak meg.

Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése:

A magyar nyelv kiemelkedő szerepet játszik diákjaink személyiségének, gondolkodásmódjának fejlesztésében. Ebből következik, hogy az oktató-nevelő munkában is kiemelt szerepet kap.

Az anyanyelvi kompetencia fejlesztése nem korlátozódik egy tantárgyra vagy tantárgycsoportra, hanem magába foglalja a teljes oktatási-nevelési folyamatot. Keretében mindazokat az ismereteket tudatosítjuk, rendszerezzük és fejlesztjük, amelyeket a diák az iskolában és az iskolán kívül megszerzett. Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata az értelmes, kifejező beszéd, az olvasás és írás igényes használatának, az ehhez szükséges képességeknek a fejlesztése.

Az alsó tagozatban a fejlesztés kiemelt területei között szerepel az alapvető műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szó-, és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával.

A felső tagozaton az önálló szövegfeldolgozás, szövegértés erősítése valamennyi tantárgy keretén belül kiemelt szerepet kap. Fontos cél, hogy az értő olvasás magasabb szintre emelésével segítsük a tudományos ismeretek megszerzését, a tanulók sikeres ismeretelsajátítását.

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése:

Az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése kiemelt feladatunk, melynek érdekében megteremtjük a nyelvtanulás optimális körülményeit, beleértve a magas színvonalú, IKT eszközökkel támogatott oktatást, az ideális csoportlétszámokat csoportbontást alkalmazva, valamint az Idegen nyelvi szintvizsga által kompetencialapú megmértetésre is lehetőséget biztosítunk.

Törekszünk arra, hogy kihasználjuk a csoportbontás adta előnyöket:

- differenciálás,
- tehetséggondozás,
- felzárkóztatás.

Az Erasmus+ Programba való bekapcsolódással a tapasztalati úton történő, társas interakciókra épülő, a szociális tanulásban rejlő potenciál kihasználásával támogatjuk a hatékony idegen nyelvi kommunikáció fejlődését.

2.5.3. Digitális kompetenciák

A digitális kompetencia fejlesztésének elsődleges, de nem kizárólagos színtere a digitális kultúra tantárgy és a délutáni időkeretben szervezett ECDL vizsgafelkészítő foglalkozás. Fontos kiemelni, hogy e kompetencia fejlesztése, valamint a digitális technológiák tanulóhoz, munkához és a társadalomban való részvételhez történő magabiztos, kritikus gondolkodáson alapuló és felelős használata minden tantárgy tanítása-tanulása esetén kiemelt feladat.

A digitális kompetencia fejlesztése során törekszünk arra, hogy:

- A diákok megtanulják, hogy a digitális technológiák hogyan állíthatók a kommunikáció, a kreativitás és az innováció szolgálatába. Mindemellett fontos, hogy a diákok megismerjék az IKT technológiák által kínált lehetőségeket, a hatásait és a használatukban rejlő kockázatokat.
- A tanulók megismerjék a különböző eszközök, szoftverek és hálózatok alapvető működését és használati módját.
- A diákok megtanuljanak kritikus gondolkodással állni a digitális eszközök által elérhetővé tett információk és adatok érvényességéhez, megbízhatóságához és hatásához.
- A diákok lehetőségeikhez és érdeklődésükhöz mérten képessé váljanak az információk, adatok, tartalmak és digitális identitások kezelésére és védelmére, valamint a szoftverek, az eszközök, a mesterséges intelligencia és a robotok felismerésére és hatékony alkalmazására.

2.5.4. A matematikai, gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége a mindennapok problémáinak megoldása érdekében. E kompetencia fejlesztését szolgálja az alsó tagozaton a Polgár Judit Módszer, felső tagozaton pedig a Logikai Táblajáték Program iskolánkban. A matematikai kompetencia különböző szinteken magában foglalja a matematikai gondolkodásmód alkalmazásának képességét és az erre irányuló hajlamot (logikus és térbeli gondolkodás), valamint az ilyen jellegű megjelenítést (képletek, modellek, szerkezetek, grafikonok, táblázatok). A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, a mértékek és szerkezetek, az alapműveletek és az alapvető matematikai megjelenítési formák alapos ismeretét, a matematikai fogalmak és koncepciók és azon kérdések létének ismeretét, amelyekre a matematika válasszal szolgálhat.

A kompetenciaterület fejlesztése során szükséges elérni, hogy a diákok:

- Rendelkezzek azzal a készséggel, hogy alkalmazni tudják az alapvető matematikai elveket és folyamatokat a mindennapok során.
- Képessé váljanak az összefüggések megértésére, az analogikus és logikus gondolkodásra, a problémamegoldásra.
- A saját képességeiknek és érdeklődésüknek, lehetőségeinek megfelelően alkalmazzák a matematika szabályait, módszereit.

Mindemellett fontos feladat:

- Az alapműveletek, a mindennapi életben való eligazodáshoz szükséges ismeretek minden tanuló számára alapvetően jól működő kompetenciává válnak.
- Az egyén képessé válik arra, hogy megfelelő segédeszközöket alkalmazzon, ideértve a statisztikai adatokat és grafikonokat.
- A diák képessé válik arra, hogy matematikai úton indokoljon, megértse a matematikai bizonyítást és a matematika nyelvén kommunikáljon.

2.5.5. Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A szociális vagy személyes-társas kompetencia az életben, a társas kapcsolatokban való biztos, sikeres és magabiztos eligazodás, boldogulás alapját jelenti. A társas interakciókban, a másokkal való együttműködésben elért eredmények, alkalmazott stratégiák pedig alapvetően meghatározzák az egyén sikerességét az élet minden területén. A szociális kompetencia egy olyan képességrendszer, melynek fejlesztése a család mellett az iskola számára is kiemelt feladat.

Hisszük és valljuk, hogy az életben és a társadalomban való sikeres eligazodáshoz elengedhetetlenek az alábbiak:

- Önértékelés és reflektív gondolkodás,
- Az újra, a fejlődésre való nyitottság,
- Empátia,
- Társas aktivitás,
- Az önfejlesztésre való motiváció, elkötelezettség,
- A pozitív gondolkodás,
- Egészségtudatosság, környezettudatosság,
- Társadalmi érzékenység, mások tisztelete,
- Felelősségérzet önmagunkért és másokért,
- Döntésképesség, határozottság, cselekvésre való képesség,
- Esztétikai érzék, a szépre, a jóra, a harmónia való törekvés és annak tisztelete,
- Az élet tisztelete.

2.5.6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság nem csupán az iskolában tanult tantárgyak összességét, hanem a mindennapi élet sok területét áthatja. Éppen ezért az irodalom, a zene, a képzőművészet és előadóművészet útján elsajátítható képességek, készségek fejlesztésére az egyénre szabott lehetőségek és keretek figyelembevételével fontos feladatunk.

A kulturális tudatosság és kifejezőkészség kompetenciája magában foglalja annak megértését és tiszteletben tartását, ahogyan az ötletek, elgondolások, szellemi alkotások kreatív módon kifejezésre és közlésre kerülnek a különböző kultúrákban, a művészetek és a kultúra egyéb formáin keresztül. Fontos annak megértése is, hogy az ember saját ötleteit, valamint a társadalomban elfoglalt helyét vagy szerepét sokféle módon és helyzetben át tudja látni, létre tudja hozni és ki tudja fejezni.

E kompetenciaterület fejlesztése során szerepet kap a helyi, nemzeti, európai és globális kultúrával kapcsolatos alapvető ismeretek, tartalmak és hagyományok megismerése, elsajátítása, azok tiszteletére, továbbvitelére nevelés. A készségek közé tartozik a személyes, társadalmi és gazdasági értékteremtés lehetőségeinek a művészeteken és a kultúra egyéb megnyilvánulási formáin keresztüli beazonosításának és felismerésének képessége, valamint a kreatív folyamatokban önállóan és másokkal együtt történő részvételre való képesség is. A pozitív hozzáállás részét képezi a világgal kapcsolatos kíváncsiság, az új lehetőségek elképzelése iránti nyitottság, valamint a kulturális élményekben való részvételre való hajlandóság is.

2.5.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az alapvető és legfontosabb munkavállalói kompetenciák:

- problémamegoldás,
- pozitív gondolkodás,
- kreativitás és innováció,
- önálló kezdeményezésre való képesség,
- felelősségvállalás,
- csapatmunkára való képesség,
- empátia, kompromisszumkészség,
- rugalmasság és alkalmazkodóképesség,
- elköteleződés, kitartás,
- kommunikációs készségek,
- fejlődésre való törekvés,
- megbízhatóság,
- helyes és hatékony időgazdálkodás,
- magas szakmai színvonalon végzett munka.

E kompetenciák alapja a képességek, a lehetőségek, a személyes erőforrások és az ötletek kiaknázására és mások számára értékke alakítására vonatkozó képességet jelenti. Gerincét a

kreativitás, a kritikus gondolkodás és a problémamegoldó készség, a kezdeményezőkészség és a kitartás, valamint a kulturális, társadalmi vagy gazdasági értékkel bíró feladatok tervezése és irányítása érdekében másokkal együttműködő munkavégzés jelenti.

A vállalkozói készséghez szükség van annak ismeretére, hogy különböző helyzetek és lehetőségek állnak rendelkezésre ahhoz, hogy az ötleteket egyéni, társas vagy szakmai tevékenységek keretében megvalósítsuk, továbbá ismerni kell e helyzetek és lehetőségek keletkezésének módját. Az egyéneknek ismerniük kell a projektek tervezésének és vezetésének módszereit, amelyek magukban foglalnak folyamatokat és erőforrásokat is.

Cél, hogy a diákok megismerjék az e kompetencia alkalmazásához kapcsolódó etikai elveket, és tudatában kell lenniük saját erősségeiknek és gyengeségeiknek.

A vállalkozói készségek alapját a kreativitás jelenti, amely magában foglalja a képzelőerőt, a stratégiai gondolkodást és a problémamegoldó készséget, valamint a kritikus és konstruktív gondolkodást a kreatív folyamatok és az innovatív megoldások létrehozása során.

Kulcsfontosságú a másokkal való hatékony kommunikáció és tárgyalás képessége, valamint a bizonytalanság és a kockázatok megalapozott döntéshozatal során szükséges kezelésének képessége is. A vállalkozói attitűd jellemzője a kezdeményező és felelősségvállaló beállítottság, a proaktivitás, a bátorság és kitartás a célok elérésében.

A fentebb felsorolt kulcskompetenciák fejlesztésén túl kiemelt célnak tekintjük:

1. Az aktív állampolgárságra nevelést.
2. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelést.

2.6. Mindennapos testnevelés

A 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 27.§ (11) pontja szerint: „Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.”

A mindennapos testnevelés témája

Iskolánkban az 1-8. évfolyamon bevezetésre került a mindennapos testnevelés programja. A testnevelés órákon és a délutáni sportórákon túl tartalmaz mozgásfejlesztő órákat, tartásjavító foglalkozásokat, különböző szabadidős sportágakat. Ezen felül munkatervünk tartalmaz különböző programokat, amelyekbe a szülőket is bevonjuk.

2.6.1. A mindennapos testnevelés célja

Napjainkban felértékelődni látszik a sportolás szerepe az egészséges életmód, a jobb életminőség kialakításában. A mindennapos testnevelési program segítségével iskolánk tanulóinak egész éven át lehetőséget nyújtunk a rendszeres mozgásra, arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyenek erősek, kitartók, becsületesekek és szorgalmasak, ne legyenek fáradékonyak, bírják a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk, hogy a gyerekek minél szélesebb körben ismerkedjenek meg a legkülönbözőbb szabadidősportok alapjaival, hogy kiválaszthassák a számukra megfelelő sportot, amelyeket később folytatva javulhat életminőségük, testi-lelki egészségük.

A játéknál jobb nevelő nem létezik, mert része a vereség és a győzelem, feltétele a szabályok betartása, és ami a legfontosabb, része a siker is.

A mindennapos testnevelés programja része az iskola egészségnevelési programjának. A program a testnevelés tantárgy és a sport sajátos eszközeivel járul hozzá, hogy kialakuljon az egymás iránti tisztelet, önfegyelem, tolerancia, szolidaritás, csapatszellem, kudarctűrés, valamint fejlődjön a szabályok megértése és betartása.

Az adott foglalkozás jellegéből adódóan megjelenik az egyéni, a páros és a csapatmunka, és ezekben a differenciálás, az egyéni képességeknek megfelelően. Fontos a mozgásbeli hátrányok kiegyenlítése, szükség szerint a felzárkóztatás és a tehetségek gondozása.

2.6.2. Intézményünk mindennapos testnevelési programjának tartalmi elemei

A tantervi testnevelés órákon, az alsó tagozaton a tananyag alapjául a Nemzetközi Atlétikai Szövetség (IAAF) számos országban kötelezően bevezetett gyermek-atlétikai programját és SakkTesi programot használjuk fel.

A tantervi testnevelés órákon, a felső tagozaton a kerettantervnek megfelelő, gyógytestnevelés megvalósítására is alkalmas gyakorlatokat feladatokat is tartalmazó, testnevelés tanmeneteket használunk, amelyeket a helyi igényekhez igazítunk.

A tanterv alapfeladatként fogalmazza meg a mozgásműveltség kialakítását, a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztését. A tananyag tartalma, annak feldolgozása közvetlenül szolgálják az egészségvédelmet, a tanulók fizikai állapotának javítását, teherbíró képességük növelését.

A délutáni sportórák célja

A tanulók iskolai leterheltségének ellensúlyozása, önfeledt játékpercek biztosítása.

A délutáni sportórák feladatai

1. elsősorban játéklehetőség biztosítása,
2. házi bajnokságok szervezése, lebonyolítása különböző sportjátékokból (labdarúgás, atlétika, kosárlabda, kézilabda, röplabda, torna, asztalitenisz, íjászat stb.), rekreációs sportágakból,
3. felkészítés iskolai és iskolán kívüli versenyekre.

Az alsó tagozatos mozgásfejlesztő órák célja

Fejlődjön az ideg-, az izom- és a csontrendszer, az egyensúlyérzékelés, a koordináció, a térbeli tájékozódás. A mozgásfejlesztés céljai: a nagymozgások fejlesztése és a sportmozgások fejlesztése. A sportmozgások célja, hogy növeljék, fejlesszék a testi teljesítőképességet és alakítsák ki az adott sportághoz szükséges speciális képességeket, mozgásformákat.

A tartásjavító feladatok céljai

A mozgásszervi elváltozások megelőzése, kezdődő mozgásszervi elváltozások javítása, a helyes medencetartás, testtartás tudatosítása, kialakítása, a testtartásért felelős izmok erősítése, nyújtása.

Feladatunk, hogy tudatosítsuk a tanulóknak a helyes testtartás fontosságát, azt, hogy életük minőségét befolyásolja a mozgás-szervrendszerük állapota.

Intézményünkben a sport rekreáció mozgásanyaga a következő:

- kerékpározás,
- íjászat,
- turisztika,
- gyalogtúra,
- táborozás,
- gyaloglás,
- futás,
- tollaslabda,
- asztalitenisz,
- ugrókötelezés,
- népi játékok.

A mindennapos testnevelés programjának hatékonysága érdekében megvalósítandó sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontok

- Minden gyermek minden nap kapjon lehetőséget a testmozgásra.
- Minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténjen a keringési és légzőrendszer megfelelő terhelése.
- A program fontos része a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna, a gerinc és ízületvédelem szabályainak betartása.
- Az eltérő adottságú tanulók számára is jelentsen örömet, sikerélményt.
- A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek a teljes testmozgásprogramban.
- A tanulók lehető leg szélesebb körben ismerkedjenek meg a szabadidősportokkal, egészségmegőrző sportokkal, azok alapjaival, amelyek közül kiválasztva a számukra megfelelőt. Ez hozzájárul ahhoz, hogy később javul életminőségük, testi és lelki egészségük.
- A program fontos része a megfelelő mennyiségű játék, versengés.
- A tanév rendje határozza meg a tanulók fizikai állapotának felmérésének időpontját.

2.6.2.1. A program tárgyi feltételei

1. 12x30 m-es tornaterem.
2. Iskolai sportpálya, füves atlétikai futópályával, távolugró hellyel.
3. Az iskola füves területei.
4. A helyi sportegyesület füves sportpályája.

2.6.2.2. A program tartalma

Alsó tagozaton: összesen: 5 óra

- heti 2 óra testnevelés

- heti 2 óra mozgásfejlesztés (ebből lehetőség szerint 1-2. évfolyamon 1 óra néptánc)
- heti 1 óra sportóra

Felső tagozaton: összesen: 5 óra

- heti 3 óra testnevelés
- heti 1 óra mozgásfejlesztés
- heti 1 óra sportóra

Lehetőség szerint a heti 5 testnevelés óra terhére alsó tagozaton (1-2. évfolyamon) megvalósítjuk a néptáncoktatást. A tánc, különös tekintettel a néptánc nem csupán a mozgásműveltség fejlesztéséhez járul hozzá, hanem az iskolai munka és tanulás más területein is bizonyított a hasznossága. Mindemellett hozzájárul az egyensúlyozó képesség fejlődéséhez, finomítja a motoros képességeket, mely elválaszthatatlan a mozgásügyesség, a térérzékelés, egyensúlyérzékelés és koordináció fejlesztésétől.

2.6.2.3. A mindennapos testnevelés programját kiegészítő más mozgáslehetőségek

- szervezett iskolaotthoni / egész napos szabadtéri foglalkozások, játékok,
- részvétel a Diákolimpia és más szervezetek által kiírt sportversenyeken, saját szervezésű versenyeken (Pl. torna, atlétika verseny, asztalitenisz verseny, íjászat stb.),
- szalontánc oktatáson történő részvétel,
- alsó tagozat 1-2. évfolyamán néptánc oktatás,
- intézményi kereten kívül lehetőségük van a tanulónak a helyi futball sportegyesületében versenyezni.

Külső kapcsolatok

A mindennapos testnevelési programhoz és az azt kiegészítő más mozgáslehetőségekhez szükségünk van jó kapcsolatokra a sportot szerető és művelő szülőkkel, a helyi sportegyesülettel, a környék sportegyesületeivel, ezek megfelelő végzettséggel rendelkező sportoktatóival, edzőivel, a Szilver Alapfokú Művészeti Iskola táncoktatóival.

Várható eredmények

A rendszeres mozgás hatására javul a tanulók egészségi állapota, fizikai állóképessége. Az alsó tagozatos mozgásfejlesztő órák hatására a felső tagozaton, magasabb szinten tudják a gyerekek elsajátítani a sportjátékok, a torna, az atlétika mozgásanyagát. A tartásjavító óráknak köszönhetően csökkennek a mozgásszervi elváltozások. Csökken a gyerekek stressz-szintje, jobban bírják az idegi terhelést is. Javul játékkultúrájuk és a közösségért érzett felelősségtudatuk.

Értékelés

1. Az értékelés szóbeli, elsősorban a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődését kell értékelni. Az adott tevékenységre jellemzően a tanulók aktivitását, kezdeményezőképességét, sportszerű viselkedését és a csapatmunkában való részvételét vesszük figyelembe. A NETFIT teszt tanulónkénti eredményeit a központi informatikai rendszerben rögzítjük, a program segítségével a fejlesztendő területek meghatározására

kerülnek.

2. A testnevelés órákon kívüli rendszeres sporttevékenységben való részvétel, eredmény a tantárgyi érdemjegyben is beszámítható.
3. A tanév végén az "Év sportolója" címet adományozzuk annak a tanulónak, aki a sport területén a legtöbb pontot gyűjtötte össze a meghirdetett versenyszámokban. Jutalomkönyv, oklevél formájában is elismerjük a kiemelkedő sportteljesítményt.

2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A helyi tantervnek megfelelően, intézményünkben a következő tantárgyak választhatók:

Tantárgy	Évfolyam	Időpont	Értékelés
Etika/hit-és erkölcsstan	1-8. évfolyam	az intézménybe történő beiratkozáskor; 2. évfolyamtól kezdve jogszabályban meghatározott időpontig	1. évfolyamon félévkor és év végén négyfokozatú skálán, szöveges értékelés (részt vett/megfelelt/jól megfelelt/kiválóan megfelelt). 2. évfolyamtól kezdve félévkor és tanév végén érdemjegy.
Idegen nyelv	1-8. évfolyam	az intézménybe történő beiratkozáskor	1-2. évfolyamon nem értékeljük; 3. évfolyamon félévkor és év végén: szöveges értékelés (részt vett/megfelelt/jól megfelelt/kiválóan megfelelt) 4.-8. évfolyamon félévkor és tanév végén: érdemjegy.

A választott tantárgyak felmérése szülői nyilatkozat útján történik.

Intézményünkben – amennyiben a tárgyi és személyi feltételek adottak, illetve a tantárgyfelosztás azt lehetővé teszi – lehetőséget adunk a szülőknek arra, hogy az egy évfolyamon ugyanazon választható tantárgyból induló csoportok közül válasszanak.

Intézményünkben a tanulók különböző szakkörökön, tehetségsávokon, délutáni foglalkozásokon vehetnek részt. A foglalkozásokra történő jelentkezés szülői nyilatkozatokkal történik. A jelentkezés az adott tanévre szól. A foglalkozások/szakkörök indítása abban az esetben lehetséges, amennyiben a résztvevők létszáma eléri a fenntartó által meghatározott minimumlétszámot.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.8.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban is.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálás a tanári

munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- szükség esetén (további) vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat (fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, tanulás-korrekción, korrepetálás),
- az intézmény pedagógusai szorosan együttműködnek más szakemberekkel (pl. iskolapszichológus, logopédusnak, gyógypedagógus), rendszeresen megbeszéljük az aktuális problémákat. Kölsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről, tanácsaikkal segítik a szülöket, pedagógusokat,
- a tanulási zavarral küzdö tanulókat segítjük az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása tanórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája),
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással,
- a közösség nevelő hatásának elősegítése,
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is lehetőséget adunk a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre,
- a Logikai Táblajáték Program nyújtotta lehetőségeken keresztül,
- a Komplex Instruksió Program nyújtotta lehetőségeken keresztül,
- a Sakkpalota Program nyújtotta lehetőségeken keresztül.

2.8.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

1. az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés,
2. a tanulószobai foglalkozásokon megvalósuló differenciált fejlesztés,
3. iskolaotthon,
4. a felzárkóztató foglalkozások,
5. állatasszisztált terápia,
6. KIP Program,
7. a községi könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
8. a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
9. a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése,
10. a családlátogatások,
11. a továbbtanulás irányítása, segítése,
12. szoros kapcsolat az önkormányzattal és a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, iskolai szociális munkással annak érdekében, hogy a szociális hátrányban lévő tanulók

minél hamarabb segítségben részesüljenek.

2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

2.9.1. A tanulók értékelésének helyi rendszere

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben felismerjék és lépéseket tegyenek azok javítása, kezelése érdekében,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek, a lemaradó tanulók megfelelő segítséget kaphassanak.

Iskolánk egyaránt fontosnak tartja a bemeneti méréseket, a folyamatellenőrzést és kimeneti mérést. Szerves összekapcsolódásuk és rendszerbe foglalásuk valamint folyamatos működésük megteremthetik a tanulói teljesítmények folyamatos figyelemmel kísérését és a hiányok időbeni észlelését, korrigálását. Lehetővé teszik a tanári teljesítmények eredményességének megítélését, az iskolai munka hatékonyságának a minősítését.

A *bemeneti mérések* azt a célt szolgálják, hogy az iskolába érkező és tanulmányaikat megkezdő első évfolyamosok iskolakészültségi fokát megállapítsuk. Ez egyrészt jelzi az iskola teendőit, az iskolaéretté tétel további feladatairól, másrészt jelzésül szolgál az érkezők képességeiről és a várható teljesítményükről

A *folyamatellenőrzés* a minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás egyik legfőbb eszköze, és az iskolai munka belső szabályozásának döntő eleme. Eredményeként megállapítható a napi iskolai oktatómunka színvonala, s megítélhető az aktuális tudásszint. Módot ad az egyszeri tanulói megmérésre, hogy hol tart az adott tudás elsajátításában, s milyen teendők állnak még a nevelő és tanuló előtt a kívánatos – vagy legalább a továbbhaladáshoz elégséges – tanulói teljesítmény eléréséig.

A *kimeneti mérés* lehetőséget teremt az iskola és az egyes tanulók eredményeinek az összevetésére az előző teljesítményeikhez. Lehetséges formái: dolgozatírás, feladatlap, szóbeli felelet, idegen nyelvi szintvizsga, stb.

2.9.1.2. A mérések időpontjai

Bemeneti mérés

Minden tanév első felében az első évfolyamba érkező gyerekek iskolaérettségének, képességének megállapítása, a DIFER-vizsgálat elvégzése.

Folyamatmérések

- Az 1-4. évfolyamon az alapkészségek színvonalának a megállapítása (olvasástechnika, szövegértés, helyesírás, alpműveletek végzése). Ennek célja a lemaradók és gyakorlásra szorulóknak kiszűrése, a fejlődés nyomon követése, a tanulók

motiválása, a felső tagozaton elvárható eredményes tanulás megalapozása.

- 5-8. évfolyamon, a témazáró feladatlapok segítségével a gondolkodási műveleteket ellenőrizzük, tanórákon vizsgáljuk a kellő ütemű olvasást és a feldolgozott prózai szövegek kifejező olvasását.
- eDia mérések minden évfolyamon.

Kimeneti mérések

- Az országos kompetenciamérés, valamint idegen nyelvi mérés.
- Idegen nyelvi szintvizsga.

2.9.1.3. Idegen nyelvi szintvizsga

A vizsga leírása:

Iskolánk idegen nyelvi szintvizsgán való részvételre biztosít lehetőséget nyolcadik évfolyamos tanulói számára. **A vizsga elsődleges célja:** a tanulók tudásának és felkészültségének, illetve idegen nyelvi kompetenciáinak mérése. Kiemelt szempont a vizsgára való felkészüléssel tanulók motiválása, szociális kompetenciáinak erősítése, helyes nyelvtanulási szokásainak erősítése, finomhangolása, a sikeres középiskolai idegen nyelvi tanulmányaikra való felkészítése és önbizalmuk erősítése. Mindemellett a vizsga, mivel feladatai hasonlóak az országos idegen nyelvi mérésben szereplő feladatokhoz, hozzájárul a 8. évfolyamos mérésre való felkészülés sikerességéhez. A szintvizsga nem akkreditált, helyi szervezésű és lebonyolítású, a vizsgán való részvételt a tanuló a nyolcadik évfolyamos bizonyítványához mellékelte betétlap tanúsítja.

A vizsga jellemzői:

- A vizsgán való részvétel önkéntes és ingyenes.
- A vizsgára való felkészítés a tanórai foglalkozások mellett, a külön erre a célra szervezett tehetségsáv keretein belül, térítésmentesen történik.
- A felkészítő foglalkozásokra (és ezzel együtt automatikusan a vizsgára) való jelentkezés határideje egybeesik a szakköri jelentkezések határidejével.
- A jelentkezést követően a felkészítő foglalkozásokon való részvétel kötelező. A mulasztásra vonatkozó szabályok egybeesnek a szakköri foglalkozásokra vonatkozó szabályokkal.
- A vizsga időpontja: minden tanév április-május.
- A vizsga szintje a KER-nek megfelelő besorolás szerint: A2-B1.
- A vizsga két részből áll: írásbeli és szóbeli.
- Az írásbeli és szóbeli vizsga lebonyolítása lehetőség szerint ugyanazon a héten történik. Az írásbeli vizsga eredményét legkésőbb a szóbeli vizsga előtti napon közölni kell.
- Mindkét vizsgarészen való részvétel kötelező, az írásbeli vagy szóbeli vizsgarész alóli felmentés csak szakértői bizottsági vélemény és javaslat meglétének figyelembevételével történhet. A felmentést az intézmény vezetője írásban adhat.
- A vizsgán a feladatok megoldásához, illetve a szóbeli vizsgarészen a felkészüléshez többletidőt kell azon tanulók számára biztosítani, akiknek a szakértői bizottság ezt javasolja.

- A vizsgára való felkészítés és a vizsga megszervezése a szaktanár feladata. A megszervezéshez az intézmény vezetése és szakmai közössége nyújt segítséget.
- A szóbeli vizsga háromtagú vizsgabizottság előtt történik, melynek tagjai: a szaktanár, az iskola delegáltja és egy külső intézményből felkért a vizsga nyelvének megfelelő idegen nyelv szakos nyelvtanár.
- A szóbeli vizsga értékelése előre meghatározott szempontrendszer alapján történik.
- A vizsgán való megfelelési minimum (a nyelvvizsgákhoz és az országos idegen nyelvi méréshez hasonlóan): 60%. Az egyes vizsgarészeknél nincs megfelelési minimumszint.

A vizsga felépítése:

A szintvizsga két fő részből áll: írásbeli és szóbeli, melyek elsősorban az idegen nyelvi kompetenciákra épülnek, de tartalmaznak nyelvtani, nyelvhelyesség jellegű feladatokat is. A vizsgán szótár nem használható.

Az írásbeli vizsga:

Az írásbeli vizsga három fő részből áll:

- olvasott szöveg értése feladatrész,
- nyelvhelyesség feladatrész,
- hallott szöveg értése feladatrész.

Az írásbeli vizsgarész feladatai illeszkednek az országos idegen nyelvi mérésen is alkalmazott feladattípusokhoz, valamint követik azok felépítését.

A vizsga időtartama 60 perc.

Szóbeli vizsga:

A szóbeli vizsga három fő részből áll:

- bemelegítő kérdések (nem kerül értékelésre),
- önálló témakifejtés előre meghatározott témakörök alapján, képek és irányító szempontok segítségével,
- szituáció – páros feladat a vizsgázó és a vizsgáztató közreműködésével.

A szóbeli vizsgarész témakörei illeszkednek a nemzetközileg elismert nyelvvizsgák alapfokú vizsgáin meghatározott témaköreihez és kritériumaihoz.

A szóbeli vizsga időtartama vizsgázónként: legfeljebb 10 perc.

Felkészülési idő: 20 perc.

2.9.2. Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:

- a tanulók minősítése,
- visszajelzés a szülőknak, az iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról,
- az önértékelés képességének kialakítása
- a személyiség fejlesztése.

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés kritériumai:

1. pedagógiai kifogástalan,
2. folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
3. kiszámítható,
4. pozitív megerősítésre törekszik,
5. sokoldalúan vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
6. módszertanilag világos,
7. konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,
8. természetes kísérője a tanulási folyamatnak.

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét, a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is. Az osztályozás nem lehet a fegyelmezés, büntetés eszköze.

Az ellenőrzés, értékelés formái:

- szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, stb.
- írásbeli: feladatlap, dolgozat, témazáró dolgozat stb.
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, projektmunka, sportteljesítmény stb.

A pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

2.9.3. A személyre szabott értékelés, mint a képesség-kibontakozást támogató tényező

A tanulói teljesítmény értékelésének elsődleges célja, hogy segítse a tanulót és a szülőt a tanulói teljesítménnyel kapcsolatos objektív tájékozódásban, illetve hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus meggyőződjön munkája hatékonyságáról, lehetősége legyen munkája nyomon követésére, szükség szerint annak újratervezésére és a célok korrigálására.

A képesség-kibontakozást támogató értékelés kritériumai:

1. Adatokra és tényekre támaszkodik.
2. Épít az egyéni erősségekre, ismeri a fejlesztendő területeket és fókuszában a tanuló saját magához képest mutatott fejlődése áll.
3. Tervezése során a pedagógus figyelembe veszi a tanulók előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlettségét, életkori sajátosságait, az intézmény pedagógiai céljait.
4. Az értékelés célja a tanulók fejlődésének elősegítése, objektív visszajelentés a tanulók fejlődéséről, teljesítményéről.
5. Önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót.

2.9.4. Az értékelés módjai:

1. szöveges értékelés
2. 5 fokozatú számskála

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- részt vett,
- megfelelt,
- jól megfelelt,
- kiválóan megfelelt.

Iskolaváltás, továbbtanulás esetén a szöveges értékelés osztályzattá alakítása a következőképpen történik.

- részt vett → elégséges (2),
- megfelelt → közepes (3),
- jól megfelelt → jó (4),
- kiválóan megfelelt → jeles (5).

Az osztályzat (érdemjegy) akkor:

- jeles (5):** Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
- jó (4):** Ha a tanuló kevés hibával sajátította el a helyi tanterv követelményeit, kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.
- közepes (3):** Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- elégséges (2):** Ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- elégtelen (1):** Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Az érdemjegy (osztályzatok) osztálykönyvi bejegyzésének formái:

Első évfolyamon szimbólummal történő jelölések:

piros csillag	KIVALÓAN TELJESÍTETT	91%-100%
piros pont	JÓL TELJESÍTETT	81%-90%
piros karika	MEGFELELŐEN TELJESÍTETT	61%-80%
zöld karika	FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL	0%-60%

A KRÉTA iskolai adminisztrációs rendszer bevezetésével, az E-napló értékelési részében megjelenő színek, a következők értékelési területeket jelentik:

piros szín: témazáró felmérések, feleletek, dolgozatok tanév végi osztályzatok,

kék szín: szóbeli
feleletek,
írásbeli dolgozatok,
órai munka,
projektmunka,
gyakorlati feladatok,
házi feladat értékelése,
félévi osztályzatok,

zöld szín: gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok, kiselőadások, házi dolgozat,
füzetek rendje, külalak.

barna szín: másik intézményből hozott értékelés,

fekete szín: diagnosztizáló mérés, Na (nem értékelhető adat).

Az évközi értékelések súlyozása:

Az értékelés típusa	Az érdemjegy súlyozása (%)
témazáró felmérések, dolgozatok, feleletek	200 %
beszámoló	100%
fejszámolás	100%
füzet rendje, külalakja	50%
gyakorlati feladat	100%
gyűjtőmunka	75%
hangos olvasás	100%
házi dolgozat	100%
házi feladat	70%
helyesírás	100%
idegen nyelvi mérés feladatai	100%
írásbeli dolgozat	100%
írásbeli röpdolgozat	100 %
írásbeli/szóbeli felelet	100%
kiselőadás	100%
másik intézményből hozott értékelés	100%
memoriter	100%
órai munka	100%
projektmunka	100%
szintvizsga	100%
szorgalmi feladatok	100%
szövegértés	100%

A tanulók teljesítményét 1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szövegesen értékeljük. A tanulók teljesítményét 2. évfolyam esetén év végén, 3-8. évfolyam esetében félévkor és tanév végén az osztályzatok fejezik ki.

2.9.5. A tanulók értékelésének módjai

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az értékelési módok és formák megválasztása során a pedagógus kötelessége, hogy figyelembe vegye a szakértői véleményben megfogalmazott könnyítéseket, tanácsokat, felmentéseket!

Az értékelés formái:

1. *Nyomon követő értékelés (mérés):* Az adott osztály/tanuló önmagához viszonyított teljesítményének nyomon követése, a fejlődés minőségének és ütemének regisztrálása.
2. *Diagnosztikus és formatív értékelés:* Az alapkészségek mélységének a megismerése a következő időszak fejlesztési feladatainak megtervezése céljából.
3. *Szummatív értékelés:* összegző-lezáró értékelés 1-1 szakasz végén.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

A magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret/tudomány, történelem, állampolgári ismeretek, fizika, kémia biológia, informatika/digitális kultúra, földrajz tantárgyak ismereteinek, a tantárgyhoz kapcsolódó képességek és készségek ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az előírt követelményekhez igazítják; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott az előző értékeléshez képest.

2.9.6. A tanulók írásbeli és szóbeli beszámoltatásának formái, rendje

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- A 2-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- 2-3. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, a matematika tantárgyakban havonta 2-3, környezetismeret (amennyiben releváns), ének-zene, vizuális kultúra, technika/technika és tervezés tantárgyakban havonta 1-2, testnevelés tantárgyakban havonta 2-3 érdemjegy biztosítja a teljesítmények minősítését.
- 4. évfolyamon magyar nyelv és irodalomból (havonta legalább 2-2 érdemjeggyel) külön értékelik és osztályozzák a tanulók teljesítményét. Ezek lehetnek írásbeli vagy szóbeli feleletek, helyesírási, nyelvtani dolgozatok, stb.
- A dráma és színház tantárgy félévi és tanév végi értékelése az alábbiak szerint történik:
 - részt vett,
 - megfelelt,
 - jól megfelelt,
 - kiválóan megfelelt.

A többi tantárgyból az ismeretek számonkérése a következőképpen történik:

Tantárgy megnevezése	Tervezett érdemjegyek száma havonta
<i>Történelem</i>	2
<i>Magyar nyelv</i>	1-2
<i>Magyar irodalom</i>	2
<i>Élő idegen nyelv</i>	3
<i>Matematika</i>	2-3
<i>Digitális kultúra</i>	1-2
<i>Természettudomány</i>	2-3
<i>Fizika</i>	1-2
<i>Biológia</i>	1-2
<i>Kémia</i>	1-2
<i>Földrajz</i>	1-2
<i>Ének-zene</i>	1-2
<i>Vizuális kultúra</i>	1-2
<i>Technika és tervezés</i>	1
<i>Testnevelés</i>	2
<i>Etika/hit- és erkölcstan</i>	1
<i>Dráma és színház</i>	1
<i>Hon-, és népismeret</i>	1
<i>Állampolgári ismeretek</i>	1

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón és e-ellenőrzőn keresztül.

Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést az elektronikus naplóban feltüntetni az érdemjegy megszerzésének vagy az írásos bejegyzésének megszületése alapjául szolgáló teljesítmény/cselekedet megtörténtét követő 10 napon, az érdemjegy tanulóval történő közlésétől számított 3 tanítási napon belül. Amennyiben

a pedagógus ezen kötelezettségének nem tesz eleget – a tanuló kérésére – az érdemjegy újbóli megállapítására szükséges lehetőséget adnia.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatainak értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a nevelők:

Évfolyam	Teljesítmény	Érdemjegy
2-4. évfolyamon minden tantárgy	0-49%	elégtelen (1)
	50-64%	elégséges (2)
	65-77%	közepes (3)
	78-88%	jó (4)
	89-100%	jeles (5)
5-8. évfolyamon	0-30%	elégtelen (1)
	31-49%	elégséges (2)
	50-72%	közepes
	73-87%	jó (4)
	88-100%	jeles (5)

Az értékelés során figyelembe vesszük a kiemelt figyelmet igénylő tanulók képességeit, ennek megfelelően az értékelési rendszert differenciáljuk.

Az SNI és a BTMN tanulók esetében az értékelés elsőtől negyedik évfolyamig a következő:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-40%	elégtelen (1)
41-55%	elégséges (2)
54-70%	közepes (3)
71-85%	jó (4)
86-100%	jeles (5)

Jogszábi rendeltetésnek megfelelve (20/2012. EMMI rendeltet, 139. §) félétkor és tanév végén a pedagógus az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek esetén az érdemjegy kiegészítése, könnyebb értelmezhetősége érdekében szöveges értékelést készít, melyben rögzíti a fejlesztés eredményét is. Ezen szöveges kiegészítés a félvti értesítő/év végi bizonyítvány mellékleteként kerül kiállításra és azt az osztályfőnök, valamint az igazgató aláírásával hitelesíti.

2.9.7. Az értékelés módjai, alapelti

Az 1. évfolyamon a Nemzeti alaptanterv előírásainak megfelelően minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

KIVALÓAN TELJESÍTETT	91%-100%
JÓL TELJESÍTETT	81%-90%
MEGFELELŐEN TELJESÍTETT	61%-80%
FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL	0%-60%

A 2-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

A 2. évfolyamon év végén, valamint az harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az 1., a 2. évfolyamon félévkor és 1. évfolyamon év végén a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük. A használt szöveges minősítések a következők:

- *Kiválóan megfelelt az a tanuló, aki:*
 - matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból teljesítményét tekintve kiválóan megfelelt,
 - minden készségtantárgyból legalább jól teljesített,
 - a magatartás értékelése nem számít bele a kiválóan megfelelt minősítésbe.
- *Jól teljesített az a tanuló, aki:*
 - matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból teljesítményét tekintve jól teljesített,
 - készségtantárgyak közül legalább kettőből jól teljesített.
- *Megfelelően teljesített az a tanuló, aki:*
 - matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból teljesítményét tekintve megfelelően teljesített,
 - készségtantárgyak közül legalább kettőből megfelelően teljesített.
- *Felzárkóztatásra szorul az a tanuló, aki:*
 - tantárgyi minősítése 60% (SNI tanulók esetén 41%) alatt van legalább 2 tantárgyból.

A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve az ötödik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- *második évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret (amennyiben releváns), ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit- és erkölcsstan.
- *harmadik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit és erkölcsstan.
- *negyedik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit- és erkölcsstan.
- *ötödik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, természettudomány, digitális kultúra, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés,

testnevelés, hit- és erkölcstan/etika.

- *hatodik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, természettudomány, digitális kultúra, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit- és erkölcstan, hon és népismeret.
- *hetedik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, /technika és tervezés, testnevelés, etika/hit- és erkölcstan.
- *nyolcadik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, állampolgári ismeretek, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, etika/hit- és erkölcstan.

Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő végzi, ha gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő közösen végzi. Ha a tanuló testnevelés és néptánc órán teljesíti a mindennapos testnevelés követelményeit, értékelését a tantárgyakat tanító pedagógusok közösen végzik.

A félévi és év végi jegyek zárásának alapelvei

A tanuló féléves/éves munkájának érdemjegyekkel történő értékelése-minősítése a pedagógus feladata. A félévi és év végi osztályzat megállapításának módját az alábbi alapelvek mentén rögzítjük.

1. Amennyiben a pedagógiai program másképpen nem rendelkezik, úgy a tanuló teljesítményét év közben érdemjegyekkel kell értékelni, félévkor és év végén osztályzattal kell minősíteni.
2. A félévi és év végi osztályzatot elsősorban az érdemjegyek alapján kell meghatározni.
3. A pedagógus az egyes jegyeket eltérő súllyal veszi figyelembe, mely súlyozást a pedagógiai program tartalmazza.
4. Fontos hangsúlyozni, hogy a félévi és év végi osztályzat nem kizárólagosan az érdemjegyek számtani átlaga, hiszen **az egyéni fejlődés figyelembevétele a legfontosabb minősítési-értékelési szempont**, ugyanakkor szükséges meghatározni az alábbi határokat, melyekhez a pedagógus igazítja az értékelés-minősítés végeredményét:

1,00–1,94 → 1

1,95–2,74 → 2

2,75–3,74 → 3

3,75–4,74 → 4

4,75–5,00 → 5

5. A 4. pontban meghatározott határok és az azokhoz társított osztályzatok intézményünk alsó és felső tagozatán egyaránt érvényesek. Azoktól csak pozitív irányba mutató, a jobb osztályzat megítélését célzó értékelés során lehet eltérni.
6. A 4. pontban szereplő határokat a magatartás és szorgalom értékelésekor is figyelembe kell venni.
 - a. A félévi és év végi bizonyítványban szereplő valamennyi tantárgy számtani átlagának számításával, a 4. pontban szereplő határoknak megfelelően szükséges megállapítani a félévi és tanév végi szorgalom értékelést.
 - b. A magatartás értékelésekor a havi értékeléseket szükséges figyelembe venni.
 - c. A magatartás és szorgalom értékelést pozitív irányba befolyásolhatják a havi magatartás/szorgalom értékelések, melyeket a végleges értékelés kialakítása során figyelembe kell venni.
 - d. Fontos kitétel, hogy ez nem írhatja felül a félévi értesítőben és év végi bizonyítványban szereplő valamennyi osztályzat számtani átlagát alapul vevő, a fenti határokat követő végleges értékelést.

2.9.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- Alsó tagozaton az olvasási készség megerősítése érdekében, a rendszeres gyakorlás támogatására lehetőség van hétköznapi napokon az olvasókönyv tanulókkal történő hazaküldése és számukra maximum napi 10 perces időkeretben ismert szöveg olvasásának szorgalmi házi feladatként történő előírása.
- az 1-4. évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az 5-8. évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérés dolgozatot lehet íratni;
- a tanulókat (versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk;

- az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 25-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból;
- a napi felkészülés otthoni/napközis/tanulósobai aktív tanulással töltött ideje nem lehet több 1,5-2 óránál.

Az alsó tagozat számára az alábbi szorgalmi feladatok adhatók, elsősorban több hetes ciklusra, az egyéni képességek és haladási ütem figyelembevételével a hétvégi időszakban, elsősorban gyakorlás és/vagy tehetséggondozás, versenyfelkészítés céljából:

1. **Környezetismeret:** projektfeladatok, pl. Lapbook készítése a tananyag valamelyik témájához az érdeklődő tanulók részvételével.
2. **Matematika:** feladatgyűjteményből szabadon választott feladatok megoldása, szabad választású feladatlapok és 1-1 feladatot tartalmazó lapok választása, ezek gyakorló füzetbe ragasztása és beadás után a megoldások ellenőrzése, megbeszélése. A feladatok megoldása, mint időkitöltő tevékenység az iskolában történik.
3. **Magyar nyelv és irodalom:** az érdeklődő gyerekeknek hétvégére kutató, keresgélő feladatok adása egy-egy témakörhöz, személyhez kapcsolódva.

A szorgalmi feladatok kiválasztásának, tanulók számára történő előírásának, esetleges jutalmazásának elveit, céljait és kereteit a munkaközösség munkatervében szükséges szabályozni és minden esetben ki kell kérni az intézmény vezetőjének véleményét. Az igazgató a véleményezési joga mellett egyetértési jogkörrel rendelkezik.

2.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban lehetőség szerint csoportbontásban tanítjuk többek között az idegen nyelvet, a Sakkpalotát, a digitális kultúrát, a technika és tervezés tantárgyakat. Amennyiben a tárgyi és személyi feltételek lehetővé, a csoportlétszámok pedig indokoltá teszik, csoportbontásban tanítjuk a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyakat. A csoportbontásnál elsődlegesen az osztálylétszámot és az oktató-nevelő munka hatékonyságának növelését tartjuk szem előtt. Csoportbontással a célunk, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. A csoportbontások kialakításának feltétele a tantárgy oktatásához szükséges elegendő szemléltető eszköz, valamint megfelelő mennyiségű berendezési tárgy.

Alsó tagozaton (1-4 évfolyamig) iskolaotthonos tanulásszervezési formát alkalmazunk, míg a felső tagozaton délután tanulósobát szervezünk.

2.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el. A felső tagozatban a NETFIT mérést kell elvégezni, a mindenkor tanév rendjében meghatározott időtartam alatt. A mért értékeket tanulónként, a központi informatikai rendszerbe kell feltölteni. Az értékelést a program végzi el, mely iránymutatást ad a tanulók további fejlesztéshez.

A NETFIT mérés követelményeit az 1. sz melléklet tartalmazza.

2.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Iskolánk célja, hogy tanulóinkban kialakítsuk az egészséges és környezettudatos életmód iránti igényt. Célunk, hogy a tanulók képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. Az egészség és környezeti értékeink megóvása, a fenntartható fejlődésre törekvés érték legyen számukra. Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk az ismeretek átadásával és programok szervezésével.

Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok:

- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- Tanítsuk meg, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására magatartási alternatívákat ajánlunk, megtanítjuk a tanulókat megfelelő egészségvédő magatartásra, gyakorlással, segítséggel, példamutatással.
- Motiváljuk, ösztönözzük a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, közös véleményformálással, támogató tanácsadással is.
- A napközis tevékenységek során biztosítunk lehetőséget arra, hogy a délelőtti tanulás után 1-1 órát szabad levegőn töltsenek gyermekeink, tudatosan tervezett, sokoldalúan fejlesztő mozgással és játékkal.
- Megtanítjuk a gyermekeket a helyes napirend és hetirend kialakítására.

Prevenációs tevékenység

- ismeretek gyarapítása, készségek fejlesztése, tanórai keretben, tanórán kívüli foglalkozásokon,
- életvezetési ismeretek 1-4. évfolyamon,
- tanulók egészségügyi vizsgálata,
- gyógytestnevelést igénylő tanulók ellátása,
- fogorvosi szűrővizsgálat évente kétszer,
- logopédiai szűrés,
- tanulási- magatartási zavarral küzdő gyermekek szűrése.

2.13. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti-, és fenntarthatóságra nevelés igen fontos része az iskolai életnek. A pedagógusok, munkatársak és tanulók gondolkodásmódjának átalakítását, szemléletmódjának megváltoztatását kívánja meg. Munkánkban még nagyobb szükség van az iskolavezetés, a tapasztaltabb és a fiatal kollegák, valamint a technikai dolgozók együttműködésre.

A környezeti nevelés színterei iskolánkban:

Hagyományos tanórai keretben:

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő fenntarthatósági, környezetvédelmi, egészségmegőrzési vonatkozásokat, hangsúlyozva azokat, amelyekkel a tanulóink közelebbi kapcsolatban vannak. Szorgalmazzuk az interaktív módszereket az

ismeretközléssel szemben. Ezen a területen is jelentős szerepe van az önálló ismeretszerzésnek. Fontos, hogy diákjaink élményszerűen jussanak ismeretekhez, alakítsanak ki önálló véleményt, mivel csak így válik sajátjukká a környezetük tudatos megóvásának igénye.

Nem hagyományos tanórai keretben:

- Projektnapok, projekthetek, tanulmányi kirándulások, a múzeum- és intézménylátogatások a tananyag feldolgozásának szerves részét alkotják.
- Tanulóink olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet-, természet- és egészségvédelem kiemelt feladatként jelenik meg. A felkészülés és a verseny során elmélyíthetik elméleti tudásukat. Minden évben részt veszünk településünk közterületein lévő szemét összegyűjtésében.
- Intézményünkben minden ősszel papír-, vas hulladékot gyűjtünk, egész évben pedig a PET palackokat, a papírt, kommunális hulladékot, a használt elemet és okoseszközöket, a háztartási zsíradékot és ruhákat szelektíven gyűjtjük.

Az iskola tanárainak feladata, hogy munkájukkal, környezettudatos magatartásukkal példaértékűek legyenek a tanulók számára. Elengedhetetlen, hogy a környezeti nevelés terén hasonlóan kell gondolkodniuk. A környezeti nevelésben eddig is aktívan tevékenykedő kollégáknak segítséget, tanácsokat kell adnia azoknak, akik most kapcsolódnak be ebbe a munkába. A szülők fokozott együttműködése szükséges ahhoz, hogy a tanulóiban megerősítsük az iskola által közvetített környezettudatos magatartást és a kialakított magatartásformákat otthon is alkalmazzák.

A tanulóknak feladata, hogy vigyázzanak környezetükre és ösztönözzék társaikat is a megfelelő viselkedésre. Mindezekben fontos szerepe van az osztályközösségeknek és a diákönkormányzatnak.

Fontos, hogy az iskolában a nem pedagógus dolgozók is aktívan részesei legyenek a környezeti nevelési programunknak. Csökkenteni kell az „irodai” munkából adódó felesleges papír felhasználást, az optimális szintre kell korlátozni a fénymásolást, nyomtatást. A keletkező hulladékokat környezetbarát módon kezelve példát kell mutatnunk.

2.14. Örökös Ökoiskola

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járulnak hozzá az ökoiskolák iskolafejlesztő munkájuk során azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt. Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagos iskolától, hogy nem csak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

Az iskolai munkához több szálon kapcsolódik a helyi közösség. A helyi környezeti értékek és gondok részét képezik az iskola pedagógiai munkájának, a helyi pedagógiai programba beágyazottan.

Az ökoiskolák innovativitása három szinten mutatkozik meg:

1. Pedagógiai szinten
2. A társas kapcsolatok szintjén
3. Technikai, gazdasági szinten

Pedagógiai szinten az ökoiskolák:

- a komplex, valós élethez közel álló szituációkat előnyben részesítik az előre megtervezett, irányított, tanulási formákkal szemben,
- az egyes tantárgyak felől a tantárgyközi kérdéskörök felé fordulnak,
- a passzív szabály és tudáselsajátítás helyett az aktív, a helyi környezetet felhasználó, a helyi környezetért való cselekvés közben történő tudásszerzésre helyezik a hangsúlyt,
- a kizárólag felülről lefele irányuló (tanártól diákig áramló) kommunikáció helyett figyelembe veszik a gyerekek iskolával, tanítással kapcsolatos nézeteit is.

A társas kapcsolatok szintjén az ökoiskolák törekednek arra,

- hogy az iskolában ne magányos tanárok tanítsanak magányos gyerekeket, hanem az egész iskolára jellemző legyen a csapatmunka,
- hogy a társas élet szabályai ne előre meghatározottak legyenek, hanem a diákok felelős részvételével, tárgyalások során kialakítottak,
- hogy az iskola külső kapcsolatai a kölcsönösség elve alapján alakuljanak, az iskola ne csak befogadója, hanem aktív alakítója, kezdeményezője is legyen ilyen jellegű kapcsolatoknak.

A technikai/gazdasági szinten az ökoiskolák igyekeznek:

- takarékosan bánni az energiaforrásokkal,
- csökkenteni a hulladékok mennyiségét,
- az iskola külső belső környezetét esztétikusan alakítani,
- megteremteni az egészséges étkeztetés feltételeit.

2.14.1. Célkitűzés

Magyarország Alaptörvénye rögzíti a fenntartható fejlődésre irányuló átmenettel kapcsolatos alapvető értékeket, nevesítve a fenntartható fejlődés elvét is. A fenntartható fejlődésre nevelés a köznevelés egyik célja, valamint a NAT kiemelt fejlesztési területe is. A fenntarthatóságra nevelés a környezeti nevelés jó gyakorlatain alapuló, nemzetközi és hazai szinten is izgalmas, a kihívásokhoz gyorsan alkalmazkodó pedagógiai terület. Leginkább előremutató gyakorlatát pedig az Ökoiskola Program, az egész intézményes fenntarthatóságra nevelést jelenti. Azaz az, amikor a pedagógiai tartalmi munka és az oktatási intézmény működtetése, mindennapi élete is a fenntarthatóság értékének hiteles képviselőjén alapul.

2.14.2. Az „ökoiskolaiság” kritériumrendszere

Általános elvárások

1. Az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról legalább évente felmérés készül. Mindemellett az intézmény nyilvántartást vezet az iskola mindennapi működéséről, beleértve a víz, gáz, áram, fűtőanyag-használatot, valamint anyag- és hulladékgazdálkodást. A felmérésnek része Ökoiskola Hálózat munkatársai által kidolgozott adatlap kitöltése.
2. A rendezvények, kirándulások környezeti hatásairól felmérés készül (utazások módja, keltett zajmennyiség, keletkezett hulladék).
3. Az Ökoiskola Cím elnyerésére szolgáló munkaterv (melyet az intézményi munkaterv tartalmaz) az iskolavezetés, a tanárok, az alkalmazottak, a tanulók és a szülők számára nyilvános, mindenkinek joga van javaslataival, észrevételeivel hozzájárulni.
4. Az iskola arculata (bemutatózó anyagok, épület, udvar, dekoráció) határozottan képviseli a fenntarthatóság, környezet harmonikus (környezetbarát, egészséges) életvitel pedagógiai értékeit.
5. Az iskola aktív kapcsolatot tart fenn valamely elismert, aktív, a fenntarthatóságért tevékenykedő civil szervezettel.

Tanítás-tanulás

1. Az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében kiemelten képviseli a fenntarthatóság pedagógiai törekvéseit.
2. Az iskolai minőségbiztosítási munka része a helyi tanterv folyamatos felülvizsgálata és korrekciója a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája szempontjainak, új eredményeinek figyelembevételével.
3. Az oktató-nevelő munkában helyet kapnak a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységek.
4. A pedagógiai munka a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe veszi, az iskola sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe céljai elérése érdekében.
5. Az iskolában a pedagógiai projekt módszer alkalmazása elfogadott.
6. A tanulók életkoruknak, képességeiknek megfelelően aktívan, a pedagógusokkal partneri viszonyban részt vehetnek oktatási tevékenységek megtervezésében, megvalósításában.

7. A természet tanulmányozása tantermen, iskolán kívül, a szabadban is folyik. A szabadtéri tevékenységek, programok tervezett, állandó részei az iskola helyi tantervének és iskolai munkatervének.

8. A szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel.

Személyi feltételek, belső kapcsolatok

1. Az iskolában van környezeti nevelési munkacsoport, melynek tagjai közt vannak a reál, humán illetve művészeti tárgyak és a testnevelés tanárai is, és tagjai lehetnek a technikai személyzet tagjai is.

2. A környezeti nevelési munkacsoport figyelemmel kíséri, véleményezi, javaslataival segíti az iskola környezeti nevelési tevékenységét.

3. A diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős.

4. Az iskola foglalkoztat egy pedellust (gondnokot), akinek feladata az iskola zavartalan működésének biztosítása.

5. Az iskola vezetőségi tagjai közül legalább egy személy kommunikációképes egy idegen nyelven.

6. Az iskola házirendjét folyamatosan (legalább évente) felülvizsgálják. A felülvizsgálatban részt vesznek a diákok képviselői is.

7. A nevelőtestület minden tagja ismeri a legfontosabb környezeti problémákat és az ökológiailag fenntartható fejlődés elveit.

8. A nevelőtestület szakképzett a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, és jártas a módszertanában.

10. Az iskola vezetője részt vett vagy a 2020/2021. tanév végéig részt vesz az ökoiskola számára hirdetett vezető továbbképzésen.

11. A tantestület évente egyszer részt vesz a tantestület csapattá kovácsolását elősegítő tréningen vagy egyéb programon.

Tanításon kívüli tevékenységek

1. Az iskola minden tanév munkatervében tervez az ökoiskolai arculatához kapcsolódó programokat (akciókat, vetélkedőket, órákat).

2. Lehetőség szerint az iskola környezet- és természetvédő, és egyéb az ökoiskola célok megvalósulását elősegítő táborokat szervez, segíti diákjai részvételét mások által szervezett hasonló jellegű táborokban.

3. Az iskola aktívan részt vesz a helyi község ökoiskolai célokkal összefüggő programjaiban (pl. településvédelem, faluszépítés stb.).
4. Az iskola belső kommunikációs csatornái (iskolaújság, rádió, faliújságok) tükrözik az ökoiskolai célokat.
5. Az iskola az arculatához illeszkedő pedagógus és más szakmai továbbképzéseket szervez.
6. Az iskola sokféle fizikai, mozgásos tevékenység számára biztosít lehetőséget (tornatermi, sportudvari, játszótéri, kültéri szervezett, és kötetlen mozgáslehetőségek).

Társadalmi kapcsolatok

1. Az iskola együttműködik más magyar és lehetőleg külföldi iskolákkal.
2. Az iskola figyelmet fordít arra, hogy munkájával hozzájáruljon a helyi társadalom igényeinek kielégítéséhez, kiemelten a fenntarthatóság elveinek pedagógiai képviselésével.
3. Az iskola felhasználja a különböző kommunikációs csatornákat és a helyi médiát annak érdekében, hogy munkájáról minél többen hírt kapjanak.
4. Az iskola reagál a helyi és globális környezetében történő főbb eseményekre.
5. Az iskola együttműködik olyan helyi támogatókkal, vállalkozókkal, melyek az ökoiskola értékeivel és céljaival megegyező célokat szolgálnak.

Fizikai környezet

1. Az épület környékén a természetes növényzet változatos és megkímélt, és/vagy a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozott.
2. Az iskola folyamatosan fejleszti a fenntarthatósággal kapcsolatos informatikai bázisát (könyvek, újságok, CD-k, részvétel on-line kurzusokon, internetes együttműködésekben).
3. Az iskolában van közösségi összejövetelekre alkalmas (klub)helyiség, vagy az iskola diákjai/dolgozói használhatnak ilyen helyiséget valahol az iskola közelében.
4. Az iskolabútorok természetes és a környezetre ártalmatlan anyagokból készültek, és az őket használók (diákok, tanárok technikai személyzet) igényeihez igazodnak
5. *Az udvar tartozékai:*
 - a, biztonságos kerékpártároló vagy kerékpár tárolására alkalmas egyéb hely,
 - b, madáretető,

- c, esővízgyűjtő,
- d, dísnövények,
- e, komposztáló,
- f, játszótér (lehetőleg természetes anyagokból),
- g sportpályák (lehetőleg természetes anyagú borítással),
- h, zöld, füves terület.

6. Az iskolában történő építkezések és átalakítások figyelembe veszik a fenntarthatóság szempontjait:

- a, Az átalakítások, építések biztosítják, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek környezetükbe.
- b, Az erőforrások használata minimális az épületek építése, használata, és lebontása során.
- c, Az épületek építése, használata, és lebontása nem jár az egészségre káros hatással.
- d, Az épületek ergonómiailag megtervezettek és esztétikusak.

7. Az iskola figyelmet fordít arra, segíti a felelős szervezetet abban, hogy a környékén:

- a, biztonságos kerékpár-, és gyalogos utak legyenek,
- b, megfelelő mennyiségű hulladékgyűjtő legyen.

8. Az iskola dekorációja összhangban van az ökoiskolai arculattal (folyosók, osztálytermek, szaktermek).

Az iskola működtetése

1. Környezetkímélő anyaghasználat:

- a, Tudatos takarékoság az anyagokkal és termékekkel.
- b, Környezetkímélő anyagok használata a karbantartási munkákban és a takarításban.
- c, Környezetkímélő játékok, taneszközök, és segédeszközök használata.
- d, Környezetkímélő anyagok használata az adminisztrációban, és egyéb irodai munkákban.
- e, Környezetkímélő anyagok használata kikapcsolódási és egyéb tevékenységekben.

f, A kémiai anyagok környezetkímélő kezelése, tárolása, felhasználása.

2. Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételek felszolgálása.

a, Kellemes és a funkciójuknak megfelelő étkezőhelyiségek.

b, Közelből beszerezhető alapanyagok használata.

c, A speciális étrendi megkötésekkel rendelkező tanulók számára a megfelelő ételek biztosítottak.

d, Eldobható cikkek használata csak abban az esetben engedélyezett, ha nincs más lehetőség.

e, A főzés és az étkezés során használt eszközök, környezet és egészségkímélők.

3. Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladék-kibocsátását, és a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.

a, Termékek és anyagok újrafelhasználása, újrahasznosítása.

b, A hulladék szétválogatása; fémek, műanyagok, papírok, stb.

c, Szerves hulladék komposztálása.

d, A veszélyes hulladék elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.

4. Az iskola takarékosan és ésszerűen bánik a vízzel.

a, VíztaKarékos berendezések használata.

b, Esővíz használata az arra lehetséges és alkalmas helyeken.

5. Az iskola takarékosan bánik az energiával.

a, TakaréKosság a hőenergiával.

b, TakaréKosság az elektromos árammal.

c, Megújuló energiaforrások használatára való törekvés az áramfejlesztés és a fűtés számára.

6. Az iskola a lehető legkisebb mértékben szennyezi a levegőt.

a, A kémények, szellőztető berendezések stb. anyagkibocsátása szabályozott és rendszeresen ellenőrzött.

7. Az iskola működéséhez szükséges közlekedés környezetkímélő módon történik.

a, A tanulókra, és a nevelőtestület tagjaira utazás tekintetében a gyaloglás, a kerékpározás, és a tömegközlekedési eszközök használata jellemző.

b, Ha gyalogos, kerékpáros, tömegközlekedéses iskolába járás nem megoldható a gyerekek iskolabuszt használnak, megszervezik közös autós útjaikat.

c, Gyalog, illetve kerékpárral könnyen elérhető, a természet tanulmányozására alkalmas helyek rendszeres látogatása.

d, A közlekedés megtervezése a felesleges utazások elkerülése érdekében.

8. Az iskola rendezvényei (diáknapok, kirándulások, sportrendezvények) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet.

Jövőkép, hosszú távú célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- az egyetemes természetnek, mint létező értéknek tisztelete és megőrzése,
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés,
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése,
- a fenntartható fejlődés,
- a testi-lelki egészség megőrzése.

Tanulóinkban ki kell alakítani:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi alapjait,
- a környezettudatos és fenntartható magatartást és életvitelt,
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét,
- tapasztalaton alapulva, a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség, megőrzését,
- rendszerszemléletet,
- holisztikus szemléletmódot,
- tudományosan megalapozva a globális összefüggések megértését,
- ismereteket és jártasságokat, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresését,
- egészségügyi szolgáltatások igénybevételével összefüggő kompetenciákat,
- céljaink eléréséhez szükséges a következő készségek kialakítása, fejlesztése a diákjainkban:
 - problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség,
 - problémaérzékenység,
 - az ökológiai gondolkodásmód,
 - globális gondolkodás,
 - kreativitás,

- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia,
- empátia, segítőkészség,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- kommunikáció, tudatos és kritikus szemléletű média használat,
- felelősség - az állampolgári és egyéb közösségi részvétel és felelősség,
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések,
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek,
- a családi életre nevelés.

2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Jutalmazási forma	Indoklás	Ideje	Adományozza
<i>Szaktanári dicséret</i>	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért.	A tanév folyamán bármikor, amikor a tanuló érdemes rá.	Tanító, szaktanár.
<i>Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)</i>	Kiemelkedő közösségi munkáért.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá.	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők, diákönkormányzat javaslata alapján).
<i>Igazgatói dicséret</i>	Kimagasló tanulmányi, kulturális, sport eredményért; egyéb, – indokoltnak vélt esetekben.	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá.	Igazgató.
<i>Jutalomkönyv</i>	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sport eredményért; vagy bármely más, indokolt esetben.	A tanév végén.	A szaktanárok vagy az osztályfőnök, a napközis nevelő javaslata alapján az igazgató.
<i>Oklevél</i>	Kitűnő tanulmányi eredményért; vagy bármely más, indokolt esetben.	A tanév végén.	Az osztályfőnök, igazgató.
<i>Nevelőtestületi dicséret</i>	Példamutató magatartásért és kiváló tanulmányi eredményért.	A tanév végén.	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület.

<i>Hunyadi-díj</i>	Nyolc éven keresztül nyújtott kimagasló tanulmányi eredményért, sport vagy egyéb területen elért kimagasló teljesítményért.	8. osztály végén.	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület.
<i>Pro Schola et Communitate díj</i>	Nyolc éven keresztül nyújtott kimagasló közösségi és iskoláért végzett munkáért.	8. osztály végén.	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület.
<i>Év sportolója-díj</i>	Adott tanévben kiemelt sporttevékenységet végző diákok (1 lány, 1 fiú).	A tanév végén.	A felső tagozatban tanító testnevelő javaslatára a nevelőtestület.

2.15.1 A magatartás értékelésének elvei

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi,
- az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti,
- a házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat,
- a felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú,
- fegyelmező intézkedésben nem részesült,
- munkájában megbízható, pontos, lelkiismeretes,
- megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságokkal rendelkezik, de törekszik a kijavításukra,
- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,
- a házirendet igyekszik betartani,
- írásbeli figyelmeztetésben nem részesült.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása,
- többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen,
- társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész,

- önértékelés, felelősségérzet, rendszeret terén ingadozó,
- írásbeli osztályfőnöki megrovást kapott,
- igazolatlanul mulaszt.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek,
- a nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja,
- a felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen társaival, durván beszél, verekszik,
- igazgatói intésben/figyelmeztetésben/megrovásban részesült,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt.

A tanulók magatartását és szorgalmát tanév közben, valamint a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szövegesen értékeli és azt a Kréta naplóba, illetve a félévi értesítőbe/ év végi bizonyítványba bevezeti. Alsó tagozaton lehetőség van az évközi magatartás/szorgalom értékelése esetén jelölések használatára a szöveges értékelés fokozatainak megfelelően. A jelölésekről a munkaközösség dönt és azt munkatervében rögzíti.

A magatartás félévi és év végi értékelését az osztályfőnök a havi értékelések és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

2.15.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Az iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik,
- munkájában pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre,
- többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el,
- figyelme, érdeklődése, munkatempója lankadatlan,
- mindig készül, kötelességtudata magas fokú,
- érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- házi feladatot elvégzi,
- az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül,
- az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik,
- egyenletes teljesítményt nyújt ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját,
- általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat,
- az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű az iskolai tananyag keretein túl nem érdeklődő.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- munkájában ingadozó,
- önállóan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát,
- gyakran dolgozik képességszintje alatt,
- aki önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre dolgozik,
- házi feladatát gyakran hiányosan készíti el, felszerelései hiányosak.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el, képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan,
- gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz,
- érdektelenséget, közömbösséget tanúsít,
- felszereléseit hiányosan, rendszertelenül hordja,
- félévkor vagy év végén valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kap.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges. A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szóvegesen értékeli, az e-naplóban rögzíti a félévi értesítőbe és a bizonyítványba bevezeti.

A 2-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot a félévi értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

2.16. A tanulók pozitív megerősítésének gyakorlata:

Célunk egy olyan fejlesztő értékelési folyamat működtetése, mely a tanulók pozitív értékeit kiemelve nem minősít, hanem segíti a fejlődést és a motivációt. Alapelvünk, hogy az értékelésnek mindig objektívnek kell lennie, és szükséges, hogy minden tanár ugyanazon értékek mentén dolgozzon.

Az értékelési rendszer az alábbi területeken érvényesül:

Tanulókhoz illeszkedő támogató környezet:

1. demokratikus stílus meghonosítása a kommunikációban, figyelve egymás személyiség jogainak tiszteletben tartására,
2. közös értékek, normák, szabályok kialakítása, betartása,
3. egyéni haladási ütem biztosítása, egyéni segítség nyújtása,
4. a tanulókat tanulási sikerhez juttató feladatok,
5. életszerű, társas tevékenységeket igénylő feladatok.

Pontos célok kitűzése:

1. olyan saját célok megfogalmazása, melyek elérhetőek a tanuló számára,
2. egyéni fejlődési út és eredmények értékelése.

A tanulók részvétele a pedagógiai folyamatokban:

1. minden pedagógus törekedjen arra, hogy minél jobban megismerje a tanulók képességeit és sajátosságait, családi háttérét és körülményeit,
2. érdemes ösztönözni a tanulókkal való egyéni és csoportos beszélgetést, a tanulók egymás közötti beszélgetését.

Példák a pozitív megerősítés gyakorlatára:

1. Teljesítményértékelés: a diákok szóban vagy írásban történő értékelése során törekedni kell a pozitívumok kiemelésére. A fejlesztendő területekre is szükséges empatikusan felhívni a figyelmet. Fontos, hogy nem a diákot, hanem a teljesítményét és magatartását minősítjük. A teljesítmény értékelése során az egyéni fejlődési utat tartjuk szem előtt.

2. A legtöbb ötös: meghirdetjük minden tanévben diákjaink között a legtöbb ötös felhívást. Negyedévente a létszámához viszonyított arányban a legtöbb ötöst szerző osztályt jutalmazzuk.

3. Hónap diákja: az osztályfőnökök és szaktanárok, tanító nénik javaslata alapján a „Hónap diákja” címet adományozzuk azon tanulóknak, akik az előző hónapban valamely területen kiemelkedően teljesítettek.

4. A dicséret szárnyakat ad: törekszünk a szóbeli és írásbeli elismerés minél gyakoribb alkalmazására. A dicséretek rögzítjük a Kréta naplóban is.

5. A legrendesebb osztály: meghirdetjük és negyedévente értékeljük a legrendesebb osztályok versenyét, ahol a legjobb magaviseletű, legtisztább osztályt, osztályokat értékeljük, jutalmazzuk.

Az értékelési rendszer alsó tagozaton az alábbi elemekkel egészül ki:

1. Motivációs kártyák alkalmazása, segítve az önértékelés fejlődését, az egészséges énkép kialakulását.
2. Órai munka pozitív előjelű értékelése, jutalmazása.
3. Osztálykabala bevezetése, melyről mindenki gondoskodik, sőt haza is költözhét egy-egy hétvégére a tanulókhöz.
4. Osztályszinten a „hét tanulója” jutalmazása. A cím elnyerése során a mindenki tehetséges valamiben alapelv és nem kizárólagosan a tanulmányi teljesítmény érvényesül.

3. Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program 2026. szeptember 1-én lép hatályba, rendelkezéseit első alkalommal a 2026/27. tanévtől kell alkalmazni.

4. Az iskola pedagógiai programjának nyilvánossága, hozzáférhetősége

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, az intézmény honlapján minden érdeklődő számára szabadon megtekinthető.

Nyomtatott formában az alább felsorolt helyek nyitvatartási, illetve fogadási idejében tekinthető meg: az iskola titkárságán.

A pedagógiai programról ezen túl tájékoztatást kaphatnak:

1. az iskola alkalmazottai:

- az alkalmazotti közösség értekezletein és a felettesi jogkört gyakorló vezető beosztású alkalmazottaktól,
- a munkaközösség-vezetőktől a munkaközösségi foglalkozásokon,
- az iskolavezetőségtől a nevelőtestületi megbeszéléseken és egyéb más megbeszélten módon.

2. a tanulók:

- az osztályfőnököktől osztályfőnöki órán,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógustól a diákönkormányzat megbeszélésein,
- az iskolavezetéstől a diákközségi gyűlésen,
- egyéb más, a nevelőkkel megbeszélten formában.

3. a szülők:

- osztályfőnököktől a szülői értekezleteken és fogadóórákon,
- egyéb más, a nevelőkkel megbeszélten formában.

4. az iskolával kapcsolatban nem álló személyek:

- az intézményi közzétételi listán (KIR),
- az intézményi honlapon,
- indokolt esetben személyes tájékoztatás útján.

Készítette:

Nagymágocs, 2026. június 30.

.....
Varga Ferenc
igazgató

A Pedagógiai Program fenntartói általi jóváhagyása megtörtént.

Hódmezővásárhely, 2026.

.....

Miklós Anikó tankerületi igazgató

4. Mellékletek

1. sz. melléklet

NETFIT mérés

Testösszetétel és tápláltsági állapot

A testösszetétel jellemzése a testtömeg-index (Body Mass Index - BMI), a testzsír-százalék (Percent Body Fat - PBF) és a derék-csípő arány (Waist-Hip Ratio - WHR) mérése során kapott adatokra épül. A vizsgálatot a testtömeg és a testmagasság mérésével célszerű kezdeni, mert az szükséges a testtömeg-index kiszámításához. Ezt követheti a derék és a csípő kerületének mérése és a derék-csípő arány számítása. Végül a MDSZ által biztosított bioimpedancia-analizátor segítségével a testzsír-százalék mérését végezzük el.

Ütemezett hasizom teszt

Cél: A hasizmok erő-állóképességének mérése.

Eszköz: a teszt hanganyaga és a hanganyagot lejátszó eszköz, szőnyeg, mérőcsík.

Ismétlések száma: maximum 75 db.

Kiinduló helyzet: A tanuló hanyatt fekszik egy szőnyegen, térdeit kb. 140°-os szögben behajlítja, talpait a talajon tartja kissé nyitott helyzetben, karjai a törzse mellett vannak, tenyere a talaj felé néz, az ujjai nyújtva, feje a talajon. A kiinduló helyzetet felvétele után a térd egy mérőcsíkot helyez el a tanuló behajlított lábai alatt úgy, hogy ujjá éppen érintse a mérőcsík hozzá közelebbi szélét.

Feladat: A tanulónak a lehető legtöbb szabályos hasprést kell végeznie a hanganyag által diktált ütemben (1 db hasprés / 3 mp) hajlított térdekkel úgy, hogy lapockáit a talajról elemelve, ujjait a talajon előre csúsztatva érinti meg a mérőcsík távolabbi szélét, miközben sarkai folyamatosan érintik a talajt. A teszt addig tart, amíg a tanuló el nem éri a maximális ismétlésszámot (75 db), vagy már nem képes több hasprést teljesíteni a helyes technikával, illetve másodjára téveszti el az ütemet. A helyes végrehajtások számát a térd számolja, és figyelmezteti a tanulót hibákra.

Értékelés: A teszt eredményét a teljes ismétlések száma adja.

Törzsemelés teszt

Cél: A hátizmok erejének mérése.

Eszköz: centiméteres beosztású mérőrud, szőnyeg, jelölőpont.

Kísérletek száma: kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló hason fekvésben helyezkedik el egy szőnyegen úgy, hogy a lábujjai a talajon vannak, kezeit pedig a combjai alá teszi.

Feladat: A tanuló lassú ütemben megemeli a törzsét, és miközben folyamatosan a szemével egy vonalban elhelyezett jelölőtárgyat nézi, tehát fejét egyenes vonalban tartja a törzs meghosszabbításaként. A törzs emelt helyzetét egészen addig megtartja, amíg társa le nem méri egy vonalzó vagy mérőrúd segítségével talaj és a tanuló álla közti távolságot. Ügyelni kell arra, hogy a hátrahajlítás ne legyen túlzott mértékű!

Értékelés: A tesztet kétszer kell végrehajtani és a jobbik eredményt kell feljegyezni centiméteres pontossággal. (A 30 cm-nél jobb eredményt is 30 cm-ként kell rögzíteni!)

Ütemezett fekvőtámasz teszt

Cél: A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése.

Eszköz: a teszt hanganyaga és a hanganyagot lejátszó eszköz.

Ismétlések száma: maximum 86 db.

Kiinduló helyzet: A tanuló vállszélességű fekvőtámaszban helyezkedik el, kezei előre néznek, ujjai nyújtottak, lábai egyenesek és kissé nyitottak, lábujjain támaszkodik. (A teszt hanganyagának indításáig térdelőtámaszba ereszkedhet!)

Feladat: A tanuló maximális számú karhajlítás-nyújtást igyekszik végrehajtani a hanganyag által diktált ütemben (1 db karhajlítás-nyújtás / 3 mp), törekedve arra, hogy teste folyamatosan egyenes vonalban maradjon, és a karhajlítás mélysége minden ismétlésnél kb. 90°-os legyen. A teszt addig tart, amíg a tanuló el nem éri a maximális ismétlésszámot (86 db), vagy már nem képes több karhajlítás-nyújtást helyes technikával végrehajtani, megáll, illetve másodjára téveszti el az ütemet. A helyes végrehajtások számát a társa számolja, és figyelmezteti a hibákra.

Értékelés: A teszt eredményét a teljes ismétlések száma adja.

Kézi szorítóerő mérése

Cél: Az alkar izmai maximális erejének mérése.

Eszköz: állítható markolatú kézi dinamométer.

Kísérletek száma: kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló az erősebbik kezébe veszi a kézi dinamométert, karját mélytartásba engedi úgy, hogy a kézfej és az alkar egyenes vonalban legyen.

Feladat: A tanuló megpróbálja összeszorítani a kézi dinamométer markolatát maximális erőfelfejtéssel és megtartani két másodpercig.

A tesztet egyenes csuklóval és egyenletes, határozott mozdulattal kell végrehajtani, gyors rángató mozdulatok nélkül, illetve nem szabad a teszt végrehajtása közben a kart felemelni és/vagy a mérőeszközt a testéhez szorítani. A tesztet kétszer kell végrehajtani az erősebbik kézzel.

Értékelés: A két kísérlet közül a jobbik eredményt kell feljegyezni 1 kg-os pontossággal.

- *Helyből távol ugrás teszt*

Cél: A láb dinamikus erejének mérése.

Eszköz: mérőszalag.

Kísérletek száma: kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló a kijelölt vonal mögött áll, térdei hajlítottak, a karjai a test előtt, párhuzamosan a talajjal, a lábujjak éppen érintik az elugró vonalat.

Feladat: A tanuló a kar hátra majd előrelenndítésével vegyen lendületet és rugaszkodjon el, arra törekedve, hogy a lehető legmesszebb érjen talajt.

Értékelés: A tanuló két kísérletet tehet és a jobbik eredményt kell rögzíteni, az elért távolságot centiméterben megadva. Az ugrás távolságát az elugró helyhez közelebb eső sarok talajra érkezési pontjáig mért legrövidebb távolság adja.

Hajlékonysági teszt

Cél: Az ízületi mozgásterjedelem és a térdhajlító izmok nyújthatóságának vizsgálata.

Eszköz: mérőskálával ellátott stabil mérőeszköz.

Kísérletek száma: kettő + kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló nyújtott ülésben helyezkedik el a mérőskálával ellátott stabil mérőeszközzel szemben úgy, hogy egyik térdét behajlítja és a talpát a talajon tartja, másik lábának talpát pedig a mérőeszköz oldalához illeszti.

Feladat: A tanuló három előreahajlítást követően, kezét a mérőeszköz tetején lévő mérőskálán előrecsúsztatva maximális mértékű előrenyúlást végez az előírt testhelyzet megtartásával. A tesztet lábtartáscserével az ellenkező oldalra is meg kell ismételni.

Értékelés: Mindkét oldali végrehajtás eredményét 0,5 cm pontossággal kell rögzíteni.

A teszt abban különbözik a hagyományos „sit and reach” tesztől, hogy a tanulót egy időben csak az egyik oldalt méri, így könnyebben kiszűrhető a két oldal közötti eltérés.

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)

Cél: Az aerob kapacitás mérése.

Eszköz: a teszt hanganyaga és a hanganyagot lejátszó eszköz, jelzőbóják.

Ismétlések száma: maximum 147 hossz (21 szint).

Kiinduló helyzet: a tanulók felsorakoznak a számukra kijelölt pályák rajthelyeinél, párjaik pedig mögöttük helyezkednek el törökülésben, és figyelik társaik teljesítményét.

Feladat: A tanulóknak maximális számú 20 méteres szakasz megtételére kell törekedniük, a futás sebességét a hanganyag által diktált iramhoz igazítva. A tesztet a progresszív intenzitás jellemzi, azaz a teszt eleje könnyű és fokozatosan nehezedik. A teszthez kapcsolódó

hanganyagban percenként emelkedően 21 szint különül el: az első szinten 9 másodperc áll rendelkezésre a 20 méteres táv teljesítésére, ami szintenként 1,5 másodperccel csökken. Az egyes szintek közötti váltásra háromszori hangjelzés figyelmezteti a tanulókat, jelezve, hogy gyorsabb tempóra kell váltaniuk.

Az adott szakasz akkor tekinthető teljesítettnek, ha a tanuló legkésőbb a hangjelzéssel egy időben legalább egy lábbal érint a 20 méteres szakaszt jelző vonalat vagy áthalad rajta. Ha a tanuló a hangjelzés előtt éri el a vonalat, meg kell várnia a jelzést, és csak a jelzés elhangzása után indulhat el visszafelé. A teszt akkor ér véget, ha a tanuló a második hibáját véti, azaz nem éri el a vonalat a hangjelzésre vagy nem tudja folytatni a futást.

Értékelés: A tesztet a teljesített szakaszok alapján értékeljük, egy táblázat segítségével megállapítva, hogy a tanuló hányadik szintet érte el, és méterben is megadhatjuk a tanuló által megtett távolságot.

2. sz. melléklet

ARIZONA PROGRAM iskolai alkalmazásának szabályai

A) Alapvető jogok az iskolában és az osztályteremben:

1. minden diáknak joga van a zavartalan tanuláshoz;
2. minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz;
3. a tanár kötelessége megvédeni a tanulni akaró diákok jogait;
4. mindenkinek tisztelnie kell mások jogait.

B) A tanórán tanúsított viselkedés alapkövetelményei:

- együttműködés a pedagógussal,
- sértő, trágár szavak mellőzése,
- az iskolai berendezések állagának megóvása,
- mások tanuláshoz való alapjogának tiszteletben tartása,
- az iskola házirendjében leírtak szerint elvárt magatartás.

C) A diákok által betartandó szabályok

1. Az órára pontosan érkezem, a szükséges felszereléseket előkészítem.
2. Követem tanárom utasításait, együttműködöm.
3. Társaimat nem zavarom.
4. Jelentkezem, megvárom, hogy felszólítsanak.
5. Engedély nélkül nem hagyom el a helyem.
6. Sértő, trágár szavakat senkivel szemben nem használok.

7. Az iskolai berendezésekre, eszközökre vigyázok.

Amennyiben a fenti jogok sérülnek, a diák nem tartja be a B) pontban leírt szabályokat vagy nem teljesülnek a tanórán tanúsított viselkedés alapkövetelményei, a következő pontban leírtak lépnek életbe.

D) A tanóra elhagyásának szabályai:

- A tanteremben a tanárnak kötelessége, hogy gondoskodjon a szabályok betartatásáról. Amennyiben a tanórán a tanár úgy véli, hogy a tanuló vétett valamely szabály ellen, megkérdezi a diákot: „Melyik szabály ellen vétettél?”
- A tanuló a kifüggesztett szabályokból kiválaszthatja azt a szabályt, amelyet nem tartott be. Tisztelettudóan megválaszolja a kérdést. (A „nem tudom” válasz nem elfogadható. Amennyiben a tanuló nem képes megnevezni a szabályt, a tanár teszi meg helyette.) Eldöntheti, hogy a továbbiakban szabálykövetően viselkedik, s a tanteremben marad, illetve inkább távozik az Arizona szobába.
- Természetesen nincs szabály arra, hogy mi minősül az óra zavarásának, azt mindig a tanár dönti el. Ha többen rendetlenkednek, egyszerre csak egy tanuló mehet ki, de egy óráról több tanuló is távozhat. Ha a diák úgy dönt, hogy elhagyja az osztálytermet, a tréningszobába kell mennie. Fontos még megemlíteni, hogy amennyiben a tanuló elhagyja az osztálytermet, ezt adminisztráljuk le, illetve, hogy a tananyagot pótolnia kell. A távozása nem mentesíti a következő órai esetleges felelés vagy dolgozatírás alól. Ha dolgozatírás közben hagyja el az osztálytermet, a dolgozatot addig értékeljük, ameddig megírta.
- Amennyiben a tanteremben maradás mellett dönt, ügyelnie kell arra, hogy ismételten ne zavarja meg az óra menetét. Amennyiben a tanuló másodszor is vét valamely szabály ellen, a tanár már nem ad választási lehetőséget a tanulónak, hanem távoznia kell az Arizona szobába. (A tanár közli vele: „Ezzel a viselkedéssel eldöntöttem, hogy az Arizona szobába távozol.”). Az alsós tanulókat szükség esetén pedagógus segíti az Arizona szobába való eljutásban.
- A diák tulajdonképpen mindkét esetben a saját döntése alapján távozik az Arizona szobába. Távozása az „Információs lappal” történik (erre a célra különböző nyomtatvány áll rendelkezésre attól függően, hogy alsó- vagy felső osztályos a tanuló), amelyet a tanár értelemszerűen tölt ki, így az osztályterem elhagyásakor a tanár feljegyzi azt is, hogy milyen probléma volt a tanuló viselkedésével.
- A diáknak az „Információs lappal” jelentkeznie kell az Arizona szobában tartózkodó nevelőnél, akinek segítségével problémafeltárást és „Visszatérési tervet” kell készítenie az erre a célra készült nyomtatvány segítségével.

E) Az Arizona szobában tartózkodás szabályai:

1. Az Arizona szobában a tanulónak az iskola házirendje szerint kell viselkednie. A felügyelő tanár utasításainak betartása számára kötelező. Ennek megszegése azonnali szülői bevonást eredményez, valamint ügyében az igazgató jár el.

2. A tanteremből korábban távozott diák bekopog az Arizona szoba ajtaján. Belépés után szükség szerint bemutatkozik, majd az ott tartózkodó nevelőnek átadja az „Információs lapot”.
3. Az ügyeletes nevelő a szobában a Heti nyilvántartó lapon regisztrálja a tanulót.
4. A diák megkapja a megfelelő dokumentumot a „Visszatérési terv” elkészítéséhez.
5. A diák leül egy asztalhoz és átgondolja, melyik szabályt sértette meg, milyen következményei vannak tettének saját magára, illetve osztálytársaira nézve, valamint visszatérési tervet készít arra vonatkozóan, hogyan tudná a jövőben ezt a magatartást elkerülni.
6. A visszatérési terv készítésében az ügyeletes nevelő segítséget ad, ha azt kéri a tanuló. „Nem tudom” válasz nem elfogadható.
7. Ha a diák jó visszatérési tervet készít (ezt az ügyeletes nevelő értékeli és dönti el), akkor a diák az aláírt visszatérési „tervvel” térhet vissza a tanterembe. (Ezen a lapon az időpontot is mindig rögzíteni kell.) Fontos, hogy a tanuló visszatéréseivel sem zavarhatja meg az óra menetét. Az elkészített tervét csendben a tanári asztalra helyezi, majd a helyére ül és igyekszik bekapcsolódni az óra folyamatába. Így nem sérül a zavartalan tanulási és tanítási folyamat.
8. Ha a diák nem készíti el a visszatérési tervet, vagy nem elfogadható visszatérési tervet készít, akkor az Arizona szobában marad, amíg el nem készíti az elfogadható tervét. Ebben az esetben az együttműködés hiányában alkalmazott szabályok érvényesek.

F) A segítői/tanácsadó segítségének kérése, valamint a segítő/tanácsadói megbeszélés szabályai:

- *Segítő/Tanácsadói feladatot a nevelőtestület tagjai láthatnak el.*
- *Segítő tanácsadónak jelentkezni önkéntes alapon lehet.*

Mindig az Arizona szobában ügyeletet tartó tanár feladata, hogy szóljon annak a kollégának, akit segítőként jelölt meg a diák. A diák által megjelölt tanár nem köteles ellátni a segítő feladatot, ilyen esetben más tanárt jelölhet meg a tanuló segítő/tanácsadónak.

A segítő/tanácsadói megbeszélés célja az okok felderítése megoldási alternatívák keresése a felmerülő problémákra vonatkozóan az „Önértékelési lap” segítségével.

G) Az Arizona szobába kerülés következményei:

Együttműködő tanuló esetében

- Minden alkalommal e-Kréta ellenőrzőbe feljegyzés készítése;
- 3 alkalom után támogató beszélgetés a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus és osztályfőnök között.
- 6 alkalom után támogató beszélgetés a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus, osztályfőnök, igazgató és ifjúságvédelmi felelős között.
- 10 alkalom után megbeszélés történik a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus, osztályfőnök, igazgató, az iskolai szociális munkás és a helyi Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa között.

A további esetekben egyre több személy vesz részt a segítő beszélgetéseken (igazgató, iskolai gyermekvédelmi felelős, esetleg más meghívott személy: iskolarendőr, iskolapszichológus stb.). A beszélgetésekről minden esetben jegyzőkönyv készül, amelyeket a beszélgetés résztvevői aláírásukkal hitelesítenek.

Nem együttműködő tanuló esetében

Az a tanuló, aki a szabály(ok) megsértését követően úgy dönt, hogy sem a pedagógus felszólítására nem tartja be a szabályokat, sem az Arizona szobába nem hajlandó távozni, ügyében az igazgató jár el, aki az iskola Házi rendjében leírtak alapján fegyelmező intézkedést foganatosít.

- Minden alkalommal hivatalos tájékoztató levéllel a szülőket értesítjük.
- Első alkalom után támogató beszélgetés a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus és osztályfőnök között,
- Második alkalom után támogató beszélgetés a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus, osztályfőnök, igazgató és ifjúságvédelmi felelős között.
- Harmadik alkalom után megbeszélés történik a szülő, gyermek, választott támogató pedagógus, osztályfőnök, igazgató, az iskolai szociális munkás és a helyi Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa között.
- A további esetekben egyre több személy vesz részt a segítő beszélgetéseken (igazgató, iskolai szociális munkás, helyi Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa, esetleg más meghívott személy: iskolarendőr, iskolapszichológus stb.).

H) A program várható eredményei:

1. nyugodtabbá válik a tanórák légköre
2. több idő juthat a koncentrált munkavégzésre
3. javulhat a tanár-diák viszony
4. erősödik a tanulni kész diákok jogainak védelme
5. javulhat az iskola megítélése a szülők körében
6. nem érzik tehetetleneknek magukat a pedagógusok a renitensekkel szemben
7. a problémás gyerekekkel több lehetőség nyílik a személyes beszélgetésekre
8. a zavaró diákok a tanórán elveszítik a „színpadot”,
9. gondolkodásra kényszerül a renitens gyerek, nem bújhat a „Nem tudom” válasz mögé,
10. a beszélgetéseknek köszönhetően feltáruhatnak olyan okok, amik előidézik a helytelen viselkedést,
11. a programnak köszönhetően még szorosabbá válhat több intézménnyel, személlyel az iskola kapcsolata.

I) Az Arizona-szobában tartózkodás különleges esetei

Iskolánkban tapasztaljuk, hogy különféle motivációval, kiváltó okkal, előre megjósolható vagy váratlan, sokféle helyzetben létrejövő, zaklatottságot, szorongást eredményező állapotba kerülnek gyerekek, akiknek megnyugvását, nyugalmi állapotba történő visszatérését az osztályközösségben/csoportban való tartózkodás nagyban hátráltatja vagy teljes egészében

megakadályozza. Tanulóink számára a fent leírt vagy a pedagógus/tanuló által szükségesnek ítélt esetekben lehetővé tesszük az Arizona-szobába való távozást. A távozást a tanuló és a pedagógus is kezdeményezheti. A tanuló az Arizona-szobában történő megnyugvását követően az ott tartózkodó pedagógussal visszatérési tervet készít és, ha megnyugodott (saját és a pedagógus megítélése szerint is), visszatérhet a közösségbe.